

A HÉTPETTYES ÓVODA ÉS A SZÍN-KÖR- JÁTÉK TAGÓVODA

1033. BP. HARRER PÁL U. 7.
1032. BP. SOLYMÁR U. 12-14
1032. BP. TÖRZS U. 2.

NEVELÉSI PROGRAMJA

2010.

TARTALOMJEGYZÉK

	I.FEJEZET	4.
I.	BEVEZETŐ	4.
1.	AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI	5.
1.1	Bemutatkozás	6.
II.	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	8.
1.	Gyermekképünk	8.
2.	ÓVODAKÉP, FUNKCIÓK	9.
3.	A PROGRAM CÉLFEJEZETE	9.
3.1.	Óvodánk nevelési céljai	9.
III.	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	10.
1.	Általános nevelési feladataink a székhely óvodában	10.
1.1.	<u>Egészséges életmód alakítása</u>	10.
1.1.1.	<u>Egészséges életmód szokásainak alakítása</u>	11.
1.2.	<u>Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása</u>	17.
1.3.	<u>Az anyanyelvi – értelmi fejlesztés , nevelés megvalósítása</u>	22.
IV.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	26.
1.	Óvodánk személyi feltételei	27.
1.1.	Személyi feltételek pedagógiai jellemzése	28.
2.	Az óvodai tárgyi feltételei	29.
2.1.	Tárgyi erőforrások fejlesztése	31.
3.	Az óvodai élet megszervezése	32.
4.	Az óvoda kapcsolatai	33.
4.1.	Az óvoda és a család	33.
4.2.	Az óvoda és a fenntartó kapcsolata	36.
4.3	Az óvoda és a KIÚT Családsegítő szolgálat, Gyermekjóléti szolgálat, a Gyámügy és az Egészségügyi szervek kapcsolata	36.
4.4.	A Költségvetési Szerveket Kiszolgáló Intézmény és óvodánk kapcsolata	37.
4.5.	Az óvoda és a Nevelési Tanácsadó kapcsolata	37.
4.6.	Az óvoda és a környező iskolák kapcsolata	38.
4.7.	Óvodánk és a környező bölcsődék kapcsolata	39.
4.8.	Óvodánk kapcsolata a kerület más óvodáival	39.
4.9.	Kapcsolatunk a közművelődési és egyéb intézményekkel	39.
	RENDSZERÁBRA	40.
V.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	41.
1.	A tevékenységek kerete a Hétpettyes Óvodában	41.
1.1.	Néphagyomány ápolás , népszokások	41.
2.	A program tevékenységformái	48.
2.1	Játék	48.
2.2.	Vers, mese, dramatikus játék	53.
2.3.	Ének, énekes játékok, zenehallgatás	57.
2.4.	Rajzolás, mintázás, kézi munka	61.
2.5.	Mozgás, mozgásos játékok	65.
2.6.	Külső világunk tevékeny megismerése (benne matematikai nevelés)	69.
2.7.	Belső világunk megismerése	74.
2.8.	Munka jellegű tevékenységek	78.
2.9.	Tanulás	81.
	II. FEJEZET A SZÍN-KÖR-JÁTÉK TAGÓVODA (.....)NEVELÉSI PROGRAMJA	84.
	ÓVODÁSAINKRÓL	85.
	BEMUTATKOZÁS, PROGRAMUNKRÓL,ÓVODAI NEVELÉSÜNK PROGRAMJA	85.

	DRÁMAPEDAGÓGIA	86.
	Az óvodai nevelés általános feladatai	97.
	Egészséges életmódra alakítása	97.
	Érzelmi nevelés	99.
	Szocializáció biztosítása	100.
	Erkölcsei nevelés	102.
	Esztétikai nevelés	103..
	Anyanyelvi nevelés	105.
	Értelmi fejlesztés	106
	Az óvodai élet tevékenységei	107.
	Játék	107
	Vers, mese	109.
	Ének, énekes játékok	11.
	Rajzolás, mintázás, kézi munka	112.
	Mozgás, mozgásos játékok	114.
	Külső világunk tevékeny megismerése (benne matematikai nevelés)	117.
	Munka jellegű tevékenységek	120.
	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	121.
	III.FEJEZET AHÉTPETTYES ÓVODÁRA ÉS A SZÍ. KÖR- JÁTÉK ÓVODÁRA EGYARÁNT VONATKOZÓ PROGRAMELEMEK	123
VI	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	123.
VII.	APROGRAM ELEMZÉSE, ÉRTEKELÉSE	124.
VIII.	AZ ÓVODÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	127.
IX	AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	128.
X	ÉRDEKEGYEZTETÉS, ÉRDEKÉRVÉNYESÍTÉS, AZ ÉRDEKVÉDELEM FÓRUMAI	128.
1.	Alkalmazotti érdekérvényesítés szervei	128.
2.	Szülői érdekérvényesítés szervei és működése	129.
XI.	GYERMEKI JOGOK VÉDELME, GYERMEKVÉDELMI MUNKA	129.
XII.	INTÉZMÉNYI ESÉLYEGYENLŐSÉG, HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK SEGÍTÉSE	133.
XIII.	AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI	135.

MELLÉKLETEK.

1. sz. melléklet: Belső ellenőrzési terv
2. sz. melléklet Szempontsor javaslat a fejlesztőlapok vezetéséhez Szín.Kör-Játék Tagóvoda
3. sz. melléklet A Hétpettyes Óvoda fejlesztő lapjainak szempontrendszerre
Felhasznált irodalom
Ajánlott irodalom

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

I FEJEZET

I.BEVEZETŐ

A Kormány 137/1996. /VIII. 28./ Kormányrendelettel –1996 szeptember elsejei –hatállyal kiadta az „Óvodai nevelés országos alapprogramja”-t.

Az óvodai neveléstörténet értékeire, sajátosságaira a pedagógiai pszichológia kutatások eredményeire, a gyermeki jogokra építve, a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve határozza meg ez a program a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásra kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget- gondoskodás és különleges védelem illeti meg

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak

Az óvodai nevelés országos alapprogramja lehetőséget nyújtott az óvodapedagógusoknak arra, hogy egy olyan, - a helyi igényeket kielégítő, elveiben országosan egységes – helyi programot készítsenek el, amely biztosítja a gyermekek részére az egyéni képességeik szerinti fejlődésüket, tehetségük kibontakoztatását.

Lehetőség nyílt az innovatív törekvések megvalósítására, a módszertani szabadság érvényesülésére.

Az **1999. évi LXVIII.** alapján módosítottuk helyi programunkat legfontosabb az alábbi:

4§(8) – (15) a gyermeke mindenek felett álló érdekének, az aránytalan teher fogalmának figyelembe vétele a pedagógiai program alapelveiben

A 2003. évi LXI. közoktatási tv. 47 § (1) a) következtében szükségessé vált a helyi nevelési program felülvizsgálata, kiegészítése

129 § Feladat: A nevelési, pedagógiai program felülvizsgálata, kiegészítése

A helyi program módosítását az alábbi kormányrendelet is szükségessé tette:

51/2004. (III. 23) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28) Korm. rendelet módosításáról

A R. mellékletének II. fejezet „Óvodakép” alcím 1 pontja helyébe az alábbi rendelkezés lépett:

„Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda funkciói: óvó- védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció”

A R. mellékletének VI. fejezet 2 . pontja bevezető rendelkezése helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. Az iskolaérettségnek testi, lelki, és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges, a sikeres iskolai munkához”

255/2009(XI.20) Az alapprogramot módosító Kormányrendelet elemei megjelennek az egységes szerkezetbe foglalt helyi nevelési programunkban.

Programunk szerkezete az alábbi:

Az **I. fejezetben** az általános egységes, illetve a specifikusan a Hétpettyes Óvodára vonatkozó elemek találhatóak meg :

Általános, mindkét programrészre vonatkozó elemek:

Az óvoda jellemzői; Bemutatkozás ;A program célfejezete, Az Óvodai élet megszervezésének elvei; Az óvoda kapcsolatai (a különbözőségeket külön jelöltük.)

A Hétpettyes Óvodára vonatkozó speciális feladatok:

Bemutakozás ; Gyermekkép, Óvodakép; Általános feladatok(egészséges életmód...; érzelmi nevelés és szocializáció; anyanyelvi nevelés és értelmi nevelés); Az óvodai élet tevékenységformái a néphagyomány ápolás keretében

A **II, fejezetben** a Szín-Kör- Játék Tagóvoda bemutatása, az általános feladatok és tevékenységek drámapedagógián alapuló nevelése, fejlesztő tevékenysége

III. fejezetben (közös elemek jelennek meg)A fejlődés jellemzői óvodáskor végére; A program elemzése értékelése; Az óvodába, illetve az iskolába lépés feltételei; Gyermeki jogok védelme, fórumai ; Intézményi esélyegyenlőség, a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek segítése;; Érdekegyeztetetés , érdekvédelem, Az óvoda szakmai dokumentumai

Helyi nevelési programunkat nevelőtestületünk készítette, a jelenlegi módosítást is és az egységes szerkezetbe foglalást is.

Az elfogadás tényét a program végén aláírásukkal is bizonyítják a nevelőtestület tagjai

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése, pontos címe telefonszáma:

Hétpettyes Óvoda

Székhely: 1033. Budapest Harrer Pál u.7.

Tagintézményei: Szín-Kör-Játék Óvoda

1032. Budapest Solymár u. 12-14

Telephely: 1032. Budapest Törzs u. 2.

Tel: 3682-236

388-6157; 3689- 603

Az egységes szerkezetbe foglalt módosított alapító okirat :

- 121/ÖK/2009. (III. 25 .) sz. határozat e) pontja alapján a Szín-Kör –Játék Óvodát (1032. Solymár u. 12-14. Törzs u. 2 .) tagintézményként Hétpettyes Óvoda(1033. Budapest, Harrer Pál u. 7.) székhellyel működteti tovább
- 469/7/ ÖK.2009.(VIII. 26.) számú határozat az új államháztartási szakfeladat rend előírt módosítása 2008. évi CV. Tv. alapján

Intézményi maximális befogadóképesség:

Székhelyén : 200 fő

Tagintézményben : 100 fő

Telephelyen: 100 fő

Az intézmény jogszabályban meghatározott közfeladatai:

TEAOR: 851020 ALAPFOKÚ OKTATÁS

Alaptevékenység: 80110 ÓVODAI NEVELÉS

Szakfeladatok:

- a) az ellátandó alaptevékenység szakfeladatok szerint:

801111-5 Óvodai nevelés

851011 Óvodai nevelés, ellátás

a Nevelési Tanácsadó szakvéleményével rendelkező beilleszkedési zavarral , tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek számára is

55231-2 óvodai intézményi közétkeztetés

Az óvoda fenntartója, telefonszáma:

Budapest Főváros III. kerület Óbuda – Békásmegyér Önkormányzat

1033. Budapest, Fő tér 3. 4378-8500

Az óvodai csoportok száma: 16

Székhely óvoda:

Harrer Pál u. 7: 8 csoport

Tagintézmény:

Solymár u 12-14 : 4 csoport

Törzs u. 2 : 4 csoport

Az óvoda vezetője a program benyújtója:

Ferenczné Gulyás Ilona

Tagóvoda vezető: Besskó Istvánné

1. 1. Bemutatkozás

A székhely óvoda a Budai hegyek lábánál, a Duna partjához közel, lakótelepi környezetben, római kori leletekkel határolt területen épült (1974-ben), 8 csoportos panel épület.

A tagóvoda mindkét épülete hasonló környezeti feltételekkel rendelkezik, a Budai hegyekhez esik közelebb.

A Solymár utcai épület két szintes, az óvoda az emeleten, 4 csoporttal üzemel, panel építésű (1971)

A Törzs utcai telephely is kétszintes, mindkét szintet az óvoda foglalja el 4 csoporttal és a kiszolgáló helyiségekkel (1965-ben épült)

A változatos természeti és épített környezet a közvetlen tevékeny tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a világgal ismerkedő gyermekeink számára.

HELYI PROGRAMUNK ALAPELVEI közül legfontosabb a gyermekek mindenk felett álló érdekének, - az óvodai nevelés alapprogramjának megfelelően a gyermeki személyiség teljes körű kibontakoztatásának, az egyenlő hozzáférés lehetőségének biztosítása

- Nevelésünk a gyermeki személyiség - egyéni képességeiknek megfelelő - teljes körű kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának, megerősítésére, a személyiség tiszteletére, elfogadására, megbecsülésére, irányul.
 - A gyermeket, - mint személyiséget – **gondoskodás és különleges védelem** illeti meg
 - Szeretetteljes, biztonságos, érzelm gazdag, élmény dús légkört teremtünk, amelyben lehetőség nyílik a minőségi életvitel megismerésére, az énkép formálására, a nehéz helyzeteket elviselni tudó boldog és önálló gyermekek nevelésére.
 - Minőségfejlesztési programunk alapján úgy szervezzük mindennapi életünket, hogy a felhasználói igényeknek megfelelően, folyamatosan mérjük az elégedettséget, elégedetlenséget, fejlesztési-, intézkedési terveket készítünk a minőségi munkavégzés érdekében
- „Az óvoda ... felelős a gyermekek...testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a gyermek - .közösség kialakulásáért és fejlődéséért.” Kt. 2.§ (4)

Programunk önálló program, mely biztosítja az óvodapedagógusok innovatív törekvéseinek érvényesülését, a módszertani szabadságát, a székhely – és tagintézmény előző önálló programjainak egybeszerkesztett változata magában foglalja:

- A környezet védelmére, az élők tiszteletére nevelést, a természet közeliséget, a tevékenységre nevelést, a tevékenykedtetésre épülő megismerést

- A természeti – és tárgyi környezet megismerését közvetlen tapasztalás útján

Speciálisan az alábbi tartalmak jelennek meg a Hétpettyes – székely - óvoda nevelésében

- Az igazi értékek közvetítését, a népi hagyományok átörökítését, népszokások, ünnepek körök megismertetését. (többéves kipróbált gyakorlat alapján)
- Projekt módszerrel, az ünnepek köré tervezetten szervezzük tanulási tevékenységeinket
- A legfőbb érték, a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak közvetítését is magában foglalja a személyiségfejlesztő játékok segítségével
- *A CHEF Általános Oktatási és Nevelési Alapítvány „Egészséged Testben és Lélekben „személyiségfejlesztő alkohol-és drogmegelőző programját*

Információ a veszélyes anyagokról, védekezés ellenük

Önismeret fejlesztése, énkép korrekció

Döntéshozás gyakorlása szituációs játékokban

A stressz-kezelés néhány módjának megismerése

A személyiségfejlesztő alkohol –és drogmegelőző programunk önismeretet, önbecsülést alakító anyagával segíti a **magatartási –és beilleszkedési zavarok megelőzését, ugyanakkor lehetőséget ad a tehetséggondozásra is**

Fejlesztő pedagógiából szakvizsgázott kollégánk segít a tehetséggondozásban és a felzárkóztatásban is

Legsikeresebbek a személyiségfejlesztő- döntéshozó játékok alkalmazása és a stressz kezelés terén vagyunk

Saját játékgyűjteménnyel rendelkezünk amely játékok az összes nevelési célunk megvalósítását segítik. (veszélyes anyagokat megismertető, önismereti, döntéshozó, stressz-kezelő játékok, érzékelést fejlesztő játékok, manipulatív- bemelegítő- kapcsolaterősítő bizalomerősítő-, ritmus- és anyanyelvi játékok, lélegzgyakorlatok, ön- és társismereti – részképesség zavarok korrigálását segítő játékok)

Mindennapjaink szerves része a zene, zenehallgatás. Komplex tevékenységeink egy- egy témakört több oldalról közelítenek meg, - projekt módszer- mese- vers, zene, mozgás, kísérletezés, rajzolás- mintázás, kézimunka , a próbálkozás lehetőségét is biztosítva. (nevelési- tanulási- fejlesztési terveink ennek megfelelően készülnek)

Feladatunknak tartják megismertetni a gyerekeket a különböző művészeti ágakkal az érzelmi kötődés kialakítását a rácsodálkozás a gyönyörködtetés élménye által

A Szín- Kör – Játék tagóvoda bemutatkozása a II. fejezetben található

A székely és a tagóvodában egyaránt törekszünk az alábbiakra:

A család nevelésének folytatásaként, a gyermekek összehangoltabb nevelése érdekében a családok funkcióit erősítjük, illetve kiegészítjük azt, e mikro- közösség szemléletének, életvitelének, nevelési gyakorlatának alakításában részt vállalunk.

Törekszünk a preventív gyermekvédelmi szemlélet kialakítására (szülői értekezleteken, munkajátékdélutánokon... stb.) , a segítségre szoruló gyermekeket , családokat a megfelelő fórumokhoz irányítjuk

Alapító okiratunkban sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése nem szerepel, ezért az ehhez kapcsolódó irányelveket nem jelöljük, de ha szükséges lesz, akkor ezen irányelveket is beépítjük.

Büszkék vagyunk arra, hogy óvodásaink önismereti-(Hétpettyes Óvoda székely), drámapedagógiai, játékaikat bemutatók, előadások formájában az ország több pedagógusával megismertettük, megszerettettük(Szín- Kör- Játék Óvoda)

Döntéshozó játékaink segítik a gyermekeket a környezet tudatos magatartás elsajátításában a probléma megoldó gondolkodásukat is fejlesztjük, felismerik tevékenységeik másokra és önmagukra gyakorolt hatását.

Valljuk, hogy ezek a személyiségfejlesztő –és drámajátékok a lelki egészség megtartásának az eszközei és alkalmasak a nevelési defektusok korrigálására.

A tevékenykedtetés, a szituációs játékok lehetővé teszik gyermekeink számára, hogy önmagukat adják, bátran fejték ki véleményüket, érzéseiket foglalják szavakba anélkül, hogy bárki megítélné őket.

A pedagógusok úgy irányítják a kötetlen foglalkozásokat, hogy a gyermekektől kapott „minden válasz jó válasz, csak megfelelően kell érteni és megértetni másokkal.”

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

1. Gyermekeképünk

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését a genetikai adottságok, környezeti feltételek, hatások együttesen határozzák meg. A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény is egyszerre.

A mi feladatunk az, hogy a különböző adottságokkal, testi-lelki szükségletekkel rendelkező gyermekek számára a környezeti hatásokat úgy szervezzük, hogy személyiségük teljes körűen kibontakozhasson.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüli a nemi sztereotípiák erősítését elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását (a nemek társadalmi egyenlőségének támogatását segíti).

Milyen gyerekeket szeretnénk nevelni?

Hétpettyes Óvoda (székhely óvoda)

- Testileg egészségesen fejlett, harmonikus összerendezett mozgású, a térben biztonságosan tájékozódó finom motorikus képességeiben fejlett gyermekeket.
- Lelkileg kiegyensúlyozott, vidám, boldog, kíváncsi, a világra nyitott, kapcsolataiban nyílt, őszinte, önmaga értékeit ismerő, önállóságában egyre fejlettebb, tevékenységeinek másokra gyakorolt hatását felismerő gyerekeket.
- Közvetlen környezetével folyamatos kapcsolatban lévő, a természeti és épített környezetet ismerő megbecsülő, óvó embereket, akik ismerik a rájuk leselkedő veszélyeket és megtanulnak ezek ellen védekezni koruknak megfelelő szinten.
- Szociálisan: együttműködésre, kapcsolatteremtésre képes gyermekeket, akik környezetük verbális- és non verbális jelzéseit megértik, türelmesek, kreatívak, elfogadják a társaik esetleges „mátságát” segítik az ilyen gyermekek beilleszkedését.
- Olyan gyermekeket, akik felismerik az igazi értékeket - az évszázados hagyományokon alapuló népi- és kulturális értékeket - tisztelik, alkalmazzák az ősi technikákat koruknak megfelelő szinten.

Milyen embert is akarunk formálni?

A válasz egyszerű: egészséges testű, akaratos, jó ítéletű, értelmes, tetterre kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik meg tudják érteni és élni a szerepet és nagyok minden téren, akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal, akik megértik a dolgok összefüggéseit, akik átérzik azt, hogy emberi közösségekben élnek, amely csak a kölcsönösségen, méltóságon és jóakaraton épülhet.”

(Szent-Györgyi Albert)

2.ÓVODAKÉP, FUNKCIÓK

„Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását”⁽¹⁾

A inkluzív- integrált- migráns gyermekek nevelését támogató nevelés, az esélyegyenlőséget, a hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd, valamint a nemek egyenlőségének támogatását segítő elvek jellemzik az óvodai nevelést.

3. A PROGRAM CÉLFEJEZETE

3.1. Óvodánk nevelési céljai

- *Célunk hogy elősegítsük óvodásaink személyiségének sokoldalú harmonikus fejlődését, a kreativitás, nyitottság alkotó készség kibontakoztatását, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, az egyenlő hozzáférés, befogadó nevelés biztosításával.*
- *Kiemelt szerepet szánunk a természet védelmére, szeretetére irányuló környezettudatos nevelésnek, az énképfejlesztésnek, önbizalom növelésnek, a döntéshozó stressz-kezelő képesség megalapozásának.*
- *Fontos célunk a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatásában a művészeti nevelés területeinek alkalmazása, szeretnénk elérni, hogy a gyerekek kötődjenek a művészetekhez, hogy általuk, velük megtalálják a helyes utat, a megoldást az örömet, a sikert óvodáskorukban és további életük során*
- *Célunk továbbá a gyermeki érdeklődés felkeltése, a néphagyományok, az igazi értékek iránt, a gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés biztosítása.*

Nevelésünk alapelvei:

- A gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek és képességeinek kibontakoztatását
- Az óvodai nevelésbe alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk

Ezen elvek megvalósítás érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkor –specifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel a játéokra,
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítéséről a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi tárgyi környezetről

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani fogjuk az önazonosság megőrzését ápolását, erősítését átörökítését, nyelvi nevelést a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét

A migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani fogjuk az önazonosság érzését , ápolását, erősítését az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét , az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Általános nevelési feladataink a székhely óvodában

„Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása
- érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása
- az anyanyelvi- értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása”

A gyermeki személyiségfejlődés biztosítása

Célja: A gyermek adottságainak megfelelő személyre szabott teljes körű fejlesztés, amely fizikális,- szociális,- önismereti, –önértékelési,- emocionális,- kommunikációs,- életvezetési -, tanulási,- művelődési kompetenciák – a gyermeknek „megjáró”- fejlesztését jelenti. Jelenti még a viselkedés- és magatartás kultúra fejlesztését

Sikerkritérium: Munkánk akkor sikeres, ha gyermekeink a nekik járó minden lehetőséget megkapnak arra, hogy önmagukhoz képest a legoptimálisabban fejlődjenek. (Az egyéni fejlesztés dokumentált formában a fejlesztő lapokon szerepel részletesebben az egészséges életmód , az érzelmi, illetve az értelmi nevelés sikerkritériumainál szerepel)

1.1. Egészséges életmód alakítása

Az óvodai egészségnevelés **célja** :

A gyermekek egészséges testi- lelki – és szociális fejlődésének biztosítása az összes tevékenységen keresztül

Az egészségnevelés tudatosan megtervezett képességfejlesztő lehetőségek összessége, melyek arra irányulnak , hogy az egyén viselkedése az előzőekben meghatározott cél irányába elmozduljon

A cél megvalósítása érdekében **az óvoda feladata:**

Megtanítani, hogy legfőbb értékünk az egészség , ennek megóvása érdekében legfontosabb feladat

- A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteik, mozgásigényük kielégítése, testi képességeik fejlődésének segítése, *az egészség megőrzésére vonatkozó közérthető ismeretek átadása, egészségvédő , egészségmegőrző, óvó magatartás megtanítása utánzással, példamutatással, ,segítséggel, gyakorlással*
- Harmonikus , összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- *Az egészséges életmód szokásainak megismertetése*, magatartási, viselkedési szokások ajánlásával ,a gyerekek egészséges testi fejlődésének biztosítása. (testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés egészségmegőrzés)
- Egészséges biztonságos környezet biztosítása a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez
- Szükség esetén speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása, megfelelő szakemberek bevonásával. A szülővel , óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenció, korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása (Nevelési Tanácsadó, gyógytornász képzésben résztvevő óvodapedagógusaink segítségével.)

1.1.1. Egészséges életmód, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása

Célunk a gyermekek testi épségének védelme érdekében egészséges testi- és lelki fejlődésük biztosításához a testápolási- és egészségügyi- balesetvédelmi- egészségmegőrző szokások

elsajátíttatása(testápolás, étkezés ,öltözködés ,pihenés, - alvás betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása)

Általános feladat az alapvető szükségletek kielégítése, a jó közérzet biztosítása, az ezekhez kapcsolódó kultur higiéniai szokások elsajátíttatása az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően

Az óvodapedagógus feladatai

Testápolás

- Ösztönözze a gyerekeket tisztaságigényük kialakulására (mosakodás, WC használat, fogmosás, fésülködés).
- Segítse a gyerekeket az orrfújás elsajátításában.
- Teremtsek meg a felnőttek a tárgyi –és személyi feltételeket ahhoz, hogy a gyerekek a fejlődési ütemüknek megfelelően sajátítsák el és végezzék el testápolási teendőiket.

Étkezés

- Az esetlegesen rosszul összeállított étrend, az otthoni rossz táplálkozási szokások ellensúlyozása érdekében szervezzen gyümölcsnapokat az óvodapedagógus.
- A HACCP rendszer előírásának megfelelően külön gyümölcsmosót biztosítunk
- Tegye lehetővé egyszerű ételek elkészítését a csoportjában (saláták, befőttek, kompótok, zöldség-gyümölcs, sütés stb.).
- Biztosítsa a gyerekek számára egész nap a folyadékot, a csoportszobában és minden helyszínen egyaránt.
- Törekedjen arra, hogy az étkezésekre közel azonos időpontban kerüljön sor. (tízórai, ebéd, uzsonna)
- Legyen elég idő az étkezésre, esztétikus terítés az étvágy fokozására, legyen társas együttlét,. ne csak étkezés

Öltözködés

- Az óvodapedagógus győzze meg a szülőket, hogy gondoskodjanak gyermekük kényelmes, több rétegű praktikus, izléses öltözetéről.
- Figyeljen arra, hogy a gyerekek megfelelő cipőt hordjanak.
- Tanítsa meg a gyerekekkel az öltözködés megfelelő sorrendjét, nevelje a gyerekeket arra, hogy ruháikat a megfelelő helyre rakják , vigyázzanak annak tisztaságára

Pihenés, alvás

- Biztosítsa az alváshoz szükséges nyugodt körülményeket
- Elalvás előtt meséljen, dúdoljon altatót, hallgassanak halk zenét, mert a kondicionáló reflexként hat
- Fél- egyórai pihenés után tegye lehetővé az óvodapedagógus, hogy a nem alvó (5-6-7 éves) gyermekek felkelhessenek, és csendben tevékenykedhessenek, esetleg az udvaron, vagy a tornateremben mozoghassanak (ne feküdjenek le délután, különösen az iskolába menet előtti nyáron)

Óvodapedagógusi feladatok :

- Az óvodai felvétel után készítsen a gyermekekről anamnézist. (ezzel elindítja az ismerkedés folyamatát), a gyerekeket megismerve készítsen egyéni fejlesztési tervet folyamatosan figyelje testi-lelki fejlődésüket, vegye észre a változásokat.
- Egészséges, nyugtató színharmóniát árasztó, izléses környezetet biztosítson a gyermekek számára .
- Megfelelő , minden tevékenység számára nyugodt helyet biztosító csoportszoba kialakítása. étkezésre , pihenésre, alvásra (legyenek elkülönített részek egyes játéktevékenységek számára)
- Megfelelő mentálhigiénés körülmények legyenek, megfelelő hőmérséklet, páratartalom, megvilágítás, zajszint)
- Gondoskodjon arról, hogy a mosdóban zökkenőmentesen végezzék a gyermekek szükségleteik kielégítését, saját tisztálkodó eszközökkel rendelkezzenek .
- Napirendben biztosítsa, hogy a gyerekek minél többet legyenek szabad levegőn .
- Mozgásos- és csendes játéklehetőségek biztosítása .
- Gyakori szellőztetés.

Betegségek megelőzésére nevelés

Fertőző betegségek megelőzése, felismerése, megállítása

Óvodapedagógusi feladatok :

- Fertőzésmentes környezet biztosítása, (fertőző betegség esetén a felnőttek gondoskodjanak a megfelelő fertőtlenítésről.)
- A szülőket értesítse arról, hogy a csoportban fertőző megbetegedés fordult elő.
- A beteg gyereket különítse el társaitól, lázát csillapítsa (a szülővel történt egyeztetés után) gondoskodjon a gyermek felügyeletéről, amíg a szülő megérkezik.
- Télen gondoskodjon a párologtatásról illóolajos levegő fertőtlenítésről.
- Minél több alkalmat biztosítson a szabadban tartózkodásra, a gyerekek ellenálló képességének növelésére .

Egyszerű rendellenességek kifejlődésének megelőzése

Mozgásszervi, látás- hallászavarok beszédhibák feltárása a hirtelen növekedés okozta hanyag testtartás kiküszöbölése ,

- az óvodapedagógus prevenció, fejlesztő gerinctorna alkalmazásával és a mozgásigény kielégítésével segítse a gerinc deformitások megelőzését,
 - a lábboltozatot erősítő mozgásokkal javítsa a gyermekek lábtartását.
- (a gyógytestnevelés szakvizsgát tett óvodapedagógusok szakmai irányításával végezzék ezen tevékenységüket- székhely óvoda)

Kondicionáló testedzés, testnevelés, mozgásigény kielégítés lehetőségeinek megteremtése a nap folyamán

Óvodapedagógusi feladatok:

- Napi kocogó, futó lehetőségeket biztosítson az erőnlét fokozására úgy, hogy a gyerekek maguk döntsek el hogy mennyit futnak (fokozzák a szív jó vérellátását, rugalmasságát, állóképességét). A mindennapos testnevelés egyik délelőtti formája közös kocogás az udvaron, - amikor lehet-
- Teremtse meg az óvónő - időjárástól függetlenül is – hogy a gyerekek naponta friss levegőn legyenek
- Kondicionáló mozgásokkal biztosítsa az óvónő, hogy a gyerekek számára a felfrissülést, felüdülést (kerékpározás, rollerezés, szánkózás stb.)
- A termekben is legyen lehetőség elkülönített mozgásos tevékenységre (a székely óvodában jól felszerelt tornaterem segíti a mozgásfejlesztést)

Balesetek megelőzése

Óvodapedagógusi feladatok:

- Törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy a gyerekek egész nap balesetmentes környezetben tevékenykedjenek mind az udvaron, mind a csoportszobában
- Állandó figyelemmel gondoskodjon a baleseti helyzetek felismeréséről és kivédéséről
- Baleset esetén biztosítsa a gyermek szakszerű ellátását és értesítse a szülőt
- Gondoskodjon arról, hogy a gyerekek ismerjék fel környezetükben a veszélyes anyagokat

Lelki nevelés feladatai, a fejlesztés tartalma

- Egészséges életvezetés szokásainak megalapozása, egészséges napirend kialakítása a bioritmusnak megfelelően. Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítsa a napi helyes életritmust a megszokott időben végzett tevékenységekkel.

Stressz-helyzetek felismerése, kiküszöbölése, kezelése

Óvodapedagógusi feladatok:

- Mindennek alapja az óvónő és gyermek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes test közelség megléte – az őszinte, hiteles, természetes viselkedés segíti a gyermek beilleszkedését, a tapintat, az elfogadás is segíti a stresszhelyzetek elkerülését, oldását
- A szeretetteljes elfogadó befogadó légkörrel segítse a stresszhelyzetek feloldását. Megfelelő empátiás, metakommunikációs készséggel rendelkezzen.
- Ismertesse meg a stressz-kezelési technikákat óvodás szinten (relaxálás, csendes zene, ismertesse fel a gyerekekkel, hogy nehéz helyzetekben számíthatnak társaik segítségére. székely óvoda)
- A feszültségek feloldása, az idegrendszer pihentetése, az aktív pihenés is stressz-oldó hatású.
- Az óvodapedagógus feladata az is, hogy fedeztesse fel a gyerekekkel saját értékeiket, neveljen önmaguk és mások szeretetére és hibáik elfogadására.

Pszichohigiénés problémák felismerése

- az idegrendszeri zavarok: túlmozgás, izzadás
- szokásbeli rendellenességek: ujj-szopás, körömrágás
- funkcionális zavarok: beszéd, alvás stb.

Az egészségre káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése (a Belső világunk megismerése c. tevékenységforma, illetve az egész nap folyamán- Hétpettyes Óvoda programja szerint)

Óvodavezetői feladatok a tárgyi feltételek biztosításával:

- Gondoskodjon megfelelő bútorokról a csoportszobákban, öltözőkben .
- Az udvart úgy alakítsa ki, hogy minden csoport számára legyen állandó hely, ahol a gyermekek mindig megtalálhatják óvónőjüket.
- Legyen olyan udvarrész, ahol közös futball – és kosárlabdapályán együtt KRESZ pályán (Törzs u. épület)játszhatnak különböző csoportbeli gyerekek .
- Biztosítsa a zuhanyozási lehetőséget az udvaron is a gyerekek számára .
- Biztosítsa a burkolt és füves, a napos és árnyékos területeket (fedett terasz, napernyő stb.)
- Gondoskodjon arról, hogy tiszták, egészségesek legyenek a homokozók, éjszakára fedjék le azokat.
- A mozgásfejlesztő eszközöket folyamatosan ellenőriztesse, biztosítsa biztonságos használatukat

Tevékenységek és javasolt időkeretük korcsoportonként

(a székely –és a tagintézményre egyaránt vonatkozik)

TEVÉKENYSÉGEK	3-4 ÉVESEK SZÁMÁRA	3-4 ÉVESEK SZÁMÁRA	4-5 ÉVESEK SZÁMÁRA	4-5 ÉVESEK SZÁMÁRA	5-6-7 ÉVESEK SZÁMÁRA	5-6-7 ÉVESEK SZÁMÁRA
	09. 01.- 06. 15.	Nyáron	09. 01.- 06. 15.	Nyáron	09. 01.- 06. 15.	Nyáron
Játék, szabad tevékenység	4és ½ óra	5 óra	6 óra	6és 1/4 óra	7 és1/4 óra	7és1/4
Előkészületek étkezésekhez, étkezés	2óra	1és ¾ óra	1és 1/2óra	1és1/2 óra	1 óra	1 óra
Mindennapos testnevelés	15perc	15perc	15-20 perc	15-20 perc	20 perc	20-25 perc
Pihenés, alvás	2és1/2 óra	2és1/2 óra	2 óra	2 óra	1 és1/2 óra	1és ½ óra
Öltözés, egyéb test-ápolási teendők	1és3/4 óra	1és1/2 óra	1és 1/4óra	1óra	1 óra	1 óra

A „ még egy évig óvodában maradó gyermekek számára eltérés az öltözködési –és étkezési- alvási, pihenési időkből van ½- ½ óra a játék és a más tevékenységi formák javára
Óvodánk napi 11 órát tart nyitva, ezért terveztünk ilyen hosszú játékidőket.

Módszertani alapelvek az óvodapedagógusok munkájában

- Sokféle tevékenységi lehetőséget biztosítson az óvodapedagógus a szabadban és csoportszobában egyaránt
- Beszoktatás ideje alatt, a gyerekekkel együtt végezze a teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat a testápolási szokások sorrendjét.
- Az óvodapedagógusok és a dajkák állapodjanak meg a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében.
- Biztosítsák a felnőttek, hogy a gyerekek zökkenőmentesen végezzék szükségleteik kielégítését.
- Az étkezési szokások, kialakításánál törekedjen az óvónő arra, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, lehetőleg a folyamatosság módszerével éljen.
- A gyerekekkel foglalkozók kellő toleranciával kezeljék a kezdeti étvágytalanságot, ösztönözzék később a gyerekeket az ételek elfogadására, de ne kényszerítsék őket.
- A helyes életritmust fokozatosan a gyerekek életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően a családdal együttműködve alakítsa ki az óvodapedagógus.
- Megértő, elfogadó magatartással segítse a gyerekeket az óvodai beilleszkedésben, a szokások elsajátításában.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

Testápolás

A gyermek:

- Önállóan - feltűrt ruhaujjal, felszólítás nélkül - szükség szerint mosakszik, törölközik .
- Önállóan használja a körömkéjét.
- Egyedül használja a WC-t, WC papírt .
- Önállóan mos fogat, s fogápoló eszközeit tisztán tartja.
- Egyedül szükség szerint fésülködik.
- Önállóan, helyesen használja a zsebkendőt, köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt, helyesen, jól fújja ki az orrát.

Önkiszolgálás

A gyermek:

- Saját eszközét használja a tisztálkodásban, segít az ágyak elrakásában, a terem rendjének megőrzésében részt vesz.
- Letörli a lábát a lábtörőben.
- Szívesen segít az arra rászoruló társainak és a felnőtteknek.

Öltözködés

A gyermek:

- Önállóan, a megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik, az időjárásnak megfelelően.
- Ruháit, ágyneműjét összehajtván teszi a helyére.
- Cipőjét befűzi, beköti, ruháját ki-be gombolja, villámzárját felhúzza.

- Öltözködésében megjelenik a szépre ízlésségre való törekvés.

A környezet rendben tartása

A gyermek:

- Ügyel környezete rendjére, segít az esztétikus egészséges környezeti rend megőrzésében .
- Az ajtókat csendesen nyitja, csukja, észreveszi, ha valami hiányzik az környezetből

Étkezés

A gyermek:

- Önállóan eldönti, hogy mennyi ételt fogyaszt, önállóan tölt vizet a kancsóból .
- Kulturáltan viselkedik étkezés közben, használja evőeszközeit.
- Igényli az asztal esztétikus rendjét, hajlandó megismerkedni az új ízekkel.
- Étkezés közben halkán beszélget.

A betegség és baleset megelőzés

A gyermek:

- Szívesen és sokat mozog (életkori sajátosságaiból adódóan), de vigyáz társai testi épségére, ha észleli a balesetveszélyt, jelzi a felnőtteknek.
- Jelzi, ha fázik, vagy melege van.

Mozgás a program külön fejezetében szerepel

Lelki pszicho-higiénés fejlettség az óvodáskor végén

A gyermek:

- Helyes életritmus szerint él, igényli a pihenés ébrenlét egyensúlyát.
- Bátran aktívan tevékenyen részt vesz a csoport szimulációs játékaiban ötletei vannak, melyeket fel is használ e játékaiban.
- Képes érzelmeinek mozgásos verbális kifejezésére, tisztában van ezek társakra gyakorolt hatásaival .
- Feszültségeit játékban képes kifejezni anélkül, hogy társai feszültségét felkeltené, fokozná.
- Felismeri az egészségére káros anyagokat és figyelmezteti társait is ezek ártalmas hatására.
- A számára ismeretlen anyagokat nem kóstolja meg, a veszélyhelyzeteket észleli és elkerüli .
- Fejlődik problémaérzékenysége, döntési helyzetekben felismeri az alternatívákat és értékeli ezeket, egyszerű esetekben ezeket figyelembe véve dönt.
- Jó közérzetének kialakítására tevékenyen részt vesz, megoldást keres rossz hangulatának oldására !

Sikerkritériumok: Hétpettyes Óvoda

- A testápolási, öltözködési , szokásokat mindenütt szimbólumokkal jelöljük meg, hogy a gyerekek kontrollálni tudják cselekedeteiket
- Megfelelő számú minőségű eszköz áll rendelkezésre a tisztálkodás, öltözés étkezés szokásainak elsajátításához
- A napos feladata csak a terítés, a többi önkiszolgáló rendszerben történik, hogy kevesebb legyen a várakozási idő
- A gyerekek délelőtt (10 órától) és délután is az udvaron töltik az idejüket
- A nagyok – igény szerint illetve 7 éves kor felett – délután nem alszanak
- A veszélyes anyagok jelölésére „Méreg Benő” szimbólumot alkalmazunk, a tisztítószereket zárható szekrényben tartjuk

1.2.Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

„Az emóció kifelé irányuló mozgás, belsőnkől születendő lendület, mely a környezetnek szól, egy érzés mely megmondja kik vagyunk, és kapcsolatot teremt köztünk és a külvilág között”. (Isabelle Filliozat)

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága az érzelmi vezéreltsége, érzelmei dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy érzelmi biztonság, otthonosság kiegyensúlyozott szeretetteli légkör vegye körül

Célunk: Hétpettyes Óvoda

Az érzelmi intelligencia fejlesztése a gyermekek ismerjék meg valódi érzelmeiket, ne váljanak azok kiszolgáltatottjaivá, érzelmeiket tudják kezelni, célra irányulttan mozgósítani, ismerjék fel érzelmeik másokra gyakorolt hatását, empátikus készségük alakuljon, kapcsolatkezelésre is használják

Célunk továbbá:Az egészséges életvitelre nevelés érdekében a gyerekek énképének, önbizalmának, döntéshozó, stressz kezelő képességének fejlesztése Az érzelmek másokra is gyakorolt hatásának felfedeztetése. A szociális és egyéni nevelés az „én”-től a „mi” tudatának kialakítása

Általános feladataink

- A gyermeket kiegyensúlyozott szeretetteli légkör vegye körül
- Közös élményekkel, tevékenységekkel, a közösen végzett munkával, a szituációs és személyiségfejlesztő játékokkal olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítünk meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás szabálytartás és önzetlenség.
- *A felnőtt –gyermek; gyermek –gyermek , gyermek- dajka pozitív érzelmi töltésű játékaival segítjük az egészséges önérvényesítést, önértékelést, énkép – korrekciót.*
- A gyermeki magatartás alakítása érdekében nagy figyelmet fordítunk a felnőttek példaértékű viselkedésére, kommunikációjára, bánásmódjára
- Elősegítjük, hogy a világra nyitott gyermek rácsodálkozhasson a természetben az emberi környezetben megmutatózó jóra, szépre, tisztelje, becsülje azt.
- Ismerje szűkebb és tágabb környezetét , amely a szülőföldhöz kötődés alapja
- *Feladatunk, hogy a gyermekeket önmagukhoz képest fejlesszük, alakítsuk a különbözőség elfogadásának képességét, tiszteletét, a magatartásbeli problémák korrigálását segítsük.*
- A személyiség szabad kibontakozásának biztosítása (önkéntesség, önállóság, aktivitás).
- Harmonikus társas kapcsolatok alakítása., a társas kapcsolatok mérése
- Kiegyensúlyozott óvodai légkör biztosítása, fenntartása.
- A gyermek biztonságérzetének pozitív érzelmi viszonyának megteremtése, beszoktatás rendszere.
- Közösségi kapcsolatok alakítása.

Szerepfeszültségek oldása

- Feszültségoldó technikák alkalmazása, pl. szerepjáték kezdeményezések, szimulációs játékok.
- Pszichés sérülések feloldása szakember segítségével.

Az óvodapedagógus feladatai :

- Barátságos, derűs, szeretetteljes, elfogadó, *befogadó* érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott *családias légkör* megteremtése beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Pozitív attitűd, pozitív érzelmi töltésű gyerek-gyerek; óvodapedagógus-gyermek; gyermek -dajka kapcsolat kialakítása formálása erősítése a *társas kapcsolatok alakítása* érdekében.
- Törekedjen arra, hogy a közösségi élet irányítója legyen, de ő is társa legyen a gyerekeknek.
- A gyerekekkel az óvodapedagógus legyen őszinte, határozott, differenciáltan, következetesen, igazságosan szeretetteljes módon bánjon óvodásaival, a csoportban kialakított értékrend alapján.
- Rugalmas napirenddel biztosítja a gyerekek számára a folyamatosságot, a többféle tevékenységet, az egészséges életritmus kialakítását.
- Biztosítson lehetőséget kuckók kialakítására, hogy elkülönülve, de mégis együtt tevékenykedhessenek a gyerekek, engedje, hogy felhasználhassák a csoportszoba berendezéseit is kuckók formálásához.
- A gyerekek én tudatának, pozitív énképének érdekében törekedjék arra, hogy legyen lehetőségük a gyerekeknek képességeiket megmutatni társaiknak, a csoportban a gyerekeket az egymás iránti érdeklődés, empátiás készség jellemezze.
- Segítse a gyerekeket abban, hogy konfliktusaikat próbálják egyedül megoldani.
- Sok közös élménnyel, csoportbeli hagyományokkal segítse elő a gyerekek egymáshoz tartozás érzésének kialakulását, fedeztesse fel az összetartozás örömét.
- Nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi értelmi vagy mozgássérült, gyermekek neveléséhez megfelelő szakemberek segítségét kérje
- A szülők figyelmét a gyermekükben rejlő igazi értékek felfedeztetésére irányítjuk, segítjük őket abban, hogy hatékonyabban biztosítsák gyermekeik számára az elfogadó, szeretet teli, érzelem gazdag családi légkört

A fejlesztés tartalma

Az óvodás korú gyerek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége – ezért fontos hogy a gyereket az óvodában biztonság, otthonosság, kiegyensúlyozott vidám szeretetteljes légkör vegye körül, így alakul ki érzelmi kötődése társaihoz és óvodapedagógusaihoz, a dajkákhöz

- A „barátságos otthon” létrehozója az óvodapedagógus legyen,(szorosan együttműködve a csoport dajkájával) de fogadja el a gyerekek ötleteit is.
- Biztosítani kell a fokozatos beszoktatás lehetőségét, a szülőkkel közösen kell megszervezni ennek folyamatát Az óvodába kerülés előtt a nyílt napokon, játszódélutánon közös programokon vehetnek részt a gyerekek és a szülei.
- Az óvodapedagógus többször teremtsen a személyes közeli kontaktust a gyerekekkel, ölbéli játékokkal, énekléssel, segítse a gyerekek csoportbeli beilleszkedését a szokások elsajátítását.
- Az óvodapedagógus, a dajka viselkedését jellemezze, a másokra a való odafigyelés, nyitottság, érzések elmondása, örüljön a sikernek, érezhető legyen segítő szándéka.
- A közös élményeket adó tevékenységek megszervezésével lehetőséget adunk a gyerekek örömteli együttlétéhez, miközben pozitív módon alakul egymáshoz való viszonyuk, formálódik a közösség
- A gyerekek e játékok során megtanulják alárendelni akaratukat mások akaratának illetve gyakorolhatják saját akaratuk önkifejező, önérvényesítő törekvéseik érvényesítését.
- Az egyéni bánásmód tervezésénél alapvető a gyermek fejlettségi jellemzőinek, illetve a csoportban elfoglalt társas helyzetének ismerete.

- Fontos már óvodába kerüléskor anamnézist készíteni a gyerekekről, (a szülők segítségét kérve, ill. a Nevelési Tanácsadó útmutatásai alapján.) fejlesztő lapot vezetni, hogy az esetleges lemaradásokat időben felfedezzük, korrigáljuk, esetleg szakember segítségével .
- Az érdektelen passzív gyermekekre oda kell figyelni a közösségben, mert a visszahúzódo gátlásos gyerekek - esetleges jó képességük ellenére is -hátrányos helyzetbe kerülhetnek.
- Lehetőséget kell adni ezeknek a gyerekeknek arra, hogy bebizonyíthassák társaiknak, hogy bennük is rejlenek értékek. A közös tevékenység öröme közelebb hozza a gyerekeket egymáshoz, értékeli önmagukat és társaikat
- A kapcsolatteremtő , kommunikációs játékok a szocializáció alakulásának fontos módszerei, igen hatásos eszközei
- A félnkség, visszahúzódo magatartás okát meg kell keresni az óvodapedagógusnak, ha az a csoportban, családban nem korrigálható, akkor szakember segítségét kell kérnie .
- Segíteni kell a lassúbb ütemben fejlődő gyermekek felzárkózását .
- A csoporttal közösen fedezzék fel, hogy melyik gyerek miben nagyon ügyes, miben tűnik ki a többiek közül. Így fejlődik a gyermek önértékelése, csoportbeli helye stabilizálódik „jól érzi magát a bőrében”, szociális érzékenysége fokozódik.
- *Az óvodapedagógus pontos, reális értékelésével segítse a gyermek pozitív énképének alakulását úgy, hogy közben a negatív tulajdonságokat is fedezzék fel és érezzenek rá a gyerekek arra, hogy ezen változtatni is lehet és fogadják el egymást olyannak amilyen.*
- Az óvodapedagógus teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyermekeket a *különbözőségek* elfogadására , *tiszteletére*
- Az óvodapedagógus ne csak a gyermek teljesítményét értékelje, hanem annak a társakra gyakorolt hatását is.
- Az óvodapedagógus értékelése legyen előremutató és a gyermeket mindig önmagához mérten, értékelje, de a dicséret, jutalmazás ne legyen tárgyí.
- A gyermekek tevékenységéhez az óvodapedagógus biztosítson nagy szabadságot, a határok pontos megjelölésével fogalmazzon egyértelműen, a gyerek tudja, hogy mit akar tőle a felnőtt, ha mégis hibázik ne kelljen félni a következményektől .
- Ünnepek alkalmával bevonunk minden gyereket a készülődésbe.

Óvodánk ünnepei, hagyományai

CSOPORTOK HAGYOMÁNYAI	ÓVODAI HAGYOMÁNYOK	
Születésnapok megünneplése	Székhely óvoda	Tagóvoda
Séták, kirándulások	Őszi kirándulások, séták	Őszi kirándulások, séták
Állatkert látogatása	Szüreti mulatság	Madarászovi Óvodapedagógusok, dajkák mese-ill. bábjátéka
Múzeum, színház látogatások	Mikulás ünnepély	Mikulás ünnepély
Mézeskalács, befőzés	Játszódélutánok:	
	- Termések napja - Karácsonyi vásár	Játszódélutánok havonta egyszer
	- Karácsony - Húsvéti vásár	Karácsony Vásárfia készítő munkadélután

	- Húsvéti tojásfestés	
	Farsang (Zártkörű)	Farsang(Zártkörű)
	Föld napja(játszódélután)	
	Anyák napja Akadályverseny-évváró szülőkkel közösen	Anyák napja Évváró
	Madarak fák napja	Apák napja Szülők bálja
	Kirándulás a Hűvösvölgybe	
	Színház, múzeumok, látogatása Ismerkedés vonós- hangszerekkel	Színház, múzeumok, látogatása bábszínház kiállítások

A fizetés programokat a szülői szervezet kezdeményezésére, szülői kérésre, anyagi hozzájárulásuk biztosításával tudjuk biztosítani

Sikerkritériumok:

Hétpettyes Óvoda

- A szervezett tevékenységek, témája, motivációs rendszere oly módon tervezett, hogy a gyermekek érdeklődését fenntartva segítik a képességek szerinti fejlesztést, felzárkóztatást.
- Az éves,- havi- heti tervek bizonyíthatóan a közös célt szolgálják, lehetőséget adva a hátrányos helyzetű gyermekek számára is az ismeretek bővítéséhez (kirándulások, közvetlen tapasztalatszerző lehetőségek...stb)
- A nevelési- tanulási tervek, tevékenységformák, ünnepek , ünnepélyek, séták kirándulások minden korcsoportban a helyi programban leírtaknak megfelelően megjelennek, és realizálódnak. Az önismereti- személyiségfejlesztő játékok eszközei, leírásuk rendelkezésre állnak a szocializáció fejlesztése érdekében
- A gyerekek óvodába kerülése előtt, megérettjük a szülőkkel az intézményünkben uralkodó barátságos, családi légkört, a gyerekek előzetesen látogatják szülőkkel közös programjainkat (– húsvéti játszódélután, gyermeknap program, nyári beszoktatás)
- Ősztől 2 hónapos beszoktatási tervvel rendelkezünk, a gyerekek biztonságérzetének kialakítása érdekében az óvoda minden dolgozója mindent megtesz, szeretettel, segítőkészen irányítják a beszoktatást.
- Az anyás beszoktatást egyénre szabottan ajánljuk
- A gyerekek fogadása egyénre szabott, testi kapcsolat- simogatás, beszélgetés- a nagyobbak elhelyezhetik az érzelem táblán a napi hangulatuknak megfelelően a jelüket, melynek megbeszélésére a nap folyamán sor kerül (székely óvoda)

Minden csoport nevelési –és fejlesztési terveiben szerepelnek személyiségfejlesztő játékok, melyek az önismeretet, önbizalmat, kudarcűrő képességet, az érzelmek nyílt kifejezését segítik. Saját játékgyűjteményünket folyamatosan bővítve segítjük a gyerekek képzeletének, kreativitásának, kapcsolatteremtő képességének fejlődését

Módszertani alapelvek az érzelmi nevelés, szocializáció terén

- Biztosítson az óvodapedagógus szeretettel, derűs légkört a csoportban helyes napirenddel biztosítsa a gyermekek biztonságérzetének kialakulását.
- Alakítson jó kapcsolatot a szülőkkel a kellő bizalom, a hatékony együttnevelés érdekében.

- *Modell értékűen viselkedjék az óvodapedagógus, a dajka, hogy a gyerekek megérezzék mit tart helyesnek, és mit, miért utasít el.*
- Legyen az óvodapedagógus toleráns, segítse a gyermekeket is abban, hogy képesek legyenek elfogadni az eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.
- Dramatikus játékokat alkalmazzon konfliktusok oldására
- Hívja segítségül a humort a pozitív töltésű viszonyok ápolásában, világosan fogalmazza meg a szabályokat az ok kiemelésével.
- *Szervezze úgy az óvodai életet, az óvodapedagógus, hogy a gyerekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését segítse elő.*
- Egységes nevelési elvek, azonos szokás –és normarend kialakítása az óvodapedagógusok és dajkák és a szülők részéről
- Kirándulások, séták szervezésével, hagyományok ápolásával teremtsen lehetőséget az óvónó arra, hogy a gyerekek rácsodálkozhassanak a természet szépségeire, a régi korok értékeire, fedezzék fel a szépet és a jót. (a szülőföldhöz való kötődés erősítése érdekében)
- *Fordítson az óvodapedagógus nagy figyelmet azon gyerekek formálására is, akiket környezeti, egészségügyi adottságaik gátolnak a fejlődésben.*
- *A gyerekek számára olyan esztétikai élményeket nyújtson, amelyek elősegítik a művészeti nevelést, illetve a nevelési célok megvalósítását*

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

A gyermekek:

- Kialakult szokásai természetes igényé válnak.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- A közös tevékenységekben érdeklődéssel, aktívan vesznek részt, a szükséges magatartásformát elfogadják, betartják.
- Akarati tevékenység szokásai kialakulnak: pontosság, önfegyelem, feladattudat
- Észreveszik, ha valakinek szüksége van valamire és segítenek.
- Az óvodán kívül is szívesen találkoznak egymással.
- Számon tartják ki, és miért hiányzik az óvodából, mikor várható vissza.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, figyelmesen meghallgatják egymást az óvodapedagógust, a dajkát, a kérdésekre érthetően válaszolnak.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- A csoport élete iránt felelősséggel viselkednek, igyekeznek korrigálni a zavaró megnyilvánulásokat, konfliktusos helyzeteket igyekeznek megoldani.
- Törekcsenek közös sikerek elérésére és örülnek a megvalósulásnak.
- Önértékelésük megközelítőleg reális, bíznak önmagukban.
- Tudatosodik bennük, hogy a közösség érdekében végzett feladataik mindannyiuk számára hasznosak.
- A közös cél elérése érdekében képesek együttműködni egymással, elfogadják az alá- fölé-mellérendelt helyzeteket.
- Képesek mások akaratát, ötletét elfogadni sajátjukat félretéve, ha erre érhető, elfogadható indok van.

7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek:

- Eléri az azt a szintet, melyben lemaradásuk van a fentiekhez képest, főleg együttműködési szintjük, konfliktuskezelő képességük, önértékelésük fejlődik

Esztétikai érzelmek alakítása

Hétpettyes Óvoda

Cél: A körülöttünk lévő világ, színeinek ,ízeinek formáinak csodáinak felfedeztetése

Az óvodapedagógus feladatai:

- A széperzék kialakulását esztétikus harmonikus környezet biztosításával segítse
- A csoportszobák díszítése legyen ízléses harmonikusan összeillő elemekkel
- Természetes anyagokat használjanak tevékenységeikhez az alkotás örömeinek megéreztetésekor
- Nyűgözze le a gyermekeket szépen előadott versekkel, dalokkal, élményszerű meséléssel
- Olyan zenei anyagokat válasszon, amelyek érzelmi élményeket nyújtanak, beszéljék meg, mit éreztek a gyermekek a zene hallgatása közben
- Alkossanak együtt „zenét, mesét verset”, rajzokat , festményeket, kisplasztikákat
- A közös galériában mutassák meg a gyermeki alkotásokat
- Ismerkedjenek hangszerekkel (MÁV Szimfonikusok hangszerbemutatói az óvodában-egyesületi pénzből)
- „Rácsodálkozási” élményeket biztosítunk a gyermekek élménybefogadó képességének fejlesztése érdekében séták , kirándulások alkalmával

A tevékenységek keretében alkalmazott néphagyomány ápoló tevékenységünkönél részletesen szerepelnek, kézműves technikáik, élmény nyújtó tevékenységeink, a sikerkritériumok is ott szerepelnek

1. 3. Az anyanyelvi – az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat

Az anyanyelv az, amelyet az ember legjobban és legszívesebben beszél ez az, amelyet gyermekként főként az édesanyjától tanult.

Anyanyelvünk sokrétű, bonyolult, árnyalt rendszer, melyet a gyermek tevékenység közben a felnőttekkel való viszonyának fejlődése során sajátít el, az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak beszélő környezettel– helyes mintaadással szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével)– a nevelőtevékenység egészében jelen van

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani

A meghitt beszélgetések, a szabad, mindig megválaszolt kérdések erősítsék a gyerekek beszédkedvét, kommunikációs aktivitását.

A nyugodt, érzelem gazdag, szeretetteljes légkörben folytatott játékok segítsék a gyerekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat bátran kifejezhessék. A beszéd elsődlegesen az emberi kapcsolat eszköze. A beszéddel ismereteket közölhetünk és kaphatunk. Kifejezhetjük érzelmeinket, és tudomást szerezhethetünk a másik ember érzelmeiről.

A nyelv elsajátítása egy hosszú, komplex folyamat, amelyre döntően rányomja bélyegét a szociális környezet milyensége.

Az első szociális közeg, amely a kisgyermek beszédfejlődését elsődlegesen és legmaradandóbban meghatározza a család. Ezért fontos feladata az óvodapedagógusnak, hogy megismerje ezt a közeget, a családot, a család anyanyelvi kultúráját, ahonnan óvodába lép a gyermek.

Különösen a beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az anyanyelvi nevelés segítségével gazdagodnak a gyermek ismeretei, segíti a közösségbe való beilleszkedést és elősegíti az irodalmi élmények befogadását, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában. Komplex folyamat, segíti a gyermek önbizalmának

kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakulását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését, mivel minden feladatot, minden tevékenységet áthat.

Az anyanyelvi nevelés célja:

Hétpettyes Óvoda

A gyermek szeressen beszélni, beszéde alkalmazkodjék az éppen felmerülő aktuális beszédhelyzetekhez, gondolatait érthetően fejezze ki, szóban is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő ritmusban, hanglejtéssel, hangsúllyal, hangmagasságban, hangerővel kell beszélnie a gyermekekkel foglalkozó felnőtteknek.
- Az óvodapedagógus beszéde példa értékű, ezért fontos hogy világos, érthető, egyszerű tagolt és tiszta legyen.
- Az óvodában dolgozó felnőttek beszéde- egymás között is- modell értékű legyen
- Nyugodt, meleg, derűs, kiegyensúlyozott tevékenységre, beszédre serkentő légkör megteremtése.
- Teremtse lehetőséget a tárgyi és szociális környezetből szerezhető változatos tapasztalatok gyűjtésére és minél változatosabb kommunikációs helyzeteket, alakítson.
- Biztosítsa a gyermekek számára, hogy a beszélgetés a beszéd örömforrása legyen. Nevelje arra a gyermekeket, hogy bátran mondják el a véleményüket.
- Nyújtson lehetőséget a folyamatos beszéd gyakorlására.
- Nevelje a gyerekeket egymás meghallgatására, beszédfigyelemre
- Gyarapítsa a gyermekek szókincsét, fejlessze beszédkulturájukat, beszéd-technikájukat, tegyen meg mindent a helyes kiejtés kialakítása érdekében.
- Késztesse a gyermekeket kérdésre azzal is, hogy minden kérdésükre érthető választ ad.

A fejlesztés tartalma

- Fontos, hogy olyan beszédhelyzeteket teremtsen az óvodapedagógus, amelyek alkalmasak a gyermek anyanyelvi fejlettségének megismerésére, a beszédhibák felmérésére, a szókincs megismerésére
- Olyan játékos helyzeteket kell találni, amelyek önfeledt kitárulkozásra és beszédaktivitásra készítik a gyermeket.
- Játékok során alkalma van az óvodapedagógusnak a kommunikációs alaphelyzet változtatására, természetes beszédhelyzetek teremtésére. Kialakulhat a beszélgetés, párbeszéd esetleg vita, amely jó alkalom a háttérben meghúzódó gyermekek megszólaltatására.
- A szimbolikus játékok (bevásárlás, papás-mamás, „találtunk egy kiskutyát mi legyen vele?”... stb.) segítik a gyermeket a spontán megnyilatkozásban a fogalmak használatában, értelmük elmélyítésében.
- **A bábozás** segíti a képszerű gondolkodást, a bátortalanabb gyermekek megszólalását is. Mozgásra építve fejezi ki a gondolati- érzelmi tartalmat.
- A bábozásnál az érzelmek sarkítottan jelennek meg, van konfliktus, csúcspont és végül feloldódik a feszültség. Mindez kontaktusteremtő erő, segíti a gyermekek spontán megnyilvánulásait, beszédaktivitásra készítet.
- A mese, a vers, a mondóka a szókincs bővítés legközvetlenebb eszköze, a népköltészet, a néphagyomány ébrentartása, a szép ritmikus előadása nélkülözhetetlen az anyanyelv fejlesztésében.
- A pici- és óvodáskorban a hintáztatók, lovagoltatók, találós kérdések mind a beszédritmus fejlesztésének fontos eszközei.
- Az óvónő által elkezdett, a gyerekek által folytatott kitalált mese, nemcsak a szókincset gyarapítja, nemcsak a beszédkedvet fokozza, hanem a képzeletet, a gondolkodást is fejleszti.
- Anyanyelvünk fordulatait, hangsúlyozását, artikulációját, hanglejtését, játszva, mozgásokkal kísérve, énekelve teszik magukévá a gyermekek.
- A szimulációs játékok, melyek nyitott mondat befejezéseként funkcionálnak, megmozgatják a gyerekek fantáziáját, megszólalásra, önkifejezésre készítetnek minden óvodást.

- A nyelvi játékok középső és nagycsoportban állnak legközelebb a gyermekekhez, pl. a papagáj-játék (után mondásos) a „Mesterségünk címere” az önismereti játékok (milyen vagyok, mi történe, ha...) különösen jól fejlesztik az önkifejezést, az összefüggő értelmes beszéd kialakulását, segítik az érzelmek megfogalmazását, a rokon értelmű szavak használatára ösztönöznek és felfedeztetik az ok-okozati összefüggéseket.
- A fejlesztés akkor lehetséges, ha felmértük a gyerekek beszéd szintjét és annak megfelelően fejlesztünk.

Fontos az alábbiakra figyelni:

Ha a gyermek:

- nem beszél, vagy csak szavakban beszél
- artikulációs hibák vannak a beszédében (pösze, raccsol)
- orrhangzósan beszél
- ritmuszavarok vannak beszédében (hadarás, dadogás)
- hanghibák észlelhetők nála, pl. rekedtség

Ilyen esetben logopédus segítségét kell kérnünk, egyszerű nyelvi játékokkal az óvónők is segíthetnek egyszerű esetekben.

Feladatok:

1. Légzéstechnikai gyakorlatok
2. Artikulációs gyakorlatok
3. Hangerőváltási gyakorlatok
4. Gyorsasági gyakorlatok
5. Időtartam gyakorlatok
6. Belső hallást fejlesztő játékok
7. Fonémahallást fejlesztő gyakorlatok

Módszertani alapelvek

- Az óvodapedagógus ismerje meg a gyermek otthoni nyelvi környezetét.
- Teremtse meg a beszélgetésre alkalmas nyugodt légkört.
- Adjon lehetőséget a gyerekeknek a folyamatos gyakorlásra.
- Bővítse folyamatosan a gyerekek szókincsét.
- Adjon lehetőséget arra, hogy a gyermek gyakorolja a helyes kiejtést, beszédtechnikája fejlődjön.
- Biztosítson minél több alkalmat a nyelvi játékokra.
- Ösztönözze a gyerekeket a kérdésésre.
- Teremtse meg a feltételeit annak, hogy a gyermek gyakorolja a párbeszéd különböző az együttműködést elősegítő kifejezéseit, az odafordulás udvarias formáit (kérem, légy szíves... stb.).
- Mutasson példát az óvodapedagógus arra, hogy milyen változatos formában lehet megfogalmazni a határozott, de udvarias utasításokat.
- Törekedjék arra, hogy a gyerekekben kialakuljon az igény és képesség a beszédkapcsolatokon alapuló együttműködésre.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

A 6 – 7 éves korú gyermek:

- Aktívan használja a tapasztalatszerzés során kibővült szókincsét.
- Gondolatait, élményeit összefüggően elmondja
- Összefüggően beszél, bár elbeszélésében még előfordul a szóismétlés, kötőszóhalmaz.
- Mesélése folyamatos, de néha nem követi a történet logikai és időbeli sorrendjét.
- Nyugodtan, figyelmesen hallgatja végig az óvónőt, megvárja, amíg társa befejezi mondanivalóját.
- Többnyire helyesen használja a névutókat, névmásokat, a jövő idejű igeidőt és igemódokat.
- Az esetek többségében megfelelő hangsúllyal, hanglejtéssel, hangerővel és megfelelő ritmusban beszél.
- Mondanivalóját a helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelően természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri, tisztán ejt minden magán- és mássalhangzót.

A gyermekek képesek lesznek :

Egymás meghallgatására, nem vágnak egymás szavába

Gondolataikat, élményeiket összefüggően elmondják.

Szívesen kezdeményeznek beszélgetést.

Önállóan beszélni, mondatban kifejezni magukat.

7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek

A részképesség zavarnak megfelelő fejlesztés, szókincsgyarapítás, mesekitalálás, folytatás, kiejtést fejlesztő, hangképző gyakorlatok a logopédus segítségével

Az értelmi nevelés

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra- , adottságaira, valamint a meglévő tapasztalataikra, élményeikre és ismereteikre építve biztosítunk a gyermekek számára változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről

A tevékenységek a gyermekek számára játékként jelennek meg, de közben a felmerülő problémákra magyarázatot, megoldást keresnek, ezen keresztül fejlődnek értelmi képességeik

Célja:

Hétpettyes Óvoda

A **gondolkodásfajták műveletek fejlesztése**, melyek segítik a gyermek eligazodását közvetlen környezetében, segítik a kapcsolatrendszerek felismerését, mellyel alakíthatják környezetüket, megérthetik, a **spontán, -és irányított ismeretszerzés segítségével**

Feladatai:

- A gyermeki kíváncsiságon alapuló spontán, cselekedtetve tanulás során szerzett tapasztalatok ismeretek rendszerezése, bővítése, a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) kreativitás fejlesztése.
- Fontos a nyelvi fejlesztés szerepe, mindig beszéddel kísérik a gyermekek tevékenységeiket
- Legyen sok- sok lehetőség a spontán ismeretszerzésre, akár kísérletek formájában is
- A szűkebb, tágabb környezet nyitott érzékeny befogadása az érdeklődés felkeltésével, a tanulási vágy alakításával (motiváció – sikerélmény – tanulási vágy).

- Képességfejlesztő- megfigyelést, emlékezetet- észlelést érzékelést fejlesztő játékok alkalmazása a tevékenységekben és a szabad játékban
- Probléma megoldó gondolkodás fejlesztése a döntéshozó játékok segítségével, alternatívák felismerése, a legjobb megoldás kiválasztása
- Sokoldalú ismeretszerzési lehetőségek biztosítása.

A mesekitalálás, folytatás, nyelvi játékok alkalmazásával fejlődik a gyermekek képzelete, kreativitása gondolkodása, emlékezte, beszédképessége, szokincse...stb.

A gyermekek gondolkodása a képszerű szemléletes gondolkodás szintjéről eljut a fogalmi gondolkodás szintjéig.

Óvodásaink egyre inkább képessé válnak a problémák felismerésére és megoldására

Sikerkritériumok:

- Minden óvodapedagógus , illetve csoport rendelkezik megfelelő vers- és mesegyűjteménnyel , hallás- beszédfejlesztő technikákkal és olyan napirenddel, amely lehetővé teszi a felmérést, egyéni fejlesztést is, időt is adva a kötetlen beszélgetésekre.
- A gyerekek bátran beszélnek, véleményüket kinyilvánítják
- A játékgyűjteményeink folyamatos bővítésével még érdekesebbé, hatékonyabbá tesszük nevelési céljaink megvalósítását
- Spontán tanulási helyzeteket sikerül kihasználni, a gyermekek érdeklődése kielégítésre kerül
- A szituációs játékok kihasználásával a beszédkedv, a kommunikáció , az önértékelés az önismeret fejlődik

IV.AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A székhely és a tagintézményre egyaránt vonatkozik

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára

Az óvodapedagógus és a nem pedagógus alkalmazottak munkájának összehangoltnak kell lennie az óvodai nevelés eredményességének érdekében.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, illetve a migráns gyermekek megjelenésével meg kell valósítanunk a nemzeti etnikai nevelés célkitűzéseit is

1. Óvodánk személyi feltételei

Óvodánkban 62 fő dolgozik

AZ ÓVODA DOLGOZÓI VÉGZETTSÉG SZERINT	(FŐ)	JELENLEG A	PROGRAM MEGKÍVÁNTA MÓDOSÍTÁS
Felsőfokú végzettségű főállású óvodapedagógusok száma	34	-	
Pedagógiai munkát segítő főállású dajkák száma (szakképzett)	12		11
Pedagógiai munkát segítő főállású dajkák száma (szakképzetlen)	10		10
Egyéb felsőfokú végzettségű fejlesztőmunkát végzők száma	-		-
Egyéb munkakörben foglalkoztatott főállásúak száma	5		
Egyéb munkakörben foglalkoztatott rész-fél másodállásúak száma	1		
Összesen:	62		12

Személyi feltételek szöveges bemutatása

Óvodánk 34 óvodapedagógusa felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember. Közülük 11 kolléga szakvizsgát tett (3 fő vezető óvodapedagógus , egy fejlesztőpedagógus, két gyógytestnevelő,5 kolléga drámapedagógiából, szakvizsgát tett)

Továbbképzési kötelezettségüknek folyamatosan eleget tesznek az óvodapedagógusok, meghatározott továbbképzési terv szerint

Az új iránti nyitottság, gyermekközpontúság, a gyermeki jogok legmesszebbmenőkig való tiszteletben tartása- a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek védelme - jellemzi óvodánk valamennyi munkatársát.

Az óvodapedagógusokra nevelési elvekben az egyöntetűség, a módszertani megvalósításban a sokszínűség jellemző.

Fontosnak tartjuk a pedagógusok és a pedagógiai munkát segítők összehangolt tevékenységét

A Szín-Kör-Játék tagóvoda speciális területén, drámapedagógiai módszereivel ért el kiváló eredményeket.

Meghatározó tényező programunkban, a székhely óvoda és a tagintézmény működő intézményközi **két szakmai munkaközösség.**

A/ a **néphagyomány ápoló** munkaközösség a népi kultúra elemeinek – az óvodai nevelésbe való - beépítésén dolgozik (e munkaközösség tagja minden csoportból egy-egy óvodapedagógus).

B/ a **személyiségfejlesztő,drámapedagógiai munkaközösség** tagjai, arra törekszenek, hogy a módszereinket egyeztetve, még több lehetőséget biztosítsunk gyermekeink számára a körülöttük lévő világ tevékeny megismerésére, önmaguk e világban elfoglalt helyének felismerésére, önmagukhoz képest legoptimálisabb fejlődést biztosítva Törekszünk arra, hogy egyéni arculatunkat megőrizve, egymás hatását erősítve még többet tegyünk annak érdekében, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, örömmel tevékenykedjenek, érdeklődésüket fenntartva, még eredményesebben fejlődjenek.

Az óvodapedagógus párok jól kiegészítik egymás pedagógiai munkáját emberi és szakmai tekintetben is, tisztelik egymás és társ munkáját.

Munkánk eredményességét jelentősen fokozza az utazó logopédus, illetve a pszichológus, ők hetente két alkalommal dolgoznak az óvodában

Nagy szükség lenne fejlesztőpedagógus segítségére, a magatartási – beilleszkedési –és tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztéséhez

1.1. Személyi feltételeink pedagógiai jellemzése

- Egész nap folyamán szakképzett óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel már szakvizsgával is rendelkeznek,
- Az óvodánkban elfogadott értékrendet képviseli minden munkatársunk, és megfelelő mintát ad a szülőknek a gyermekek neveléséhez.
- Pedagógusaink a gyermekek érdekében vállalják a tapintatos fél szerepét a szülő-óvodapedagógus kapcsolatban nevelési kérdések vonatkozásában.
- Óvodapedagógusaink képesek arra, hogy esztétikai élményt nyújtsanak mesemondásukkal, éneklésükkel, drámajátékukkal
- Megfelelő egyéni módszerekkel rendelkezik minden munkatársunk, a gyermekek önbizalmának , pozitív énképének alakítása érdekében (bemutatók során óvónőtársaiknak is mintát adnak ezen módszerekből.)

- Továbbképzési programunkat úgy készítettük el, nevelési céljaink megvalósítását megfelelő szakemberek végezzék.
- Testületünk minden tagja nyitott az újra, önképzésre és továbbképzésre hajlandó, humanista pedagógiai optimizmus jellemzi tetteiket, ezen kívül a hitelesség, a tapintat és az empátia.

Szín-Kör- Játék Tagóvoda:

- A drámajátékok gyakorlati alkalmazásával kialakított tapasztalatainkat kerületi, fővárosi és országos bemutató foglalkozásokon tárjuk az érdeklődők elé.
- Öt éves továbbképzési terv megvalósulása, drámapedagógiai végzettség megszerzése a cél.
- A drámapedagógia hatásmechanizmusa mindkét résztvevőben (gyermek, óvónő) pozitív változásokat indukál
- Önismereti tréningeken a személyes hatékonyság kondicionálására fordítunk gondot.

Az egész intézményre vonatkozó döntések meghozatala előtt a pedagógusok nagy segítséget adnak a vezetőnek abban, hogy vannak megvalósítható ötleteik, kreatívak és képesek véleményük egyeztetésére.

A dajkák munkatársaink Az óvoda a csoportszobák, játékok, eszközök tisztántartását, fertőtlenítését látják el. Fontos, hogy ismerjék az óvoda pedagógiai célkitűzéseit, mert a gyermekek közt végzett feladataikban, kapcsolatukban (öltöztetés, mosdóztatás, kísérés) ennek megerősítéséért lehetnek felelősök.

Mintaként szolgálnak viselkedésükkel a gyermekekkel foglalkozva, nemcsak a takarításért felelősek, hanem pedagógiai hatást is gyakorolnak

Az óvodapedagógusok és a dajkák képesek arra, hogy a gyerekek érdekében a szokások kialakításában együttműködve dolgozzanak.

Kertészek, karbantartók az esztétikus, tiszta udvar folyamatos rendezéséért felelősek. A tárgyi feltételek biztosítását kisebb javításokkal, felújításokkal segítik elő.

A gyermekekkel is kapcsolatba kerülnek, ezért fontos, hogy olyan emberek, akik képesek fejlesztő hatású mintát adni tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztésére.

2. Az óvoda tárgyi dologi feltételei

Az óvoda 3 épületben működik, mindegyik rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges legfontosabb eszközökkel, tárgyi feltételekkel

Az épületek, az udvarok a gyermekek kényelmét, biztonságát, egészségük megőrzését, fejlődését biztosítja.

A tárgyi felszereléseket amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon, a gyermekek biztonságára figyelemmel helyeztük el.

Az óvoda helyiségeit alkalmassá tettük arra, hogy az óvodai munkatársaknak, megfelelő munkakörnyezetet teremtsenek, és lehetőség van a szülők fogadására is.

Az óvoda épületeinek legfőbb jegyei

Harrer Pál utcai épület:

Lakótelepi környezetben helyezkedik el az 1974-ben épült panel épület, amely egy hosszanti tengely mentén, 2 oldalon csoportszobákból, mosdókból; illetve irodákból, kiszolgáló helyiségekből, tornateremből és gondnoki lakásból áll. (kb.1000 m² – az udvar 2310 m².)

Kiállításunk van a bejáratunkkal szemben, ahol népi használati eszközöket, mutatunk be a szülőknek, gyerekeknek, a szép, az értékek felismertetése érdekében.

Tiszta, világos, (53m²) jól karbantartott folyamatosan felújított világos **csoportszobái** - és a hozzájuk kapcsolódó mosdók öltözők - biztonságos, kényelmes környezetet biztosítanak gyermekeink neveléséhez.

A berendezések a gyerekek korának megfelelőek –folyamatosan újakra cseréljük őket– biztonságosak. (új székekkel, asztalokkal bútorokkal)

A gyerekek mozgás – és játékgigényének, részképességeinek fejlesztését szolgálja a felújított, **jól felszerelt tornaszoba** (63 m²).

A napi mozgáshoz, edzéshez jó eszközök a trambulinok, body roll hengerek, tornapadok, zsámolyok, tornaszivacsok és kéziszerek (babzsák, kendő, szalag, bot, labda, karika). A tornatermünkben új tornaszerek állnak a gyerekek rendelkezésére (WESCO variálható elemek, bordásfal).

Udvara ugyan a létszámhoz képest kicsi, de természeti adottságánál fogva a környéken **a legtisztább a levegője**. A hegyek és Duna által határolt terület jó légcseréje és gazdag növénykultúrája miatt ideális környezet fejlődő gyermekeink számára.

Célunk a gyermekek szabadtéri tartózkodásának tartalmi gazdagítása.

A nagymozgások fejlesztésére fából, kötelekből készült egyensúlyozó eszközök, mászókák állnak a gyerekek rendelkezésére, lehetőséget biztosítva mozgásbeli teljesítőképességük kipróbálására.

5 db babaház segíti az udvari szerepjáték fejlesztését.

Még egy- két nagy csúszdás mászókára lenne szükség

Az udvar egy része betonos, a szabad területeket nagyrészt fű – és gumitégla borítja, folyamatosan biztosítjuk a fű pótlását

Szín- Kör- Játék Tagóvoda

A Solymár u 12-14. és a Törzs u. 2 szám óvodát egy játszótér választja el egymástól. Mindkét épületben 4-4 csoport található. A csoportszobák elrendezése esztétikus, korcsoportokra jellemző. A díszítések egyszerűséget, aktualitást, meghittséget közvetítenek, művészi hatásmechanizmussal.

Hiszünk a színek, formák harmóniájában, az óvodai izlésformálás jelentőségében.

- Új bútorok vannak minden csoportszobában.
- A játékok vásárlásánál is fontos szempont az esztétikum egysége. A fajátékok mellett a színes konstrukciós játékok is megtalálhatók.
- Minden csoportban található nagy tükrök testséma kialakulásához, külső jegyek alapján történő önismerethez nyújtanak segítséget (A Hétpettyes Óvodában is vannak tükrök ugyanezzel a céllal)
- A két épülethez egy kívülről megközelíthető tornaszoba tartozik, az előző épületben felsorolt tornaeszközökkel
- Az önismeret jobb kialakításához használjuk a videó felvevőt, lejátszót, TV-t.
- A mozgásfejlesztés terén szeretnénk bekapcsolni az egyensúlyérzék fejlesztést (Ayres tornaeszközök).
- Mindkét óvoda udvarát nagy fák, bokrok, tuják díszítik.
- Minden csoportnak van homokozója
- Nyáron a pici fürdőmedence kedvelt.(víztisztító berendezés biztosított)
- Az udvari játékszereket bővítettük új csúszdás mászókával, rugós egyensúlyozós-ügyességi játékkal, valamint a dobó technikát gyakorló tölcser játékmal.
- Az udvari élet megszervezésekor fontos szempont számunkra a biztonság. Ezért gyöngykavicsot, homokágyat készítettünk a hinták alá.

Mindhárom épületben

A nyári fürdözést zuhanyozóval biztosítjuk, udvari kút áll rendelkezésre, hogy a gyerekek bármikor ihassanak

A beteg gyermekek elkülönítésére, **orvosi** ellátására külön **szobákat** alakítottunk ki, a logopédus is ebben a helyiségben foglalkozik a beszédkorrekcióra szoruló gyermekek nevelésével.

Karbantartóink külön műhelyben, illetve lépcső alatti elkülönített részben újítyják fel az elhasználódott játékokat, új játékok készítéséhez elemeket „gyártanak”, melyeket a nagycsoportos gyermekek barkácsolnak használhatóvá.

Fénymásoló gép, videomagnó, televízió, videokamera, DVD lejátszó, magnetofonok segítik nevelési-oktatási céljaink megvalósítását.

A csoportok életének egyes részleteit videofilmen rögzítjük, lejátsszuk, elemezzük szülői és óvónői körben.

Kézműves tevékenységekhez minden fontos eszköz rendelkezésre áll, gyermekeink agyagozhatnak, szőhetnek, képalakító és egyéb technikákat alkalmazhatnak. Égetőkemencénkben kiegészítjük a gyermekek munkáit.

Programunk megvalósításához, játék – és eszköztervet készítettünk, ez külön költséget nem jelent, mert pályázati –és egyéb forrásokat is igénybe veszünk

2.1. Tárgyi erőforrásaink fejlesztése

Az óvoda épületeit, udvarait, berendezéseit úgy alakítjuk, hogy a legjobban szolgálják a gyermekek nevelését, fejlesztését. Az óvoda minden helyisége, tiszta, gondozott jó minőségű játékeszközzel felszerelt.

AZ ESZKÖZNORMA ÁLTAL MEGHATÁROZOTTAK SZERINT A TÁRGYI FELTÉTELEK ALÁBBI FEJLESZTÉSÉRE VAN SZÜKSÉG PROGRAMUNK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ (3- 4 ÉVRE ELOSZTVA)

A fejlesztés külön erőforrást nem igényel, mert a költségvetésünk-és a pályázatok adta lehetőségeket , az alapítvány, illetve az egyesület forrásait használjuk fel céljaink elérésére

A SZÉKHELY –ÉS A TAGÓVODÁRA ÖSSZESEN:

<u>Csoportszobák-ban, udvaron szükséges eszközök</u>	Költségvetésben-tervezett Ft.	pályázat útján tervezett Ft.	egyéb forrásból tervezett Ft.
Képesség-fejlesztő játékok.	1.500.000.- (3 évre elosztva)	-	200. 000.-
Könyvek, DVD-K, CD lemezek	700 000- (3 évre elosztva)	-	-
CD lejátszós magnetofon	6x 30.000.-	-	6x 30 000.-
Foglalkozási eszközök, papírok, agyag ,...stb.	800.000.- (2 évre elosztva)	300. 000.-	-
Öltöző szekrények	8csoport x250 000.- (tagintézményben) (4 évre elosztva)	-	-
Tornaszobákba rész-képesség fejlesztő eszközök	800.000.- (3 évre elosztva 2011 –es kezdéssel)	300.000.-	-
Udvar: famászóka Kuckók; sziklakert; növények	3x300. 000.- (3 év –re elosztva)	3x1.000 000.- Mindhárom udvarra	600.000.-
Konyhaszekrény.	250 000.-x2 (Törzs- Solymár utcai épületbe) 2010		

3.Az óvodai élet megszervezése:

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésével szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra igényekre.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermeknek

Az előzőekben részletezett – az egészséges életmód szokásainál- feladatok bizonyítják, hogy a jó napirendet a rugalmasság és a folytonosság jellemzi

Fontosnak tartjuk a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását, melyben legfontosabb szerepet a játéknak szánunk

Kiemelt szerepet kap a gondozás, mert ebben a folyamatban is nevel, kapcsolatokat épít a gyermekekkel, segíti az önállóságuk fejlődését, együttműködve a dajkákkal

Napirend

Az óvodai élet programjainak időkerete a napirend. A napirend rugalmasságát a tisztálkodás és az étkezések időpontjai, a csoportok egymáshoz igazodó programjai, és a dajkák munkájának a rendje határozza meg.

A Szín-Kör-Játék Tagóvoda és a székhely óvoda egyes csoportjainak pedagógusai is az étkezések kötött szervezését támogatja. Álláspontjukat az étkezések nyugalma és kulturáltság szabályainak elsajátítása, az alapos jó rágás szokására nevelés miatt alakítottuk ki.

A napirend folyamatossága nagyon fontos. Legtöbb időt a játék tölti ki korcsoporttól és évszaktól függően. Az óvodában biztosítani kell a gyermekek optimális fejlődését, megelőzve, korrigálva a tanulási zavarokat.

Hetirend:

A tervezett , játékból kezdeményezett, oda visszavezetett, kezdeményezett tervezett tevékenységeket tartalmazza

Ajánlott tevékenységi formák a célok megvalósulása érdekében

KOR- CSOPORT	ÉNEK- ZENE	VERS MESE	RAJZ FESTÉS KÉZI MUNKA.	MOZGÁS	KÜLSŐ VILÁG MEGISM.	BELSŐ VILÁGUNK MEGISM.*
3-4 évesek	Kötetlen heti egy-szer	Kötetlen naponta	Kötetlen heti egy-szer	Kötelező heti egyszer	Kötetlen heti egy-szer	Játékba építetten, önismereti játékok
Időkeret	10-15 p.	5-10 p.	10-15 p.	10-15 p.	10-15 p.	Nap folyamán bármikor
4-5 évesek	Kötetlen heti egy-szer	Kötetlen heti 2-3-szor	Kötetlen heti egy-szer	Kötelező heti egy-szer	Kötetlen heti egy-szer	Játékba építetten, önismereti játékok
Időkeret	10-15 p.	15-20 p.	15-20 p.	15-20 p.	20-25 p.	Nap folyamán bármikor
5-6-7 évesek	Kötetlen heti egy-szer	Kötetlen heti 2-szer 3-szor	Kötetlen heti 2-szer	Kötelező heti 2-szer	Kötetlen heti 2-szer	Kötetlen heti egyszer
Időkeret	30-35 p.	15-20 p.	30-35 p.	30-35 p.	30-35 p.	30-35 p.
7 éves koruk gyermekek	Kötetlen heti 1szer	Kötetlen heti 3-4szer	Kötetlen hetente többször	Kötelező Heti 2-szer	Kötetlen,	Kötetlen Heti 1- 2
Időkeret	35 perc	20-25	Több napon át is	35 perc	35- perc	35 perc

			folytathatóan			
Minden korcsoportban	A gyerekek kedvük és igényük szerint bármikor énekelgethessenek	Mindennapmesélés mesekitalálás dramatizálás	Lehetőleg az egész nap folyamán szabad formában	Napi 10-15 15-20 p. mindnapos testnev.ha lehet szabadban	Sok ismeret-szerző séta kirándulás Évi kétszeri Madárovi (Szín-Kör- Játék tagóvoda)	Szimulációs önismereti-játékok 4-5 évesek döntéshozó stressz-kezelő játékok formájában.

3 – 4 éves gyermekek napi szervezett tanulási időkerete maximum : 35 perc

4 – 5 éves gyermekek napi szervezett tanulási időkerete maximum: 45 perc

5 – 6 - 7 évesek napi szervezett tanulási időkerete maximum : 65 perc

7 éves koruk után is óvodában maradó gyermekek napi szervezett tanulási időkerete maximum : 75-80 perc (egyéni fejlesztés is benne van)

A fejlődését nyomon követő dokumentumok

Ezt a gyermekközösségbe történő egyéni fejlesztéssel, az életkori sajátosságokat figyelembe véve lehet megvalósítani.

A nevelési folyamat első mozzanata a gyermekek megismerése. Ehhez szükséges segédeszköz a **fejlesztő lap**, melyet az óvodába érkezéskor kezdve minden gyermekről elkészítünk, a változásokat, a megtett intézkedéseket jelölve. Félévente ezt a szülőknek is megmutatjuk, akik aláírásukkal igazolják a megismerés tényét.

A Hétpettyes óvodában saját, a helyi programmal összefüggő **csoportnaplót** alakítottunk ki.

A továbbiakban Szín- Kör –Játék óvodában is ezt a célt tűztük ki, hogy a csoportnapló is tükrözze a speciális drámapedagógiai módszerek alkalmazását.

A törvényi előírásoknak megfelelően. nevelési, beszoktatási tervet készítünk szeptember, október hónapra, majd differenciált, névre szóló fejlesztési nevelési tervet négy-négy hónapra: novembertől-februárig és márciustól- júniusig.

A többi csoportban félévente készítünk nevelési tervet, értékeljük azt. Nyárra általános nevelési terv készül a nyári élet szokásainak rögzítésére

Éves –és havi tevékenységi terveket készítünk, fejlesztési feladatokkal együtt

Jelöljük a csoportnaplóban a magatartási- beilleszkedési zavarral- tanulási nehézséggel küzdő gyermeke fejlesztése érdekében kifejtett tevékenységeinket.

A kapcsolattartást a szülőkkel többek között.

4. Az óvoda kapcsolatai

4. 1.Az óvoda és a család

Programunk középpontjában a gyermekek állnak, szeretnénk , ha jól éreznék magukat óvodánkban, és képességeikhez mérten , legoptimálisabban fejlődnének.

„ Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt , azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. »(Alapprogram)

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait , szokásait az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot , azaz a segítség nyújtás családhoz illesztett megoldásait

A korrekt partneri együttműködés elengedhetetlen a gyermek harmonikus fejlesztése érdekében, a szülő tud legtöbbet a gyermekéről , ő ismeri legjobban az igényeit , szükségleteit, ezt ismerve kell a szaktudással rendelkező óvónőnek fejleszteni a gyermeket.

A módosított Kt. 11 § meghatározza a szülői kötelességeket, ezeket tudatosítani kell a szülővel a gyermek mindenek felett álló érdekeinek védelmében (faliújságon , illetve a Nyitogató c. óvodaiújságban) a pedagógusok kötelességeit is ismertetni kell a szülővel

A kapcsolattartási kötelezettséget a Kt. is meghatározza szülőkre, pedagógusokra vonatkozóan egyaránt

Együttműködésünk formái igen változatosak : a személyes napi kapcsolattól a különböző közös kirándulásig magukban foglalja azon lehetőségeket, melyeket az óvodánk, illetve a családok teremtenek meg.

Törekszünk a családok szokás- és szabályrendszerének megismerésére , körültekintően szervezzük az információk áramoltatását az óvodában folyó munka szakszerű megismertetése érdekében.

Rendszeresen mérjük a szülői elégedettséget, elégedetlenséget, igényeket és a törvényes kereteken belül mindent megteszünk annak érdekében, hogy a szülők, gyermekek elégedettek legyenek a munkánkkal (Minőségirányítási programunkban ez részletesen szerepel)

A kapcsolattartás formái:

- A szülő a Házirend egy írásos példányát megkapják, a legfontosabb tudnivalókkal együtt, az első szülői értekezleten

Családlátogatás:

A kiscsoportban induló óvodapedagógusok a beiratkozott gyermekekkel, szüleikkel felveszik a kapcsolatot a családlátogatáson.

Megismerik így a gyermek szocio-kulturális háttérét, a szülők nevelési elveit, a gyermek szokásait, érzékenységét, kedves játékait

- A gyermek óvodába járása során - a kölcsönös igényeknek megfelelően egy -két alkalommal még ellátogat a csoport két óvónője a családhoz.
- Nevelési problémák, ellátatlanság , veszélyeztetés, hátrányos helyzet, felfedezése esetén akár, több alkalommal is, esetleg váratlan időpontban

„Anyás beszoktatás”: A nyár folyamán lehetőséget adunk leendő óvodásainknak, hogy szüleikkel rövid időt eltöltsenek az óvoda udvarán ismerkedve szokásainkkal .

Az előjegyzést megelőző és azt követő időszakban a leendő óvodásaink és szüleik meghívást kapnak gyermekek és szülők számára szervezett programokra Hétpettyes Óvoda

Az első néhány óvodai napon az édesanya is jelen lehet gyermekével az óvodában, segíthet a beszoktatásban, a gondozási feladatok ellátásában.

A **napi kapcsolattartás** elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen, a gyermekével kapcsolatos napi fontos eseményekről.

Speciális foglalkozású szülőket megkérünk arra, hogy **játékos foglalkozást vezessen** az óvodában, vagy engedje, hogy munkahelyén meglátogathassuk.

Fogadóórát a szülők igényeihez igazodva bármikor tartanak az óvodapedagógusok, és az óvodavezető is. Egyébként havonta egyszer egyik – egyik óvodapedagógus hívja fogadóórát a szülőket

A gyerek **fejlesztő lapjaiba**- mely a felvételi anamnézisből, a fejlettségi szint méréséből és a fejlesztési tevékenység leírásából áll – a szülők betekintést nyerhetnek, ezt félévente aláírásukkal is igazolják

Nyílt napokat úgy szervezünk, hogy lehetőséget adunk arra a szülőknek, hogy előre megbeszélt időben, bármikor bejöhessenek az óvodába és betekintsenek a mindennapi életünkbe.

Játszódélutánon –évente kétszer- háromszor – játékot készítünk közösen a szülőkkal (termések napja, húsvéti tojásfestés) együtt ünnepeljük a karácsonyt, Anyák napját. (Csoportonként más –más formában szerveződik)

Szín -Kör- Játék tagóvodában havi rendszerességgel szervezünk a játszódélutánt.

Karácsony előtt barkácsoló délután van, ahol a szülők az óvodapedagógusokkal együtt elkészítik a karácsonyi vásáron áruba bocsátott eszközöket

Az óvoda udvarának, csoportszobáinak szépítése érdekében **munka** délelőttöt, vagy **délutánt** szervezünk legalább évente egyszer pl. Föld napján palántaültetés, udvarrendezés

Szülői értekezletet évente csoportonként - három alkalommal szervezünk, ahol eredményeinket, közös feladatainkat beszéljük meg

A leendő kis csoportos gyermekek szüleit júniusban tájékoztatjuk szokásainkról, házirendünkről (összevont formában).

A nagycsoportos gyermekek szülei számára szervezett közös szülői értekezleten az óvoda pszichológusa is részt vesz felajánlja a segítséget, előzetes szűrést végez a gyermekek képességeinek mérésére, hogy, a megfelelő időben és fórumon elkezdhesék a foglalkozást azokkal a gyerekekkel akiknek erre szükségük van (a vizsgálat az óvodában zajlik).

A csoport életét bemutató **video-DVD filmek** megtekintése segítséget ad az óvodai élet megismerésében, **az egészséges életmód, a közösségi élet szokásainak a megismertetésében**

A Szín- Kör- Játék tagóvodában hagyomány a Szülők bálja tavasszal

Nyár elején a csoportok a szülőkkal közösen szervezett módon ünneplik meg a **Gyermeknapot**, közös kirándulással, játszódélutánnal, vagy sportnappal

A szülők számára biztosítjuk, a törvény adta lehetőséget, hogy **szülői szervezetet** hozzanak létre, amely „... szülői szervezet (közösség) figyelemmel kíséri a gyermeki , tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét. Megállapításairól tájékoztatja a nevelőtestületet és a fenntartót. A gyermekek, tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési – oktatási intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal vehet részt a nevelőtestületi értekezletein .A nevelési- oktatási intézmény házirendjében kell meghatározni, mit kell érteni a gyermekek, tanulók nagyobb csoportja alatt.”

A helyi programunkat minden szülő megismerheti - az intézmény egy-egy irodájában állandóan ott van , bele lehet tekinteni - véleményezi a szülői szervezet

A honlapjainkon is olvashatják a szülők a Helyi programunkat, Minőségirányítási programunkat, Gyakornoki szabályzatunkat, és Esélyegyenlőségi programunkat, Házirendünket

A Faliújságjainkon olyan általános tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről, amely nem sérti a szülők és gyermeke személyiségi jogait.

Az adatkezelési törvényt betartva gyermekről adatot, csak ügyészégi, rendőrségi megkeresésre adunk ki.

A partnereink listázása során, egyéni adatokat tartalmazó anyagokkal floppy lemezen tárolunk

Sikerkritériumok:

- A gyerekről kér információkat, igyekszik felmérni a szülő igényeit, azután elmondja mit tudunk nyújtani, bemutatja az óvodát, a programunk látható jeleivel – faliújság, gyermekmunkák tornaeszközök – a szülő már az első találkozáskor is megismerkedhet a gyermeke leendő óvodapedagógusaival, akit a vezető a gyermek elmondott tulajdonságai alapján választ ki
- Az óvodát bemutató rövid anyagot átadjuk a szülőknek, melyen szerepelnek a nyílt napok időpontjai
- A beszoktatást családlátogatás előzi meg, a beszoktatás mikéntjét egyeztetjük a szülővel, mely a beszoktatási terv alapján történik
- Az anamnézist a szülő saját belátása szerint tölti ki
- A szülők tájékoztatása érdekében negyedévente jelöljük a faliújságon, hogy milyen szintre jutottak a gyerekek a szokáselsajátítás szintjén (már én is tudok...)
- A gyerekek munkáit a szülő számára is megismerhető formában iratpapucsban gyűjtjük
- A szülői értekezletre a szülőket gyerekekkel díszített meghívóval invitáljuk. Esetleg a gyerekek által készített apró ajándékokkal jelöljük a szülő helyét, megfelelő miliőt teremtünk az értekezlethez, körbe ülünk, az óvodapedagógusok nem bújnak az íróasztal mögé, esetleg a csoport dajkája is részt vesz az értekezleten
- Közös programokat szervezünk, melyek előkészítésébe a szülőket is bevonjuk (Termések napja, Márton nap, karácsony, húsvét, anyák napja, évzáró, közös kirándulás ... stb.)
- Folyamatosan mérjük a szülői igényeket, elégedettséget elégedetlenséget, az eredményeket beépítjük a munkánkba, visszajelzést biztosítunk a szülőknek
- A helyi illetve minőségirányítási programunkat megismerhetővé tesszük a szülők számára

4. 2. Az óvoda és a fenntartó kapcsolata

A működésünk törvényes és egyéb feltételeit a fenntartó biztosítja.

- *A fenntartó minőségirányítási programjában – számunkra meghatározott- elvárásai alapján készítjük el saját Minőségirányítási programunkat*
- Az elkészült Minőségirányítási programunkat, Nevelési programunkat, illetve Házirendünket egyéb szabályzatainkat, a meghatározott időre elfogadásra benyújtjuk a fenntartónak (az SZMSZ módosításait úgyszintén)
- A fenntartó önkormányzat képviselőtestülete által jóváhagyott dologi –és bérköltségvetés keretein belül a törvények és rendeletek által meghatározottak szerint működtetjük intézményünket.
- Az Oktatási és Kulturális Főosztály kérésére és utasításai alapján készítjük el az októberi statisztikánkat, tanügy igazgatási feladataink ellátásának pontossága érdekében is állandó és naprakész a kapcsolatunk.
- A törvényes ellenőrzések során a képviselőtestület által megbízott ellenőrző személy rendelkezésére bocsátjuk a kért dokumentumokat
- A „Heti Tájékoztató”-n keresztül értesülünk jelentési kötelezettségeinkről, melyeket határidőre pontosan teljesítünk (időnként a jogszabályok változására is felhívják a figyelmünket a törvényes működés érdekében).
- Az óvodában történt fontos eseményekről - nevelői értekezletek, munkahelyi balesetek, gyermekbalesetek, - tájékoztatjuk az Oktatási –és Kulturális Főosztályt.

Sikerkritériumok

- Ha a fenntartói igényeknek eleget tudunk tenni sikeresek vagyunk
- A minőségirányítási program előírásainak megfelelően mérjük a fenntartó igényeit, elégedettségét, elégedetlenségét, beépítjük programunkba, szervezeti rendszerünkbe az eredményeket

4.3. Az óvoda és a KIÚT Családsegítő Szolgálat , Gyermekjóléti szolgálat a Gvámügy Egészségügyi szervek kapcsolata

A szülők megfelelő szakszolgálatokhoz való irányításában kérjük a segítségüket. A segélyezési , esetleges természetbeni támogatási és gyermek elhelyezési ügyekben is naprakész a kapcsolatunk.

Szükség esetén a családdal, a gyerekekkel foglalkozó minden szerv kerekasztal megbeszélést tart a gyerekek érdekében

A Gyámügyet akkor kapcsoljuk be, amikor minden lehetséges módot kimerítettünk, kiderült, hogy a gyermek annyira veszélyeztetett, hogy semmiképp nem maradhat a családjában

A gyermekvédelmi törvény értelmezésében és a segítség nyújtás helyi sajátosságainak megismertetésében is kérjük a segítségüket.

Sikerkritériumok:

- Állandó kapcsolatban vagyunk a Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyermeket a családban tudjuk tartani, alkalmassá tegyük a családot a gyerekek nevelésére
- Igényüket rendszeresen mérjük a minőségirányítási programban jelzettek szerint

4.4 A Költségvetési Szerveket Kiszolgáló Intézmény és az óvodánk kapcsolata

A költségvetés naprakész ismerete , a gazdálkodási , felújítási , karbantartási feladatok elvégzése érdekében, naprakész, jó kapcsolatban vagyunk az intézmény dolgozóival. Gondoskodunk arról, hogy az intézményünkben származó információk pontosak és a közös munkát segítők legyenek.

Sikerkritérium: A fenti elvárásoknak megfelelően

4.5. Az óvoda és a Nevelési Tanácsadó kapcsolata

A nevelési tanácsadók törvényes felhatalmazást kaptak arra, hogy ellenőrizzék a magatartási beilleszkedési zavarral, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése érdekében megtett tevékenységünket-az ő útmutatásaik alapján.

Év elején egyeztetjük feladatainkat, ők májusban írásbeli jelentést kérnek, majd a gyakorlatban is ellenőrzik, hogy a nevelési tanácsadó által javasolt fejlesztéseket megkapta-e a gyermek

- Tartalmas kapcsolatot alakítottunk ki a fenti intézmény munkatársaival, a gyermekeink lemaradásának időbeli felfedeztetése, az együttes fejlesztés lehetőségeinek kihasználása érdekében.
- A pszichológusunk, az óvodapedagógusok, a szülő együttes döntése alapján , ha szükséges a gyermeket a Nevelési Tanácsadó vizsgálatára küldjük, ha lemaradásai az óvodában már nem korrigálhatók a megfelelő módszeres eljárásokkal.

Sikerkritériumok:

- A nevelési tanácsadó összekötőjével napi kapcsolatban vagyunk
- Sikeresek vagyunk, ha a szülőt megnyerjük annak érdekében, hogy vigye el a gyermeket a vizsgálatra, és rendszeresen hordja a fejlesztő foglalkozásokra- a nevelési tanácsadó szakembereit segítjük abban, hogy mily módon tudják megnyerni a szülőt a gyerek érdekében
- Mérjük a tanácsadó munkatársainak elégedettségét a minőségirányítási programban jelzettek szerint

4.6. Az óvoda és a környező iskolák kapcsolata

Kapcsolatunk az Óbudai Harrer Pál Általános Iskolával

- Módosított helyi nevelési programunkat eljuttatjuk az iskolába.
- Testvérek esetén gyermekvédelmi feladatainkat egyeztetjük.
- Az iskola, éves programjáról tájékoztat minket, hogy óvodásaink, vagy szüleik részt vehessenek ezekben.
- Iskolájuk életét szülői értekezleten mutatják be leendő első osztályosaik szülei számára óvodánkban A nyílt napjukról időben értesítettek bennünket, vendégül látják egy közös programon, bemutató órán a nagy csoportos gyerekeket.

Közös programjaink:

Szeptember: Szüreti multság (óvoda)

Október : Számítástechnikai órán vehetnek részt a nagy csoportos gyerekek (iskola)

November: Márton nap (óvoda)

December: „Luca napi vásár „ (iskola)

Február : Farsang (iskola, óvoda)

Kerületünk többi iskolája ismertetőket küld intézményéről, ezekről tájékoztatjuk a szülőket, ha szeretnének bemutatkozni szülői értekezleten ezt lehetővé tesszük.

- Kapcsolatunkat tapasztalatcserékkel gazdagítjuk, az iskola nevelőit meghívjuk egy - egy csoportunk munkájának bemutatójára. Oktatási és Kulturális Ügyosztályunk „Iránytű” néven kiadványt jelentet meg, melyet megismertetünk a szülőkkel, az iskolaválasztás megkönnyítése érdekében.
- A környezetünkben lévő többi iskola számára is lehetővé tesszük, hogy bemutakozzanak , ha ezt igénylik.

Sikerkritériumok:

- Az iskola tanítói elégedettek a gyerekek neveltségi szintjével, a tevékenységek tekintetében is legalább a gyerekek 75 %-a megfelel a kívánalmaknak (elégedettségmérő lapok tanúsítják)
- A helyi pedagógiai programban meghatározott számban megjelennek a kapcsolattartási alkalmak a munkatervekben és a valóságban

A Szín-Kör-Játék tagóvoda kapcsolata az Óbudai Nagy László Általános Iskolával

- A nevelés folyamatossága érdekében a leendő első osztályos tanítók látogatnak el az óvoda nagycsoportjába, valamint a nagycsoportosok is ellátogatnak az iskolába. A nagycsoportosoknak az év során több alkalommal lehetőségük nyílik az iskolában kézműves foglalkozáson, tornaórán, számítógépes foglalkozáson részt venni.
- Hagyományá vált, hogy iskolások meghívják az óvodásokat Márton napi előadásukra, illetve Mikulásra ajándékkal, előadással kedveskednek nekünk.
- A kerületi iskolák igazgatói, helyettesei és a leendő első osztályos tanítói a szülők számára tájékoztatást adnak a saját intézményükről egy külön szülői értekezlet keretében.
- Az első osztályos volt óvodásokat a tanév végén az óvodapedagógusuk meglátogatja az iskolában és részt vesz egy tanítási órán. Az óvodapedagógus-tanító közös megbeszélése a fejlődésről, tapasztalatokról.

4.7. Az óvodánk és a környező bölcsődék kapcsolata

- A Hétpettyes óvodának közvetlen bölcsődéje nincs , a kapcsolatteremtés a környező bölcsődékkal nehezített
- Az óvodapedagógusok és a bölcsődei gondozónők módot kapnak arra, hogy egymás munkáját megismerhessék. (a mi kezdeményezésünkre) A hozzánk kerülő gyermekekről tájékoztatást kapunk gondozónőiktől.

Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata Szín - Kör- Játék Tagóvoda

- A leendő kiscsoportban kezdő óvodapedagógusok meglátogatják a várható óvodásokat. A bölcsődei szülői értekezleten részt vesz az óvodavezető.
- Beszoktatási időszakban a volt gondozónő is jelen van a kezdeti napokban.

Sikerkritérium:

Sikerül kapcsolatba kerülni a bölcsődei gondozónőkkal, leendő óvodásaink érdekében

4. 8. Óvodánk kapcsolata kerületünk más óvodáival

- Levelezéssel és telefonon is tartjuk a kapcsolatot kerületünk óvodáival, közös továbbképzéseken veszünk részt, bemutatók formájában ismerjük meg az intézmények pedagógiai munkáját.
- A nevelés nélküli munkanapokon gondoskodunk a más óvodák gyermekeinek elhelyezéséről.
- Az óvodai jelentkezések lezárása után egyeztetünk , hogy kiszűrjük a többszörös jelentkezéseket és eldöntjük, hogy melyik óvoda vállalja a gyermek elhelyezését.

Sikerkritérium:

Meghatározott rendszer szerint sikerül kapcsolatot tartanunk a környező óvodákkal, munkánk egyeztetése, segítése érdekében

4.9 Kapcsolatunk a közművelődési és egyéb intézményekkel

Kapcsolat a környező közművelődési intézményekkel:

- Óbudai Ifjúsági Ház színielőadásaira bérletet váltunk a gyermekek számára.
- Kiállításait látogatjuk.
- Bábszínház látogatása.

Múzeumok

A gyermekek érdeklődésének megfelelően, a Vasarely Múzeumot; a Néprajzi Múzeumot; Hadtörténeti Múzeumot ...stb. tekintik meg közösen.

Évente egyszer ellátogatunk az Állatkertbe, ahol kérésünkre egy-egy témakörben szakvezetést is igénybe vehetünk.

Sikerkritérium:

Évente legalább egy –két múzeum látogatás csoportonként , bábelőadások látogatása az Óbudai Ifjúsági Házban, évi két –három alkalommal séta az Állatkertben

Programunk rendszerábrája világosan mutatja nevelési rendszerünk felépítését.

Az egészséges életmód alakítása, a testi-lelki jólét biztosítása az alapja az érzelmi nevelésnek, a társas szociális kapcsolatoknak, az értelmi fejlesztésnek , tehát a személyiség teljes körű, képességek szerinti kibontakoztatásának..

Az anyanyelvi nevelés segíti a beilleszkedést, a verbális és nonverbális jelek célba találását, a testi-lelki jólét kialakulását.

Az anyanyelvi nevelés áthatja a tevékenységi formákat, melyeknek kerete a néphagyományok ápolása, népszokások megismerése óvodás szinten (Hétpettyes Óvoda), illetve a drámapedagógia alkalmazása. mely a Szín- Kör – Játék Tagóvoda tevékenységformáinak a kerete

RENDSZERÁBRA

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. A tevékenységek kerete a Hétpettyes Óvodában

1 1. Néphagyomány ápolás, népszokások

A néphagyomány ápolás célja: A magyar népi kultúra értékeire való „rácsodálkozás” élményének biztosítása, a megőrzésre érdemes értékek óvodás szintű átörökítése.

A program tartalma

Egyre fejlődő világunkban mindinkább feledésbe merülnek a népi értékek, a hagyományápolás.

Óvodánkban egyik fő feladatunknak tekintjük - a gyermeki manuális képességek igazi fejlesztő eszközeként - a népi technikákat, az igazi értékeket képviselő hagyományokat beépíteni a gyerekek mindennapi tevékenységébe.

A gyermek óvodába lépésétől, a nevelés szerves része a hagyományápolás, így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, a mai gyerekek is felfedezik a benne rejlő szépségeket, átörökítőivé válhatnak a hagyományoknak.

Az óvodapedagógusoknak ismerniük kell a népszokások eredetét, ismerniük kell annak lényegét, hiedelemvilágát, bizonyos fokú jártassággal kell rendelkezniük a kézműves mesterségben, a népi játékokat, népdalokat, népmeséket jól kell ismerniük.

Óvodánkban évek óta jól működik a hagyományörző munkaközösség, évente népi kultúra más-más elemét kiemelve dolgozunk azon, hogy gyermekeinket a népi értékek átörökítőivé tegyük a városi körülmények között is.

Az őszi, téli és tavaszi ünnepkör köré csoportosítottuk programunkat.

Őszi ünnepkör

- Szüreti multság , termések napja (szeptember, október)

Téli ünnepkör

- Karácsony , játszódelután, Madarak karácsonyfájánál közös gyertyagyújtás éneklés
- Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Tavaszi ünnepkör

- Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)
- Május elseje
- Pünkösöd

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban

Vers, mese, dramatikus játék

Népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósok, névesúfolók, találós kérdések.

Ének-zene, énekes játékok, zenehallgatás

Mondókák, énekes gyerekjátékok, népdalok, hangszeres népzene.

Rajz, mintázás, kézimunka

Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések,(szádfán, körmön, körmöcskén, gyermek szövészekén , pókszövés, papíron szövés) gyöngyfüzés, agyagozás, , mézes kalácsütés.

A külső világ tevékeny megismertetése

Találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások, természetes anyagok gyűjtése(csuhé, szalma vessző).

Néphagyomány ápolás tevékenységei, ajánlott tartalmi korcsoportonként, ünnepenként

Változatos tevékenységgel készülnek minden ünnepre, az ünnep tartalmát is megismerve. A hagyományok ápolása közbeni együtt játszás, tervezgetés örömtelivé teszi a várakozás időszakát. *Az ünnep nem betanított formájú, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét.*

Őszi ünnepkör

- Szüreti multság, termések napja (szeptember, október)
- Márton nap november 11.
- Séta a piacra,
- terménygyűjtés, kiszámolók ,
- levélragasztás, nyomatok, terményképek készítése, őszi gyümölcsök mintázása, élményrajzok készítése .

A 3 - 4 éves korú gyermekek:

- Figyelgessék a betakarító munkát a kiskertben.
- Gyűjtsenek terméseket, terményeket, figyeljék meg, hogy történik a tárolásuk, mit készít belőlük az óvodapedagógus. Termésbábokat szüleikkel közösen készítsenek
- Hallgassanak almáról, szőlőről, szüretéről állatokról szóló verseket, mondókákat, szép őszi népdalokat.
- Figyeljék meg a szőlőpréselést az udvaron, szemegessék a szőlőt, kóstolják
- a mustot.

A 4 – 5 –6 éves korú gyermekek:

- Gyűjtsék a természet kincseit, terményeket szüleikkel és óvodapedagógusaikkal, készítsenek kalendáriumot, díszítsék vele a csoportszobát szárítsanak virágot.
- Aszaljanak gyümölcsöket
- Hallgassanak állatokról szóló dalokat, mondókákat népmesét, szép őszi szüretelő dalokat, szüretéről betakarításról
- Kezdjék el a befőzést a piacon vásárolt, kertből begyűjtött zöldségekből , készítsenek savanyúságot az óvodapedagógusok irányításával.
- Tanuljanak névesűfolókat, vásári kikiáltó rigmusokat.
- Préseljének szőlőt felnőttek segítségével, kóstolják meg a mustot.
- Szüleikkel nézzenek szüreti felvonulást.
- Játsszanak népi játékokat: pl. karikakergetők, fogócskák.
- Készítsenek terményhangszereket. termésbábokat szüleikkel közösen
- Ismerkedjenek a népi hangszerekkel, citera, csörgő stb.

A 6 – 7 éves korú gyermekek:

- Készítsenek kalendáriumot, figyeljék meg igazak-e a népi jóslások.
- Ismerjenek meg néhány mondókát, dalt, vásárról, állatokról.

- Főzzék be a betakarított zöldséget, gyümölcsöt.
- Készítsenek termésbábokat szüleikkel a játszódélutánon is szárítsanak virágokat, virágszirmokat. Aszaljanak gyümölcsöket
- Ismerkedjenek meg a népi hangszerekkel, pl. köcsögdudával.
- Táncoljanak, énekeljenek, játsszanak énekes népi játékokat az udvari szüreti mulatságon, vonják be a fiatalabb társakat a mulatozásba.
- Hallgassanak népzene, vegyenek részt a közös táncban
- Préseljének szőlőt, kóstolják meg a mustot, folytassák a befőzést.

7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek

- Készítsenek csuhé-bábot, csutkabábat, termésbábokat szüleikkel, közösen szőjenek szádfával, körmöcskével, ismerkedjenek a körmön fonással, szőjenek szövokereten.
- Próbáljanak szőlőt kötözéssel tartósítani télre.
- Próbálkozzanak a gyékényfonás technikájával

Márton nap (november 11.)

A gyerekek ismerjék meg a Szent Márton legendát

A 3 – 4 éves gyermekek:

- Ismerkedjenek a lúdtollal, fedezzenek fel, gyűjtsenek szép madártollakat.
- Húzzanak vonalakat festékbe mártott lúdtollal.
- Hallgassanak kiolvasókat, ringatókat, ujjakra olvasókat.

Az 5 – 6 – 7 és 7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek:

- Gyűjtsenek lúdtollat, tépjék le a pelyhet róla, ismerkedjenek tulajdonságaival: libeg, kispárnába tölthető, babapárna készíthető belőle.
- Hallgassanak népmeséket a fonókról, ludakról.
- Tanuljanak ludas játékokat.
- Ismerkedjenek az állatkert baromfiudvarában lévő lúddal, járásával, hangjával.
- Ludas ételekkel ismerkedjenek, pl. ludas kása.
- Lúdtollból, fonalából készítsenek játékeszközöket.

Téli ünnepkör

-
- Advent
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang

Ajánlott tevékenységek a korcsoportokban

Nézzék meg a gyerekek az óvónők bábelőadását, hallgassák meg az óvónők kórusát

A 3 – 4 éves gyermekek:

- Ismerkedjenek az Advent jelképeivel, a koszorúval és a naptárral
- Hallgassanak Lucázó verseket, mondókákat, kotyoló verseket.
- Minden nap készüljenek egyszerű feladatokkal karácsonyra.
- Tanuljanak rövid dalokat, mondókákat.
- Mikulásra és karácsonyra készítsenek díszeket : kukoricából cukormázzal, és készítsenek egyszerű ajándékot szüleiknek.
- Figyeljék az óvodapedagógus által ültetett Luca-búza fejlődését, a cseresznye és meggyfa-ág virágzását.
- Hallgassanak karácsonyi dalokat, ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal, nézzenek betlehemes játékokat, a nagyok vagy a felnőttek előadásában.
- Ünnepeljenek együtt szüleikkel az óvodában, süssenek mézes kalácsot, egyenek mézes, főzött kukoricát együtt.

A 4 – 5 éves gyermekek:

- Ismerkedjenek Advent jelképeivel: koszorú, naptár.
- Vegyenek részt az adventi koszorú készítésében, használják fel az ősszel gyűjtött száraz terméseket.
- Tegyék vízbe a cseresznyeágot, ültessenek Luca-búzáat.
- Fényesítsenek almát az ünnepre, készítsenek ajándékot szüleiknek.
- Fessenek ablakra, süssenek mézeskalácsot, készítsenek fenyődíszet.
- Tanuljanak Luca-verseket, dalokat mikulásra.
- Gyűjtsenek gyapjút, szalmát, nádat, vegyék elő az ősszel gyűjtött száraz virágokat, készítsenek egyszerű asztali díszeket karácsonyra.
- Süssenek mézeskalácsot, egyenek mézes diót, gyűjtsák meg együtt az adventi koszorú gyertyáit,(az utolsót szüleikkel együtt a karácsonyi játszódélutánon).

A 6 – 7 és 7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek:

- Az ősszel gyűjtött száraz termések, virágok, gyapjú, fonalak, szalagok felhasználásával készítsenek adventi koszorút, asztali díszeket, adventi naptárt.
- Ismerjenek meg kotyoló mondókákat, verseket, dalokat, kotyoljanak más csoportoknak.
- Ismerjenek meg karácsonyi verseket, dalokat.
- Időjóslásnak megfelelően figyeljék meg, hogy igaz lett-e a Katalin napi jóslás.
- Tegyenek vízbe cseresznyeágot, ültessenek Luca-búzáat, figyeljék meg a változásokat.
- Süssenek mézes kalácsot, ha kedvük van, próbálkozhatnak szaloncukorfőzéssel.
- Tanuljanak népi betlehemes játékot, játsszák el kisebb társaiknak és szüleiknek.
- Készítsenek karácsonyra ajándékot, szüleiknek, öntsenek gyertyát, készítsenek fenyődíszeket.
- Süssenek tökök, gerezdeljenek almát, törjenek diót.
- Ünnepeljenek gyertyafény mellett szüleikkel az óvodában is, egyenek mézes főtt kukoricát és mézeskalácsot.

Farsang (télbúcsúztató népszokás)

A 3 – 4 éves gyermekek:

- Egyszerű technikával készítsenek papíralarcot, öltözzenek jelmezbe, ha kedvük van táncoljanak, utánozzák az óvodapedagógus táncos mozdulatait Hallgassanak farsangi tréfás verseket, dalokat, mondókákat, télcsúfolókat, zenekari darabokat
- A 4 – 5 éves gyerekek
- Tanuljanak lakodalmos verseket, dalokat. Hallgassanak népi lakodalmos zenét.
- Ismerjenek meg farsangi dalokat, bálba hívogató mondókákat, tél csúfolókat, tanuljanak egyszerű tánc lépéseket .
- Vegyenek részt farsangi játékokban.
- Készítsenek álarcot, fejdísz természetes anyagokból, tollakból, fonalakból.

A 6 – 7 - és 7 éves koruk után is óvodában maradt éves gyermekek :

- Játsszanak lakodalmos játékot, lássák vendégül fiatalabb társaikat.
- Tanuljanak házasító dalokat, mondókákat.
- Tanuljanak farsangi dalokat, mondókákat, télcsúfolókat .
- Készítsenek álarcot, fejdísz természetes anyagokból, gyöngyökből, szőrmékből (*busóálarc készítése fa alapra kócból, termésekből ezeket a télűző játékokban használják fel*).
- Használjanak népi eszközöket a télűzéshez, pl. kereplő.
- Vegyenek részt a kiske báb előadásában
- Vegyenek részt a táncban, az ügyességi játékokban és a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében.
- *Alakoskodjanak csoportról – csoportra járva.*
- Segítsenek a kiske-báb elkészítésében, az óvodából való kidobásában, ismerjenek meg kiszéző mondókákat

Tavaszi ünnepekör

Húsvét , locsolás, tojásjátékok

Húsvét

Nézzék meg a gyerekek az óvodapedagógusok bábelőadását

A 3 – 4 éves gyermekek :

Figyeljék meg a tavaszi változásokat, a természet megújulását, tegyenek nagy sétákat az óvoda környékén, hallgassanak, tanuljanak tavaszköszöntő húsvéti verset, dalt. Helyezzenek el barkás-ágot a csoportban, keressenek húsvéti tojást az udvarban, berzseljenek tojást szüleikkel közösen a játszódélutánon

A 4 – 5 éves gyermekek:

- Vegyenek részt a tavaszi nagytakarításban, kerti munkában. Tanuljanak mondókát, dalt a locsoláshoz, komatálazáshoz.
- Játsszanak tekeredő, szerepcserélő, párválasztó játékokat.
- Gyűjtsenek tojást, díszítsék karcolással, berzseléssel, batikolással. Szüleikkel közösen a játszódélutánon
- Vigyenek komatálat a kiválasztott csoportnak a saját maguk által sült pogácsával.
- A fiúk locsolják meg a lányokat. Nézzenek filmet, könyvet a húsvéti szokásokról.

A 6 – 7 - és 7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek :

- Vegyenek részt a kerti munkában, a kicsi kertjükben.
- Látogassanak tájházat, Skanzen, pl. Szentendre esetleg a húsvéti készülődés alkalmával.
- Ismerjenek meg vetéssel kapcsolatos mondókát, húsvéti versikét, húsvéti dalt.
- *Gyűjtsenek és írjanak tojást viasszal* ,készítsenek asztali díszeket szüleikkel is közösen a játszódélutánon. A fiúk locsolják meg a lányokat, akik ezért ajándékozzák meg őket festett tojással.

Május elseje, pünkösd

A 3 – 4 éves gyermekek :

- A nagycsoportosok feldíszített fáját járják körbe tavaszi dalokat énekelve.
- Figyeljék a nagyok pünkösd-i készülődését, kísérjék figyelemmel a virtuskodó pünkösd-i király és királyné választó játékaikat.
- Hallgassanak tavaszköszöntő, tavaszhívogató mondókákat.

A 4 – 5 éves gyermekek :

- Segítsenek a májusfa díszítésében, tanuljanak tavaszhívogató mondókákat, vásári rigmusokat.
- Ismerkedjenek újabb népi hangszerekkel, doromb, fűzfa síp.

A 6– 7 -éves és 7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek:

- Gyűjtsenek, díszítsenek szalagokat a májusfára, készítsenek májusfát, májusbotokat az udvaron. Egyszerű dalokat, tánclépéseket tanuljanak a májusfa kitáncolásához.
- Tanuljanak énekes játékokat a pünkösd-i királynéválasztáshoz.
- *Vegyenek részt versenyjátékokban, bátran versenyezzenek a pünkösd-i királyi címért: kakasviadal, birkózás... stb.*

Módszertani alapelvek

- Önkéntességen alapuljon a gyerekek részvétele a népi játékokban és az ünnepi készülődésben.
- A gyerekek ötleteit fogadja szívesen az óvodapedagógus és építse be munkájába.
- Nézzenek könyveket, videofilmeket a népi kismesterségekről, ünnepekről.
- A Szentendrei skanzen ünnepi készülődésének meglátogatásához kérjék a szülők segítségét.
- Ünnepeiket amennyire lehetséges a szülők bevonásával rendezzék meg., készítsék elő megfelelően a húsvéti tojásfestő, asztali dísz készítő játszódélután

- Formálják a szülők ízlését is a gyerekek által megszeretett, alkalmazott technikák, népművészeti kiállításunk segítségével.
- Táplálják a közös készülődéssel a szeretet az összetartozás érzését a gyerekekben, szülőkben egyaránt.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyerekek felfedezik, a természetes anyagokba rejlő lehetőségeket, fejlődik fantáziájuk, kreativitásuk.
- Nyitottá válnak a világ szép, megőrzésre érdemes értékei iránt.
- Átörökítőivé válhatnak a régi értékeknek, amennyiben érdeklődésüket sikerült felkeltenünk az igazán szép értékes hagyományok iránt.
- Szájhagyomány útján ők is közvetítőivé válnak a népi rigmusok, dalok, szólások, időjósok megőrzésének.

Sikerkritérium:

- Minden csoport munkatervében jelenjenek meg a hagyományos ünnepek, körük szerveződjenek a tevékenységformák, legyenek felelősei az ünnepeknek, a megfelelő eszközök álljanak rendelkezésre a megfelelő időben
- Az óvodapedagógusok minden hagyományos ünnep megszervezésekor biztosítják, hogy a közös ünnepelés élménye maradandó emlék legyen a gyerekek számára, erősítse az összetartozás érzését.
- A természetes anyagok használata formálja a gyerekek ízlését, érezzék rá arra, hogy melyek az igazi értékek a „semmitől” – értéktelennek tűnő dolgokból- való alkotás a mindennapok része legyen.
- A tevékenységek nagy százalékában természetes anyagokat használjanak
- A kirándulásokat úgy szervezi minden óvodapedagógus, hogy a gyerekek megismerhessék a régi kultúrértékeket (Szentendre Skanzen... stb.)
- Évente legalább két ilyen kirándulás vagy séta alkalmával ismerkednek a gyerekek a régi korok értékeivel
- Az értéktelennek tűnő anyagok gyűjtése szokássá válik, az újat alkotás öröme sikerélményhez juttat
- A közös készülődés a szeretet az összetartozás , a hazafias nevelést is szolgálja

2.A program tevékenységformái

2.1. Játék

Az óvodás korosztály lételeme a játék, szükséglet, amely a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenység, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék a szabad- képzetársításokat követő játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, amely mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és zavartalanul ki kell elégülnie

A játék a világ megismerését segítő tevékenység a világból érkező tagolatlan benyomásokat a gyermek játékában tagolja.

A játék tájékozódó kreativitást fejlesztő erősítő, élményt adó tevékenység, a tanulás ,készség –és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Játékának megfigyelése közben képet kaphatunk ismereteiről, élményeiről.

A tevékenység célja :

Hétpettyes Óvoda

A gyermeki spontaneitást megőrző, belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja, hogy a harmonikus személyiségfejlesztés alapvető eszközévé váljon a gyermek szabad képzetársításának elősegítője, legyen. Szerezzenek egyre több tapasztalatot és ismeretet szűkebb és tágabb

környezetükről a különféle játékos tevékenységek által. Az intellektuális mozgásos- és szociális tapasztalatok folyamatos többszöri átélése, élményeik, vágyaik kibontakoztatása, egyéni képességeik fokozatos fejlődését segíti elő.

Feladatok általánosan :

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása:

Játékidő

- o Megfelelő hely
- o Játékszerek, eszközök
- o Biztonságos légkör
- o Játék segítő módszerek
- A gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a játékban.
- A játékfajta és azok tartalmának gazdagítása a gyermek egyéni fejlettségének figyelembevételével.
- Az óvodapedagógus közvetett vagy közvetlen játéksegítő módszerei.
- A gyermek beszédképességének fejlesztése a játékban.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

Az óvodapedagógus feladatai:

- Olyan nyugodt, szeretetteljes, ösztönző játékkörnyezet kialakítása, amelyben a kreativitás megvalósulhat .
- **Megfelelő –és elegendő élményforrást biztosítson** az óvodapedagógus (l: Teddy doktorok az óvodában-) játékhoz vidám , érzelemkeltő lendületes, önkifejezést és önmegvalósítást biztosító feltételek megteremtése , amelyben fejlődnek a gyermek kognitív rutinműveletei , kommunikációja, gondolkodási, motoros képességei
- Biztonságos alkotó légkör kialakítása, amelyben a gyermek maga dönthet arról, hogy kivel játszik, milyen eszközt használ és mennyi ideig játszik.
- *Fontos a szabad játék túlsúlyának biztosítása*
- Kellő időben és ötlettel segítsen az óvodapedagógus , erősítse meg a helyes magatartást, csak annyi szabály legyen, amely biztosítja a nyugalmas oldott légkör fenntartását, teret ad a kreativitásnak, az alkotó együttműködő önfeledt játéknak.
- Utánozható mintát adjon,majd amikor a szabad játék tevékenység már kialakult, bevonható társ maradjon, de segítővé, kezdeményezővé váljék, ha a játékfolyamat elakad
- Törekedjen a gyerekek tapasztalatainak gyarapítására, a játékkedv fokozására, tegye lehetővé, hogy a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataikat a gyerekek játékidőben újra átélhessék.
- Ösztönözze a gyerekeket arra, hogy gyakorolják a konfliktusok önálló megoldását.
- Tegye lehetővé, hogy az 5 – 6 – 7éves gyerekek az önismereti, döntéshozó játékaikat az udvaron a csoportszobában is játszassák
- Biztosítsa a helyet az időt, eszközöket a játékhoz.

A játékhoz szükséges feltételek

Játékidő :

- Olyan játékidő és napirend, amelyben a szabad játék, a folyamatosság zavartalanul érvényesülhet legyen több órán keresztül is összefüggő a játék.

- Ezt követik a választható egyéb tevékenységek- kezdeményezett tanulási helyzetek, játékos tapasztalatszerzés, a nap további bármely szakában (Mindez az udvaron is érvényes)
- A kezdeményezések nem zavarhatják meg a játékot, és az óvodapedagógus vezesse vissza a gyerekeket a játékos tevékenységekbe.
- A 3 – 4 éves gyerekek számára biztosítsa az óvodapedagógus, hogy szinte egész nap játszhassanak, az 5 – 6 – 7 éves gyerekeknek azt, hogy akár több napon át ugyanazt a játékot folytathassák.

Megfelelő hely:

- Az óvodapedagógussal közösen, vagy önállóan alakítsák ki a gyerekek a játékhoz szükséges helyet, hogy ne zavarják egymást a játékban.
- Legyenek állandó és ideiglenes játszóhelyek is, meghitt kis sarkok, kuckók, esztétikus mesesarok (az átváltozáshoz szükséges „kincses ládával” : ruhák , kiegészítő eszközök vannak benne).
- A rajzoláshoz, tárgykészítéshez legyen állandó hely és az eszközök álljanak rendelkezésre, legyen hely arra, hogy sokat játszhassanak a földön a gyerekek.
- Az udvaron is biztosítani kell a szabadon választott nagymozgásokhoz a szükséges helyet.
- Legyen hely az udvaron népi játékok , színpadi játékok , közlekedési játékok számára , vászonnal elkerített terekkel az udvaron.

Játékszerek, eszközök (olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek kibontakoztatják a gyermekek cselekvéseit):

- 3 – 4 éves korban a gyerekek pszichikus funkcióit fejlesztő sok - sok gyakorló játékra alkalmas eszközre van szükség.
- Az ösztönző hatású hagyományos szimbolikus szerepjátékokhoz szükséges eszközöket kell biztosítani (fodrászos, orvosos, papás – mamás) és a rajzoláshoz, énekelgetéshez, csengő-bongó hangszereket is .
- Az 5 – 6 éves gyermekek számára szerepjátékhoz kapcsolódó kellékeket, félkész eszközöket, értelem- és képesség fejlesztő játékokról szükséges gondoskodni. (társasjátékok, képességfejlesztő játékok)

A 7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek számára speciális fejlesztő eszközöket: kártyákat, a szem kéz koordinációt még inkább fejlesztő eszközökre is szükség

Módszertani alapelvek

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét, pedagógus támogat, inspirál, közvetít, feltételeket teremt, szükség és igény szerint játszik, szükség –és igény szerint segít, partnerségre törekszik.

- Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei legyenek szituációtól függőek.
- A játéknak minden külső kényszertől mentesnek kell lennie
- A játék differenciált támogatása, az egyes gyermekekhez igazodva, játékorientált élményszerzés
- Az óvodapedagógus irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja gyerekeket cselekedni, ha érezhető, hogy játékuk nyugodt, problémamegoldó.
- A kicsiknél magatartása legyen támogató, engedő, elfogadó, modellnyújtó, játékkezdeményező játszótárs , ötleteivel segítsen, eszközt, helyet és időt biztosítson.
- Ha a gyerekek veszélyeztetik egymás testi épségét, akkor avatkozzon be a játékba, ha lehet , a szituációba beépülve, közös megoldást keresve.

Játékfajták (keverednek más-más arányban, de minden korcsoportban megjelennek)

Gyakorlójáték: a gyerekek a játékok rakosgatásával, tulajdonságaik megismerésével újabb és újabb funkciók gyakorlását igénylik, ehhez örömezés társul és ez újabb cselekvést indukál, ez a fejlődés biztosítója.

Óvodapedagógusi feladatok:

- Minél több tárgy, eszköz álljon rendelkezésre, hogy ezek tulajdonságait megismerhessék a gyerekek
 - Fokozza a megismerés, rácsodálkozás öröme. E tevékenység során fejlődik a szem-kéz koordináció, alakul a kezesség, szemesség, laterális dominancia.
 - Biztosítsa fokozott mozgásigényük kielégítését, mely egyre nehezebb- és bonyolultabb szabályok gyakorlására készíti óvodásainkat.
 - Adjon lehetőséget a halandzsázásra, mely pozitív érzelmeket kelt, serkenti a közlésvágyat segíti egyes hangzócsoportok tiszta kiejtését.
 - Segítse elő, hogy e játékfajta más bonyolultabb játékfajtvá fejlődjön
- Homok, víz, kavics több kisebb tárgy álljon a gyerekek rendelkezésére az udvaron, hogy ott is legyen lehetősége a gyermeknek arra, hogy saját szabályai szerint rakogasson.

Szimbolikus szerepjáték

A gyerekek életük mozzanatait, vágyait újra élhetik, élethelyzeteket alakíthatnak újra kettős tudat érvényesülésével.

Óvodapedagógusi feladatok :

- Segítse elő az önkéntesség, önállóság érvényesülését .
- Támogassa a párhuzamos kapcsolat kialakulását: óvónő-gyerek, gyerek-gyerek között, segítse elő az alkalmazkodó és konfliktusmegoldó képességek fejlődését .
Érje el, hogy a gyerekek értsék meg társaik érzelmeit, fogadják el egymás elgondolásait.
- Az óvodapedagógus is vállaljon szerepeket, hogy a különböző kapcsolatok kialakítása minta legyen a közös cselekvésekhez.
- Kezdetben használjanak minél több kelléket a képzeletbeli képek megjelenítéséhez, a beleélő képesség, az önkifejezés fokozása érdekében .
- Később csökkenthető az eszközök száma, hogy ne befolyásoljuk a gyermekek képzeletét.
- Konfliktusokat, stresszhelyzeteket megoldó szimbolikus szerepjátékaik során az óvodapedagógus által megadott szituációkban játsszák el saját elgondolásukat, képzeletüket, kifejezőképességüket felhasználva feszültségeiket oldva, képességeiket fejlesztve, önmagukat kipróbálva (közben fejlődik önértékelésük, csoportban elfoglalt helyük pozitív irányba változik, az összetartozás érzése fokozódik)

Konstruktív játék

Kreativitásra nevel, fejleszti a megfigyelést, emlékezetet, képzeletet, problémamegoldást, esztétikai érzéket, manualitást, szem-kéz koordinációt.

Óvodapedagógusi feladatok:

- Tegye lehetővé, hogy a spontán, előzetes elképzelés nélküli alkotást kísérje a szerkesztés, összeragasztás öröme.
- Segítse elő – az egyéni sajátosságok figyelembe vételével – az eredményes megoldásokat

- Biztatással, érdeklődéssel, tapintatos, - gyermeki elképzelést nem megváltoztató - segítségnyújtással biztosítsa a gyermekek számára a sikerélményt, kreativitásuk fejlesztését.
- Juttassa el a gyerekeket arra a szintre, hogy az előzetes elképzelés nélküli alkotást váltsa fel, a meghatározott célkitűzéssel végzett konstruáló tevékenységgel.
- Fedeztesse fel a gyerekekkel a különböző eszközök összekapcsolási lehetőségeit.
- Segítse a gyerekeket abban, konstruáló tevékenységük kapcsolódjon a szerepjátékhoz is, elkészített eszközeiket használják fel a játékban és egyre bonyolultabb formákat készítsenek.

Szabályjáték

Óvodapedagógusi feladatok:

- Könnyen betartható szabályokat ismertessen meg a gyerekekkel.
- Olyan szabályokat sajátítsa el - főleg az idősebb korosztályokban – amelyek betartása a gyerekek józan belátásán is alapszik és bizonyos szinten együttműködésre is készíteti a csoport tagjait.
- Késztesse a gyerekeket arra, hogy maguk is alkossanak szabályokat, illetve nehezítsék a meglévőket, a közösségi érzés, a felelősségtudat, az önfegyelem, az akarat erő, fejlesztése érdekében.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Tartósan együtt játszanak, közösen tervezik meg a játékot, a szabályokat betartják.
 - A csoporttagok között szoros kapcsolat alakul ki.
 - Érzékenyek társaik érzelmeinek felfogására.
 - Elgondolásait elfogadtatják, vagy képesek társaik elgondolásainak elfogadására is.
 - A konstrukciós játékra, a célkitűzés jellemző, egyre bonyolultabb formákat hoz létre és fel is használja a szerepjátékához.
 - A szabályjáték már saját maga által kitalált szabályok szerint zajlik nagyfokú együttműködéssel, képesek a normák betartására. Kialakul felelősségtudatuk, s kölcsönösen segítséget nyújtanak egymásnak.
 - Szimbolikus szerepjátékukban többféle szerepbelépés jelenik meg, szabályokhoz való alkalmazkodásuk egyre fejlettebb lesz.
 - Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által megjelölt viselkedési szabályok.
 - Bonyolult társas kapcsolatok alakítására képesek.
 - Érzelmi szociális képességeik, mint- a türelem, önfegyelem, önbizalom, a csoportképzés képessége, társ játékának értelmezése, követése, nézőpontok egyeztetésének – a megküzdés képességének fejlődése- kialakulnak.
 - Kialakul az önérvényesítés, önkifejezés, alkalmazkodás, szociális törődés, érzelmi kommunikáció
 - Kialakul a szociális érdekvényesítés (segítőkézség, együttműködés, vezetés képessége, versengési képesség, a szociális kreativitás, kezdeményező képesség
- Egy- egy dramatizálás drámás mesefeldolgozás közben önálló „rendezés”, instruálás a gyermekek részéről, jelmezek önálló megtervezése, készítése

7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek

- Bizonyos részképesség zavarai speciális . differenciált játékfejlesztés eredményeképp megszűnnek (személyiség fejlesztő, drámajátékok, képességfejlesztő játékok...stb.)
- Koncentráció képességük fejlődik a több napon át is folytatható játékokkal
- Gondolkodási műveleteik fejlődnek a differenciált egyéni fejlesztés során (verbális rövid memória, perceptuális analízis teljessége és pontosságának, forma – állandóság felismerésének, alak háttér megkülönböztetésének eszköze. Pl. a bohócos kártya , Gestalt látás fejlesztése: összerakás, szétszedés, egy –egy elem kirakása... stb.)

Sikerkritérium:

- Minden óvodapedagógus megfelelő ismeretekkel rendelkezik a játék fejlesztő hatásáról, megfelelő szakkönyvek állnak rendelkezésre a fejlesztő tevékenységhez a nevelési tervekben szerepelnek a célok , várható eredmények, az egyéni fejlesztési lapok jól használhatóak, megfelelő játékeszközök, állnak rendelkezésre
- Saját játékgyűjteményeinket minden óvodapedagógus célszerűen a gyermek egyéni igényeinek megfelelően használja
- Pályázatokkal az erőforrások bővítése eszközvásárlásra
- A helyi programnak megfelelő továbbképzési projekt, a halmozottan hátrányos- hátrányos helyzetű és a még egy évig óvodában maradó gyermekek még tudatosabb fejlesztése érdekében is *a migráns gyerekek speciális kultúrájára jellemző játékok felfedeztetése a többi gyermekkel is.*
- A gyerekek számára biztosított, hogy önállóan döntsék el, hogy mivel , kivel és hogyan szeretnének játszani, az óvodapedagógus a játék során hagyja a gyermekeket kibontakozni, biztosított a hely, az idő és a megfelelő számú , fejlettségi szintnek megfelelő játékeszköz a játékhoz
- A gyermekek a gondozási feladatokat kivéve egész nap játszhatnak – a játékba integrált tanulás kapcsán
- A fejlesztőpedagógia szakvizsgát szerzett óvodapedagógus segíti a kollégái munkáját szakmai anyaggal is

Kapcsolata a nevelési területekkel

A játék áthatja az egész programot, nem csak önállóan, hanem a többi tevékenységgel való kapcsolatával is

Kiemelten fontos az anyanyelvi nevelés a játékon belül

- Az óvodapedagógus modell értékű verbális –és nonverbális jelzései, hanglejtése, hangsúlya, hangereje, hangszíne, kiejtése, szókapcsolatai az anyanyelvi nevelés eszközei, fejlesztő feltételei.
- A hangszínnel, hangerővel való bánást, a dramatikus szimulációs játékok segítik elő
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett anyanyelvi játékok teret adnak az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez (hangutánzó, fonéma hallást fejlesztő játékok, légzési technikát segítő játékok, szinonimakereső játékok stb.)

2.2.Vers, mese, dramatikus játék

A gyermekek számára érzelmi- érzéki élményt nyújtanak a játékos mozgással összekapcsolt mondókák, versek dúdolók, ezek az anyanyelvi nevelés fontos eszközei

A magyar gyermekköltészet a népi dajkai hagyományok gazdag, sok jó alkalmat jó alapot kínálnak a mindennapos verselésre, mesélésre

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és *erkölcsi* fejlődésének és fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítőtje. A mese- képi és konkrét formában – tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól a lehetséges és megfelelő viselkedésformákról.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot megelevenítő, áttelekítő szemléletmódja és az ahhoz társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal *ráébreszt* a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra.

A mesélővel személyes kapcsolatban lévő gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, a mesehallgatás elengedett intim állapotában, eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/ vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A tevékenység célja :

Hétpettyes Óvoda

A gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése pozitív személyiségjegyeinek alakítása a képzeletbeli csodavilággal elvarázsoló mesék által és a versek zeneiségével rímeinek csengésével. A gyermek érzelmvilágának, világképének gazdagítása, esztétikai élmények átadása, szorongásait feloldása, belső kép teremtése, Irodalomszerető, olvasó emberek nevelése is célunk, akik képesek a művészi értékek felismerésére, nyitottak a befogadására esetleg törekszenek hasonlóké létrehozására.

Az óvodapedagógus feladatai :

- Az irodalmi anyagok igényes összeállítása, egyéni repertoár összeállítása mesékből, versekből. Az óvodában a népi a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van,
- A meséléshez, verseléshez elengedhetetlen meghitt, nyugodt csendes légkör megteremtése, a napi mesélés, szituatív versmondás lehetőségének biztosítása.
- Játékos mozgásokkal kapcsolja össze a mondókákat, dúdolókat, verseket, mert ezek ritmusukkal a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-érzelmi biztonságot nyújtanak
- Gondoskodjon arról, hogy a csoportszobában a mesélésnek, verselésnek legyen állandó helye (mesesarok illetve udvaron kuckó).
- Minden nap meséljen az , a mesélés, mondókázás és a verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme
- *Teremtsen olyan helyzetet amelyben a kisgyermek maga is alkothat verset, mesét, hiszen annak mozgással,/ és vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja*
- Az óvodapedagógus értelmezze a mese és versszövegeket, tanulja meg azokat, ismétléskor is azonos hangsúllyal, hanghordozással élményszerűen meséljen.
- Szükséges a szemléltető játékok kéznél és rendben tartása (kincsesláda, bábok eszközök pótlása).
- **A kötelezőnél mindig több verset, mesét tudjon az óvodapedagógus, hogy az adódó szituációhoz kötődően, az adott pillanatban, megfelelő verset, mesét tudjon választani.**

Elsőrendű anyagunk a szóbeliség stílusfordulatait őrző , szövegváltoztatásokat is megengedő – népmese és népi mondóka.

A 3 – 4 éves gyermekek :

- Népi mondókákat, (arc simogató, tenyér cirógató, lovagoltatóknak stb.) rigmusokat, ismert költőink ritmikus zenei hatású verseit válassza az óvodapedagógus az ölében ülő, kezét fogó gyermek irodalmi érdeklődésének felkeltésére ez is segíti a gyermekek és az óvodapedagógus érzelmi kapcsolatának kialakulását, megkönnyíti az óvodai beilleszkedést.

- A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatokat is alkalmazzák a gyerekek - a többször átélt fizikai kontaktus adta lehetőségeket kihasználva, - mert ezek felettebb nagy élvezetet jelentenek a gyerekeknek, sokat jelentenek a felnőtt és gyermek érzelmi egymásra találásában.
- Verses meséket, egyszerű cselekményű, ritmikus mozdulatokkal, esetleg dallammal kísért meséket, továbbá, olyan meséket (főleg állatmeséket) válasszon az óvodapedagógus, melyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.
- Fokozatosan kell arra szoktatni a gyerekeket, hogy hallgassák végig a meséket, verseket, rövid meséket próbáljanak megjeleníteni esetleg bábokkal.
- A 3 – 4 éves gyermekek legalább 10 – 12 mondókát, legalább 10 - 14 új mesét ismerjenek meg melyek között párbeszédés rövid ötletes jelenetek is lehetnek. (ennél többet mutasson be az óvodapedagógus, hogy a gyerekeknek módjuk legyen választani

A 4 – 5 éves gyermekek :

- Hallgassanak, ismerjenek meg népi mondókákat, névcsúfolókat, vidám humoros verseket, népköltészeti ihletésű ritmusélményt adó - magyar és külföldi költőktől - *klasszikus és kortárs művekből* is válogasson alkotásokat.
- Meséik lehetnek többfázisú állatmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus mesék.
- Megkezdett meséket közösen fejezzenek be, rögtönözzenek báb jeleneteket, dramatizálják meséiket.
- Ismerjenek meg legalább 4 - 5 mondókát, legalább 5 - 6 rövid verset, legalább 10 – 14 új mesét.

Az 5 – 6 – 7 éves gyermekek :

- Bemutathat az óvodapedagógus a népi mondókák kiolvasók mellett, lírai ihletésű verseket is, mert a gyerekek ebben a korban is megérik a költői képek érzelmeit kifejező erejét.
- A kiválasztott versek tartalmukban segítsék a környezet jobb megismerését, megszeretését azáltal, hogy az évszakok, természeti jelenségek szépségeit éneklik meg.
- A nagycsoportosok meséi lehetnek tündérmesék, cselekményesebb népmesék, tréfás – és műmesék.
- *A gyerekek találjanak ki mesét, faragjanak rímeket.*
- Készíthetnek albumokat, az ismert mesékből, hogy újból - és újból felidézhesék a hallott mesét, a mese egy –egy mozzanatának ábrázolásával.
- Az 5 – 6 – 7 éves gyerekek ismerjenek meg legalább 4 – 5 mondókát, legalább 15 – 20 új verset, legalább 15 – 20 új mesét.

7 éves koruk után is óvodában maradó gyerekek

- A fentiekén túl találjanak ki lánc –és egyéb meséket, verseljenek meg természeti –és egyéb jelenségeket
- Szenzoros működés fejlesztése, térbeli viszonyokat kifejező verbális kifejezések megtanítása, testrészek ruhadarabok...stb. nevének megtanulása

Módszertani alapelveink

- Teremtsen az óvodapedagógus élménytelit hangulatot a mesélés helyének kiválasztásával
- Az magatartásával fejezzen ki erkölcsi ítéletet a mesehősök meg-nyilvánulásaiával kapcsolatban.

- A meséket is könyv nélkül a szem-kontaktus fenntartásával mondja el az óvodapedagógus, a többféle érzelmi hatás biztosítása érdekében is.
- *A mesékhez tilos feladatot kapcsolni, visszakérdezni! A kioktatás és tanulságok levonása ellenkező hatást vált ki.*
- Mesélés közben ne vegyen elő képeket az óvodapedagógus, ne használjon harsány öncélú eszközöket, mert , ezzel a gyerekek belső képteremtését zavarja meg.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Szívesen mondogatnak verseket rigmusokat játék közben.
- Szeretnek verselni, verset hallgatni. 10-14 mondókát, 6-8 verset megtanulnak, elmondanak. 15-20 mesét ismernek
- Várják és igénylik a mesemondást, kérik a versek mondókák ismételtetését.
- Várják, kérik a mesélést. Segítenek a mesehallgatás feltételeinek kialakításában (ülőpárnák elhelyezése, mesetarisznya előkészítése stb.)
- Szívesen mesélnek, verselnek , dramatizálnak fiatalabb társaiknak
- Figyelmesebb, csendesebb a mesélés ideje alatt.
- Folytatásos mesék szálait össze tudják kapcsolni..
- Kedvvel vesznek részt az óvodapedagógus által kezdeményezett énekes mozgásos improvizációkban, időnként maguk is kezdeményeznek hasonlókat.
- Alkalmazkodnak a mesehelyzethez, beleélik magukat a mesehős szerepébe, a kedvesebb mesehősöket megelevenítik játékukban, bábozásnál.
- *Meséket, történeteket, verseket tudnak kitalálni, játékukban megjelenik a hallott mese.*
- Szívesen nézegetik a meséskönyveket, utánozzák az olvasást.
- Gyakran forgatják a mesekönyveket, a könyvespolcra önállóan veszik le, helyezik vissza azokat.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Kapcsolata az anyanyelvi neveléssel

A szépirodalmi élmények, a nyelvi fordulatok átélése közben fejlődik a gyermek értelme, gyarapodik szókincse, fejlődik beszédképessége.

A versek mondókák mozgással kísért ismételtetése elvezet a helyes hangzójéjtéshez.

Kapcsolata a hagyományápolással

A népi versek, rigmusok, mondókák népmesék meghallgatásán keresztül a népi kultúra , értékeink átörökítése valósul meg.

A népmesék stílusfordulatai, kifejezései, színesítik a gyermekek szóhasználatát, gyarapítják szókincüket.

A furfangos népmesei alakok az irodalom iránti érdeklődés felkeltésének fontos eszközei ebben a korban.

Sikerkritériumok:

- Vers –és mesegyűjtemény a feladatok megvalósításához
- Az óvodapedagógusok „ fejből” nagyon sok verset, mesét mondókát ismernek a magyar népi vers -és mese, mondóka anyagból (más népek kincseiből, a kortárs és klasszikus irodalomból is választanak) Évszakverseket, meséket, mondókákat, könnyen tanulhatóakat, tréfásakat választanak ki az óvodapedagógusok

- A meséket az óvodapedagógusok – nem könyvből mesélve- nagy átéléssel adják elő- lehetőséget adnak a meghallgatás után a többszöri ismétlésre dramatizálásra
- A mesélést zene, azonos ceremónia előzi, meg amely hangulati előkészítője a mesehallgatásnak, van egy intim sarok ahol mesélnek
- Kedvelt tevékenysége a gyerekeknek a mese- vers kitalálás, a megfelelő hangsúlyú hangerejű kifejező mesélés
- Kötelességüknek érzik az óvodapedagógusok, hogy azt igazi értékeket átadják a jövő nemzedékének

2.3.Ének, énekes játékok, zenehallgatás

A környezet hangjainak a megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Felfedezik a dallam a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése a gyermeki néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését továbbélését segítik.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredménye megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását

A tevékenység célja :

Hétpettyes Óvoda

A zenei nevelés célja, hogy a közös énekléssel, ölbeli játékokkal, népi gyermekdalokkal, közös játékokkal örömet, élményt szerezzünk a gyermekeknek, fejlesztve zenei érdeklődésüket, ízlésüket esztétikai fogékonyságukat, hogy „gyermekeink örömmel, érzelmi gazdagsággal, lehetőleg tisztán énekeljenek” (Balázsné Szűcs Judit- Zoltai Györgyné)

„ A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket” (Forrai Katalin : Ének az óvodában Bp. Editio Musica 1974.).

Célunk továbbá a nemzeti értékek átörökítése, művészeti –humanista értékek közvetítése,,

A zenei képességek fejlesztésével is hozzájárulunk ahhoz, hogy a gyermekek elérjék az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet

Az óvodapedagógus feladatai :

- A jól megválasztott énekes népi játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások legyenek eszközei a gyermekek zenei képességfejlesztésének(a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és a zenei kreativitásuk alakításának
- Az énekes népi játékok a mondókák, rigmusok gyerekek életkorának, és az adott csoport képességeinek megfelelőek legyenek
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is
- Biztosítson, olyan mintát a gyermekek számára, amely spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik az óvodások mindennapi tevékenységeinek
- Biztosítson megfelelő tevékenység tartalmakat a 3 - 7 éves gyerekek számára, megfelelő szervezeti formában.
- Teremtse meg a zenei nevelés alapvető feltételeit (hely, idő, szellőztetés, eszköz... stb.)
- Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét és mozgás kultúráját.(mozgás, óvodai tánc)
- Legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy spontán fűzzenek mozgásokat akár ,kitalált dallamaikhoz is)

- Ismertessen meg a gyerekekkel ölbeli játékokat, mondókákat, énekes játékokat, tegye lehetővé, hogy a gyermek örömteli, önfelédtt éneklését mozgással kísérrje
- Legyen az óvodapedagógusnak saját zenei repertoárja, melyet folyamatosan bővít, változatosan használ.
- Ismertessen meg a gyerekekkel dallamjátszó- és ritmus hangszereket.
- Készítsen a gyerekekkel közösen egyszerű hangszereket.
- Építse be a zenehallgatás anyagába saját hangszeres játékát – elvértve gépzenét is alkalmazhat – énekeljen sokat zenei élmény nyújtásként.
- Óvodapedagógusok által előadott zeneművekkel gyönyörködtessék a gyermekeket, vonják be a dajkákat is ezen tevékenységükbe

Gazdag zenei programok biztosítása a gyermekek számára: óvónők hangszeres játéka, közös éneklés ünnepek alkalmával, , művészi értékű CD-k, kazetták hallgatása.

Hangszerbemutatók

Ajánlott tevékenységi formák az egyes korcsoportokban

Népi mondókákat népzenei eredetű dalokat, énekes dalos játékokat válasszon ki az óvónő a csoportja zenei anyagaként.

„Drámás” eszközöket alkalmazva tesszük még élvezetesebbé az énekes játékos foglalkozásokat
Ölbeli játékaikat a felnőttel közösen játsszák, legyenek köztük arc – kéz – új és lovagoltató játékok.

A szeretet - kapcsolat kialakításának alapja tapintásos kontaktus legyen.

Migráns gyermekek , etnikai kisebbség kultúrértékeinek becsempészése a mindennapi nevelésbe: pl . szülői koncert

Kiemelt feladat minden korcsoportban , a gyönyörködtetés, a zenehallgatás , a zenei alkotókedv ébrentartása, a mozgás, az éneklés összekapcsolása, az óvodai tánc

A 3 - 4 éves gyermekek :

- 4 – 5 hangból álló, - álló helyzetben játékos mozdulatokkal is eljátszható - énekes játékokat ismerjenek meg.
- Ünnepekre egy – két komponált gyermekdalt is tanulhatnak.
- Tanuljanak meg 6 – 8 mondókát, ölbeli játékot , 10 – 15 énekes játékot (2/4-es üteműek legyenek negyed, és páros nyolcad ritmusokkal).
- Tudjanak halkabban, hangosabban énekelni, beszélni, mondókát mondani.
- Fedezzék fel a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszereket.
- Érzékeljék és érzékeltessék az egyenletes lüktetést mozdulatokkal.
- Mindennapos szituációkhoz kapcsoljon zenei élményt, gazdag repertoárjából énekeljen a helyzethez illő dalokat.
- Biztosítson zenehallgatási lehetőségeket.
- Az udvaron is szervezzen zenei tevékenységeket az óvodapedagógus.

A 4 – 5 éves gyermekek:

- Énekelgessenek 4-8 motívumból álló énekes játékokat, 12-15 új gyermekdalt tanuljanak
- Szerepcserés, párvalasztós, sorgyarapító játékokat is építsen be az óvodapedagógus az éves anyagba.
- Legyen lehetőségük a gyermekeknek az önálló éneklésre.
- Énekeljenek kisebb csoportokban halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben, mutassák térben az éneklés dallamvonalát.
- Változatos szövegekkel játszhatnak kérdés-felelet játékot.
- Használjanak közösen készített népi ritmus hangszereket az egyenletes lüktetés és a ritmus érzékeltetésére, alakítsanak ritmus zenekart.

Az 5 – 6 – 7 éves gyerekek :

- Cselekedtetve tanuljanak 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot, 3-4 alkalomhoz illő műdalt.
- Olyan dalokat is tanítson az óvodapedagógus, amiben szünet és szinkópa is van, párcserés, hidas, kapus sorgyarapító-fogyó játékokat is tervezzen.
- A halk-hangos éneklést kapcsolják össze a tempó változtatásával és a dallam - bújtatással.
- Énekeljenek vissza dallam motívumot, ismerjenek fel dallamról, ritmusról ismert dalokat, mondókákat.
- Tegyenek különbséget az egyenletes lüktetés és a ritmus között, ezt két csoportban párhuzamosan is ritmushangszerek és taps segítségével jelezzék.
- Ismerjenek fel zörejangokat és néhány hangszer és ritmushangszer hangját.

7 éves koruk után is óvodában maradó gyermekek

Részképesség zavarok kiküszöbölésére nagy –és finom mozgások fejlesztése- kisebb pontokon való érintéssel, egyenletes lüktetés, ritmusérzékelés összekapcsolása

Tér percepció fejlesztése

Hallásészlelés fejlesztése nagyobb hangterjedelmű dalokkal

Módszertani alapelveink

Az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok számára a széles körű módszertani szabadságot , megkötéseket, csak a gyermekek érdekében tartalmaz

Legfontosabb: LEGYEN ZENE MINDENHOL, MINDENKINEK

Jelszó: komplexitás, értékörzés

Forrai Katalin útmutatásaira épüljön, de ez nem zárja ki a zenei megújulást , lehetőségeket , más zenei források használatát, de ezek legyenek hitelesek , a gyermeki sajátosságoknak megfelelőek

- Az igényes anyagkiválasztással és előadásmódjával formálja a gyermekek esztétikai ízlését, fogékonyságát.
- Biztosítsa az éneklési kedvet ébresztő, örömteli légkört. A zenei képességfejlesztés során a gyermekek képességeinek ismeretéből induljon ki *az óvodapedagógus és tartsa szem előtt, hogy fejlődési fokokat nem léphet át.*
- A dalos játékok gyakorlásánál vegye figyelembe a csoport adott játékokra való ráhangoltságát, hiba javítás és értékelés közben legyen tapintatos.

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére:

- A gyermek szívesen, örömmel, élvezettel játszik énekes játékokat, gátlás nélkül egyedül is tud énekelni.
- Tud természetes tempóban járni.
- Felelgetős dalokat énekel és dallam visszaéneklésére is képes.
- Megkülönbözteti és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalom párokat ritmusban is .
- Kifejezi cselekvéssel is a ritmust és az egyenletes lüktetést.
- Egyszerű táncos mozgásokat végez helyes testtartással.
- Törekszik a tiszta éneklésre.
- Figyelmesen hallgatja a bemutatott zenét.

- Dallam, motívum alapján felismer dalokat, néhány természetes környezetbeli hangot, hangszereket, ritmushangszereket .
- Körben, csigavonalban, hullámvonalban képes téralakításra.
- Dallamot és hozzá kapcsolódó mozgást talál ki .
- Figyelemmel hallgatja a bemutatott élő zenét.
- Tud dallamot, mozgást, ritmust improvizálni.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Kapcsolata az anyanyelvi neveléssel

Éneklés közben gyakorolja a gyermek a hangképzést, a tiszta ejtést, fejlődik artikulációja, tempót tart illetve vált, szókinccse bővül.

Kapcsolata a mozgással

Az együttes táncmozdulatok segítik a mozgás koordinálását, testi képességeket, a térérzékelést fejlesztik és edzettséget adnak a gyerekeknek.

A dalos játékok mozgásanyaga megegyezik a más mozgásos illetve testnevelési játékok mozgásformáival, ezáltal a mozgásfejlesztés több oldalról történik.

Kapcsolata a hagyományápolással

A népi mondókák, dalos játékok az igazi értékek iránti fogékonyságot, a régmúlt idők népi játékaiknak átörökítését segítik.

Kapcsolata, belső világunk megismerésével

Az önkifejezés, az alkotás, önfelelt, örömteli formája a szabad énekelgetés, a hozzákapcsolt mozgás, a zenehallgatás mindennapos jelenléte az önértékelés fejlesztésének egyik fontos eszköze lesz.

Kapcsolata a rajzzal, mintázással kézimunkával

Az igényesen szervezett zenei – és mozgásélmények alkotásra készítetik a gyermekeket, miközben manuális képességeik is fejlődnek

Sikerkritériumok:

- Új szakkönyvek segítségével, a népi értékek gazdag tárházából merített dal- mondóka, mozgásanyag
- Más népek, kortárs zene zenei anyagának felhasználásával a gyermekek számára bővebb választási lehetőség biztosításával, a zenei műveltség fejlődik
- Migráns –és nemzeti etnikai kisebbség kultúráját is megismerhetik a gyermekek
- Jól képzett, az új iránt nyitott pedagógusok
- Sokféle ritmushangszer a mozgásfejlesztéshez
- Az énekes- mozgásos tevékenységek szervezéséhez az udvar, illetve a tornaszoba megfelelő kihasználása
- Népi mondókákat, dalokat tanítunk évszakok népi ünnepkörök köré csoportosítva

- A dalok hangulatát, humoros elemeit kiemelve, a zene az éneklés iránti pozitív irányultságot fejlesztjük a mintaszerű óvodapedagógusi előadásmóddal, viszonyulással
- A dalos játékok során tudatosan figyelünk arra, hogy azok jól megkomponáltak legyenek, a mély érzelmi kötődés biztosítása érdekében, ügyelünk arra is, hogy a keletkezett szociális, esztétikai érzelmeket megerősítsük, szép esztétikus mozgást alakítsunk
- A zenei képességfejlesztő tevékenységeket játékos keretbe foglaljuk, a pozitív érzelmi viszonyulás, a többszöri gyakorlás, az eredményesebb munka érdekében.

2.4.Rajzolás, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés a képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze gyermek személyiség fejlesztésének *A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül*

A tevékenység célja:

Hétpettyes Óvoda

A gyermekek élmény és fantáziavilágának, érzelmeinek képi-térbeli, szabad önkifejezése, a gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A gyermekek tér- forma- szín- képzetének gazdagítása, a szép iránti érzékenységük, nyitottságuk alakítása. Cél továbbá,

Az óvodapedagógus feladatai :

- Segítse a gyerekeket abban az óvónő, hogy érzélemvilágukat, vágyaikat, fantáziájukat, szorongásait formába önthessék, az ábrázolás rendelkezésre álló különböző eszközeivel képi és plasztikai formában.
- A gyermeki alakító alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése .
- A gyermekek alkotó tevékenységének megfigyelése és elemzése
- Változatos tevékenységek biztosításával tegye lehetővé a gyermek számára a külső világ sokoldalú megismerését.
- Az élményekből, tapasztalatokból táplálkozó alkotómunka lehetőségének megteremtése
- Keltse fel a gyermekekben a tevékenységi vágyat az ábrázolás anyagaival, eszközeivel.
- Tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek a gyerekek az anyagokkal, eszközökkel, a technikai kivitelezés lehetőségeivel.
- A tevékenység – s ennek öröme- kerüljön előtérbe minden tervezett és spontán tevékenység közben
- Az óvodapedagógus alakítsa ki a gyermekekben az igényt az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására
- Az óvodapedagógus tanulmányozza a gyermekek esztétikai szükségleteit
- Biztosítsa az ábrázoló tevékenységek praktikus, esztétikus eszközeit, az egész napos nevelőmunka során a csoportszobában és az udvaron is.
- Az óvodapedagógus hozzon létre alkotó műhelyeket, ahol a gyermekek szabadon tevékenykedhetnek (a csoportszobában is és az udvaron is.)
- Az óvodapedagógus téma- és technikai javaslatokat fogalmazzon meg, az eszközöket biztosítsa ahhoz, hogy a gyermekek dönthessenek arról, hogy mit szeretnének alkotni.
- Teremtse derűs, megfelelő környezetet, időt az ábrázoló tevékenységhez, *addig alkossanak a gyerekek míg kedvük tartja.*
- Az eszközök biztonságos kezelését egyenként tanítsa meg a gyerekeknek.
- Segítse a kezdeményező, kreatív magatartás érvényre jutását.
- A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, szövéshez, fonáshoz, batikoláshoz az óvónő gondolja végig a feltételeket és teremtse meg ezeket a mindennapi szabad játékban is.

- Legyen igényes a környezet formálásában, törekedjék a természetes, esztétikus jó minőségű, egymással harmonizáló anyagok, tárgyak, bútorok, kiegészítők összeválogatására.
- Beszélje meg a szülőkkel, hogy otthon is adjanak lehetőséget gyermekeinek az ábrázolásra, a kész alkotásokat becsüljék meg, őrizzék meg.
- Engedje meg a gyermeknek a szabad technikaválasztást, engedje a technikák kombinálását.
- Együttesen gyönyörködjenek saját alkotásaikban és a népművészet szépségeiben.
- Rendezzen rendszeresen kiállítást, galériát saját alkotásaikból, értékelje a gyermekeket egyénileg képességeik szerint
- Ismerkedjenek népművészeti alkotásokkal a gyermekek , rendezzenek alkalmi – és állandó kiállításokat az óvodában
- A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendezhetőek.
- A téma a szándéktalan és szándékos firka időszakában nem tervezhető, időt kell hagyni a gyermek számára a szabad témaválasztásra.
- A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétával, papír ragasztással, agyagba, homokba karcolással nyomattal.
- A gyerekek az agyag alakíthatóságát próbálják ki ütögetéssel, nyomogatással, gyurkálással, gömbölyítéssel, sodrással , lapítással, mélyítéssel ... stb.
- Az óvodapedagógusok gyarapítsák technikai tudásukat a képalakítás, plasztikai munkák és kézi munka területén

Ajánlott tevékenységek az egyes korcsoportokban

A 3 – 4 éves gyermekek.

- Játszva ismerkedjenek a gyermekek a különböző tárgyak formáival, alakzataival, a képi - plasztikai megjelenítés , technikai kivitelezés módjait fedezzék fel, tudjanak beszélni alkotásaikról. (nyomtat, karcolás)
- Az „Ovi galériában” nézzék meg idősebb társaik alkotásait.

A 4 – 5 éves gyermekek :

- A gyermekek szándékos képalakító képességét ötletek adásával segítse az óvodapedagógus és ajánljon ezekhez megfelelően illeszkedő technikákat.
- Jelenjen meg a gyerekek rajzában az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése.
- Színkeveréssel hozzanak létre új színt és gyönyörködjenek a létrehozott színárnyalatokban.
- Használjanak ceruzát, krétát, filc - és rostironokat, különböző vastagságú ecseteket.
- Spárgából, fonalából, textilből, termésekből alakítsanak képet.
- Plasztikai munkáikban tagolják a formákat, használjanak hozzá textilt, bőrt, gallyakat, terméseket.
- Tudjanak kelléket készíteni játékuhoz és ajándéktárgyakat alkalomra.
- Segítsenek az eszközök előkészítésében, elrakásában.
- Készítsenek munkákat az „Ovi galéria” kiállítására.

Az 5 – 6 – 7 éves gyermekek .

- Az aktív tárgykészítés bővítését segítse az óvónő. Alkossanak a gyerekek közös kompozíciót.
- Az óvónő gazdagítsa a technikai megoldásokat, batikolással, márványozás, kollázs készítésével, plakettek, domborművek, viaszkarok, lenyomatok, makettek alkalmazásával.
- A saját élményen alapuló cselekményes témaábrázolásban jelenjenek meg a mese, versélmények, a „Mi történne, ha ? ” játékok képi ábrázolásai.
- Plasztikai munkáikban jelenjen meg a térbeli több alakos kompozíció egy-egy mesejelenet, séta során tapasztaltak (pl. téli erdő jelenet séta során tapasztaltak).
- Készítsenek ajándékokat különböző technikákkal szüleiknek, fiatalabb társaiknak.
- Gyűjtsenek eszközöket alkotómunkájukhoz, készítsenek jelmezeket, díszleteket mese dramatizáláshoz.

- Eszközöket önállóan vegyék elő az alkotó tevékenységhez, és tegyék helyre a nem használatos eszközöket.
- Tevékenyen vegyenek részt az „Ovi galéria” szépítésében alkotásaikkal.

7 éves koruk után is óvodában maradó gyermekek

- Alaklítás, formaállandóság, tapintásos észlelés, térpercepció, keresztcsatornák fejlesztése a sokféle eszköz, megmunkálási mód adta lehetőségeken keresztül
- Ritmusállandóság fejlesztése a különböző szövési technikák megismertetésével
- Gyöngyfűzés, gyöngyszövés, agyagozás, korongozás lehetőségének a biztosítása
- Feladat a fenti szintre való eljuttatás, mivel óvodás éveik alatt ez nem sikerült

Módszertani alapelveink

- Legyen mértéktartó az óvodapedagógus környezete díszítésében, őrizze meg az egységességet.
- Irányításában mindig alkalmazkodjék az egyes gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez, az alkotókedvet értékelje, ne csak a produktumot tekintse értéknek .
- Adjon tág teret a gyermekei kreativitásnak, értékelje azt.
- Tartsa szem előtt az óvodapedagógus, hogy az óvoda épített - és tárgyi környezetének, díszítése , a spontán és mikro- csoportos foglalkozások, együttesen képezik a nevelés hatásrendszerét.
- A gyermek számára akkor válunk hitelessé, ha mi is részt tudunk venni az alkotásuk felfedező örömeiben.

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére:

- A gyermek örül az alkotásának és a közösen készített kompozíciónak.
- Élményei, elképzelései, képzeleti megjelenítésében többnyire biztonsággal használja a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Az örömmel játékként művelt rajzolás, mintázás, kézi munka a kéz ügyesség, a finommozgások fejlődését is magával hozza.
- A gyermek színhasználatában érvényesíti a kedvenc színeit, formaábrázolása változatos, többnyire képes hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket.
- Emberábrázolásában megjelennek a részformák (pl. haj, ruha), próbálkozik az egyszerű mozgások jelzésével.
- Egyszerű játékokat, kellékeket készít, fokozott önállósággal használja a megismert technikákat.
- Rácsodálkozik a szép látványra, tud gyönyörködni benne.
- Van véleménye környezetéről, elmondja, részt vesz a díszítésében.
- Plasztikai munkái egyéniek, részletezőek.
- Megfogalmazza értékítéletét, beszélgetni tud az alkotásról.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Kapcsolata az anyanyelvi neveléssel a mesével –verssel: ének- zenével

Az ábrázoló tevékenységhez és az annak tartalmához kapcsolódó beszéd ösztönzésével, a mesék, versek képi megjelenítésével, az ének- zene által ihletett ábrázolással a gyermek gondolkodása, nyelvi kifejezőkészsége, érzelmeinek kifejezése sokoldalúan fejleszthető.

Az élmény- és fantáziavilág is gazdagodik a képi kifejezőkészség fejlődésével

Kapcsolata a „ Belső világunk megismerése” c programrészsel., illetve a drámapedagógiával

Érzéseiket, szorongásait, stresszhelyzeteiket bátran kivetíthetik plasztikai- és képi alkotásaikba, kipróbálhatják képességeiket, fejlődik önértékelésük.

A drámajátékok során megélt élményeiket formába önthetik, az önkifejezés fontos eszköze az alkotás

Kapcsolata a „ Külső világunk tevékeny megismerése c. programrészsel

Az élő és élettelen környezet színeinek, formáinak a téri viszonylatoknak, síkformáknak megismerése történik az ábrázoló tevékenységben. A tevékenykedve tanulás ily módon is megvalósul, amennyiben megismerkednek a gyermekek az anyagok formálhatóságával, „értéktelennek” tűnő gallyakból, fonalakból...stb. újat, csodálatosat alkothatnak

A gyermek formai- térbeli- tájékozódó- és rendezőképességei alakulnak, mennyiségi , relációs...stb fogalmakkal ismerkedhet az alkotások elkészítése során.

Sikerkritériumok.

- Az alkotó sarok , ahol a megkezdett munkát bármikor befejezhetik a gyerekek
- Mindig rendelkezésre állnak az alábbi anyagok: agyag, gyöngy, fonalak, üveg –és akvarellfestékek, tempera, ecsetek, különböző minőségű papírok, textíliák, száraz tésták, kavicsok, szívószál, hurkapálca, papírdobozok, flakonok, parafa –és pezségősdugók, szádfa, fonalak, körmöcske ,szövőszékek A gyerekeket, sokféle technikát ismernek meg, megtaníttjuk őket az eszközök használatára, gondozására
- Az agyagozást minden nap lehetővé tesszük, kész munkáikat kiégetjük(A Hétpettyes Óvodában van égetőkemence)
- Olyan élményeket biztosítunk a rajzoláshoz, amelyek rajzos megjelenítésre inspirálnak, rajzos foglalkozásokon témajavaslatokat adunk, a gyermek maga választhat témát
- Minden tervezett kötetlen foglalkozáson legalább két technika alkalmazására van lehetőség
- Különböző technikákkal ajándékot készítenek szüleiknek a gyerekek, ízlésformálásuk, esztétikai érzékük fejlesztése érdekében is, többféle összeillő anyagot biztosítunk ajándékkészítéshez
- Az óvodapedagógusok továbbképzéseken való részvétele, a tapasztalatok átadása, megfelelő szakirodalom biztosítása
- 3 óvodapedagógus segít különböző technikák alkalmazásában: ők népi játszótér vezetői tanfolyamot végeztek
- Hatékony ellenőrzés az egyéni fejlesztési tervek vonatkozásában

2.5.Mozgás, mozgásos játékok

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás ...) és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, állóképesség, társra figyelés.

Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett fegyelmezett nagy- és kismozgások kialakulásához

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét

A mozgás, a testedzés az egészséges életmód egyik legfontosabb feltétele, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek szabadban , vagy a csoportszobában lehetőséget kell biztosítani

A következetes, rendszeres mozgás az a csodaszer, amely segítségével lehet gátlásokat feloldva, a mozgáskoordináció ügyesség fejlesztésével a gyermekek érzelmi, akarat, értelmi és fizikai képességeit és készségeit alakítani.

Általános feladat

Minden nap, spontán, vagy szervezett formában, teremben, vagy szabad levegőn, egyéni szükségleteket és képességeket is figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell a mozgás lehetőségét ,játékokkal , játékos gyakorlatokkal (tervezett és célzott játékok!)

Mottó: Játék

A tevékenység célja :

Hétpettyes Óvoda

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának testi képességeinek fejlesztése játékos formában, a gyermeke egészségének megóvása, . Cél továbbá , a gyermek térbeli tájékozódó -alkalmazkodó képességének, a személyiség akarat tényezőinek fejlesztése, az együttműködés, összedolgozás fejlesztése .

Az óvodapedagógus feladatai :

- 3 – 6 – 7 és 7 éves kor után tervezhető *mozgásfejlesztő játékok összeállítása* . (A játék fejleszti a gyermekek kondicionális képességeit, kognitív- értelmi –és emocionális érzelmi- szociális képességeit koordinációs képességeket
- Az önálló szabad játék csak az irányított pedagógiai tevékenységekkel kiegészítve éri el a szükséges hatást
- Biztosítson egészséges környezeti feltételeket, a gyermek nagymozgásait főleg szabadban is fejlessze, amikor lehet. (a hőmérséklet, a szél, napfény, levegő, mind jótékony hatású külső terhelés
- Segítse elő a szervezet teherbíró - , ellenálló-, és alkalmazkodó képességének fejlődését.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek a gyakorlatot a saját képességei szerint hajtsa végre.
- Ismerje meg a gyermek mozgásának fejlettségi szintjét, tartsa szem előtt a gyermek egészségi állapotát, ehhez méretezze a mozgásos tevékenységeket és azok eszközeit.
- Teremtse meg a mindennapos testnevelés feltételeit. Délelőtt a szabad játék záróakkordjaként szervezhető irányított mozgásos játék
- A terhelés legyen megfelelő
- Erősítse a gyerekekben a versengés szellemét, a csoportszellem kialakulását.
- Törekedjék, hogy minél többet tornázzanak mezítláb a gyerekek.
- Fejlessze a gyerekek állóképességét, téri tájékozódó képességét, ritmusérzékét, gyorsaságát, csökkentse a reakcióidejüket, statikus dinamikus egyensúlyérzéküket.
- Használja ki a nevelési lehetőségeket, fejlessze a gyermekek figyelmét, érzékelését, észlelését, önfegyelmét, akarat, képességeiket, pozitív érzelmi viszonyulásukat, szabálytudatukat, bátorságukat, kitartásukat, egymás iránti felelősségérzetüket ... stb.

Ajánlott tevékenységi formák az egyes korcsoportokban

A 3 – 4 éves gyermekek :

- A nagymozgások fejlesztése ismerkedjenek a gyerekek a testükkel, a térrel, futásgyakorlatokkal (különböző irányban feladattal, futásformák gyakorlása).
- Végezzenek ugrásgyakorlatokat: szökdelések, sorozatugrások, rövid nekifutásból fellépés, majd leugrás tárgyakra illetve tárgyról.
- Ismerkedjenek a dobásgyakorlatokkal: hajítás helyből állva távolba, labdafeldobás elkapás, labdaleütés elkapás.
- Végezzenek támaszgyakorlatokat: csúszások, kúszások, mászások.
- Talajtorna elemek is jelenjenek meg a mozgásban: hossz tengely körüli gurulás.

- Játsszanak minél több egyensúlyozó játékot, használjanak kézi szereket, melyek mozgásra készítik a gyerekeket, a csoportszobában is legyen tornaszer.
- Az óvodapedagógus mutassa meg a helyes mintát és igényelje a mozdulatok esztétikus gyakorlását.

A 4 – 5 éves gyermekek :

N agymozgások fejlesztése

- Jelenjenek meg az irányított mozgásgyakorlatokban a futások: futás 3 - 4 akadályon át fel- le lépéssel, tárgyhordozással.
- Az óvodapedagógus szervezzen ugrásgyakorlatokat: egy lábon, páros lábon szökdelésekből, fel-le ugrás két lábra, játékos távolugró verseny.
- Végezzenek dobásgyakorlatokat : próbálgassák az egykezes célba dobást, babzsák hajítást távolba haránt terpeszállásból.
- Tudják a labdát feldobni, elkapni, különböző testhelyzetekben gurítani.
- Gyakorolják a támaszgyakorlatokat: kúszást, csúszást, mászást talajon és szereken.
- A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás a kézenállás előgyakorlata a csikórúgás.
- A szem, kéz; szem, láb koordináció differenciálás érdekében végezzenek sok egyensúlyozó gyakorlatot vonalon (5 cm széles) vízszintes és rézsútos szereken is.
- Végezzenek szervezett formában speciális lábboltozatot erősítő gyakorlatokat, járás - és gimnasztikai gyakorlatokat.
- A szervezett foglalkozásokon megismert mozgáselemeket az udvaron is gyakorolják a gyerekek szabadidőben.

Az 5 – 6 – 7 éves gyermekek :

- Hangsúlyt kap ennél a korcsoportnál az észlelés, alakítás, formaállandóság mozgás közbeni fejlesztése, a finom- motorika alakítása, és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása.
- Végezzenek különböző típusú futógyakorlatokat, sor, váltóversenyeket, versenyfutást, fokozódó futást, lassú és gyors futást.
- Végezzenek ugrásgyakorlatokat: szökdeljenek páros és egy lábon haladással, sorozatugrásokat hajtsanak végre különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át.
- Gyakorolják a magas- és távolugrást néhány lépés távolságból.
- Dobjanak egy - kétkezes felsődobással célba, két méter magas kötél felett.
- Vezessék a labdát járás-futás közben, tudjanak párokban labdázni.
- Végezzenek támaszgyakorlatokat: pók, rákjárás, talicskázás.
- Gyakorolják a talajtorna elemeket: guruló átfordulás térdelő támaszból, terpeszállásból, a test hossz tengelye körüli gurulás.
- Egyensúlyozzanak padon járással, fej, kar és lábmozgásokkal összekötve.

7 éves koruk után is óvodában maradt gyermekek

Dr Tótszóllósné Varga Tünde mozgásfejlesztő anyagaiból válogatva az elmaradás szintjéhez alkalmazkodó mozgásfejlesztés a szem –kéz koordináció, a térészlelés fejlesztése nehezített körülmények között végzett csúszás, mászás, akadálykerülés, irányváltottatás, dobásgyakorlatok ...stb a szakszavak pontosabb megismertetése

Fontosnak tartjuk mindhárom (négy) korcsoportban a tartásjavító, izomerősítő programot, részei az alábbiak:

- Csúszás, kúszás, csípőemelés párban, pókjárás babzsák lökessel előre (nagycsoport).
- Gurulás oldalirányban babzsákkal vagy labdával, tapsolás hason.
- Labda gurítás lábbal, babzsák adogatás párokban .
- Tartásjavító gyakorlatok bordásfalnál: törzsfeszítés törökülésben a bordásfal előtt.
- Mellső függés bordásfalon, lábemelés bordásfalhoz.

Légző gyakorlatok: a hasi légzés megismerése, gyakoroltatás, hasi légzés, kilégzéskor a hasfal behúzóadásának, süllyedésének érzékeltetése.

Tartás javító játékok:

- Célba gurítás : hason fekvésből, párban, fekvőtámaszból.
- Távolba dobó verseny lábbal .
- Játék gyűjtés utánzó járásmóddal (mackó- pók- rák- sánta róka járás).
- Túl mozgékony gyermekeink számára - mikor mindkét óvónő benn van a csoportban - a „dühögőben” biztosítunk lehetőséget arra, hogy mozoghassanak külön (fogyi-kerékpár, padon csúszás stb.)
- A mozgáskoordinációs zavarokkal küzdő gyermekek számára lehetőséget biztosítunk speciális eszközökkel végzett tornára

Mindennapos testnevelés

Célja: a rendszeres mozgáskedv kialakítása .

Ennek érdekében e testnevelés játékokból áll- alkalom nyílik arra, hogy a következő testnevelés foglalkozásának anyagát előkészítsük, elsajátított mozgáselemeket gyakoroljunk.

Amennyiben mód van rá az udvaron tartjuk a mindennapos testnevelést., tavasztól őszig közös futást szervezünk az udvaron ebéd előtt

Tavasztól őszig havi rendszerességgel sport délelőttöt szervezünk az udvaron

A mozgás során használt kézi szerek: léglabda, súlylabda, karika, körszalag, bot, babzsák, kugli.

Módszertani alapelvek

- Az óvodapedagógus tudatosan tervezze és szervezze a mozgásfejlesztés feladatait.
- Tegye lehetővé, hogy a gyerekek egyéni képességeik szerint végezhesék a gyakorlatokat.
- A mozgásfejlesztést testnevelési játékok segítségével valósítsa meg
- **Játék, játék, játék, minél többet a szabad levegőn**
- Tartsa szem előtt, hogy a foglalkozások élményszerű megszervezése és hangulata befolyásolja a gyerekek mozgáshoz való viszonyát, érzelmeit.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére :

- A gyerekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyerekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyszelése összerendezett mozgása kialakul - nő teljesítőképességük.
- Tudnak a térben mozogni, ismerik az irányokat, fejlődik időérzékelő képességük
- Egyéni, csoportos ügyességi sor- és váltóversenyeket játszanak, ahol betartják a szabályokat.
- Tudnak ütemtartással járni, természetes járást változtatni , ütemtartásos járásra képesek.
- Esztétikusan végzik gimnasztikai gyakorlataikat.
- Szeretnek futni játékos állórajtból 20-30 m-t is hosszabb távon kocognak.
- Hat-nyolc lépés nekifutással akadály átugrására képesek.
- Jól kezelik a labdát, pattogatják, elkapják, dobják alsó-és felsődobással célba.
- Gurulóátfordulást végeznek hajlított térdű terpeszállásból ülésbe érkeve.
- Teljesítőképességük, mozgásuk összerendezett, ritmusa megfelelő.
- A versenyjátékokban a szabályhoz alkalmazkodnak.

- Esztétikus, pontos kivitelezésre törekednek a gyakorlatok végrehajtásánál.
- Egyensúlyérzékük stabil a mezítláb végzett gyakorlatokkal

Kapcsolata más nevelési területekkel

Kapcsolata a „Külső világunk tevékeny megismerése c. programrészünkkel

Már kiscsoportban megnevezi testrészeit a gyermek, erre módja van a naponkénti testnevelés alkalmával is. Térbeli tapasztalatokat szerez, ismerkedik a különböző talaj viszonyokkal, ha az óvodapedagógus a szabadban szervezi a mozgásokat

Kapcsolata az egészséges életmódra neveléssel

A mozgás hozzájárul a gyerekek edzettségének, fizikai állapotának javításához.

A rendszeres testmozgás kedvezően befolyásolja a növekedést, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növelését, a légző- és keringési rendszer teljesítőképessége is fokozódik.

Kapcsolata a „Belső világunk megismerése” c. programrészszel

A képességek szerint végzett, választható tornagyakorlatok fejlesztik a gyermek önismeretét, megismerheti saját testi korlátait. Önértékelése fejlődik, énképe formálódásában segítenek, az örömmel, sikeresen végzett mozgásformák.

Sikerkritériumok.

- A mozgásfejlesztő eszközök folyamatos pótlása, tervszerű beszerzése
- Megfelelő feltételek biztosítása a mozgásfejlesztéshez teremben, és udvaron egyaránt (pormentesítés, biztonságos tornaszerek...stb.)
- Nevelési céljainknak feladatainknak megfelelő tervezés, tervszerű továbbképzés, gyógytornász, illetve fejlesztő pedagógus szakvizsgát tett kolléganők módszertani segítségének igénybevétele
- Megfelelő szakirodalom biztosítása
- A kondicionáló képességek folyamatos fejlesztése (Erő, ügyesség, állóképesség, gyorsaság)
- Futó- és labdajátékok minél változatosabb alkalmazása
- Sokféle eszközzel vezetett talajtorna: szalag, bot, karika, kendő, gyöngyök, babzsákok
- Tartásjavító torna elemeinek naponkénti alkalmazása
- Heti egy alkalommal történő mozgásterápia gyógytornász vezetésével az arra rászoruló gyermekek számára, tehetség gondozás(TÁMOP pályázat lehetőségét kihasználva)
- Egyensúlyozó játékok szervezése az udvaron is
- A napi kocogás , a havi sportversenyek megrendezése az udvaron

2.6. Külső világunk tevékeny, megismerése (benne matematikai nevelés)

A tevékenység célja:

Hétpettyes Óvoda

- **Cél:** „...a szűkebb- és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ iránt a környezet megismerése során a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli tér- és síkbeli szemléletének alakítása”⁽⁶⁾.

További cél, hogy minél több tapasztalatot (mozgásos és érzékszervi) szerezzenek az őket körülvevő természeti- és társadalmi környezetből életkoruknak megfelelő szinten, a körülöttünk lévő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermek igényeihez, ötletéhez igazodva.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek tapasztalataira, élményekre támaszkodva új ismeretek nyújtása, a meglévők mélyítése, rendezése. Személyes példamutatással a természet szeretetére nevelés. Meglátatni az összefüggéseket és az emberi felelősséget a természeti és társadalmi környezet megóvására, takarékoságra nevelés, (víz, villany...stb.) .
- Biztosítsa a gyerekek számára a cselekvéses tanulás feltételeit , a környező világ sokoldalú megismerését.
- Segítse elő, hogy a gyerek maga fedezhesse fel szűkebb és tágabb természeti- emberi –tárgyi környezetének formai- mennyiségi – téri viszonyait jelenségeit, tárgyait, a természet szépségeit, biztosítsa a rácsodálkozás élményét, segítve ezzel e gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakulását a természethez, az emberi alkotásokhoz.
- „Mi történne ha?”szimulációs játékok segítségével nevelje a gyermekeket a természet védelmére, vezesse rá a gyermekeket arra, hogy mi a helyes viszonyulás a természethez, az épített környezethez, a művészetekhez, hogyan védhetők meg azok értékei
- Ébressze rá a gyermekeket arra, hogy felelősek a természeti értékek megóvásáért, nem urai, hanem használói a természet értékeinek
- Vezérelv legyen : a takarékoság, az észszerűség az anyagok felhasználása során, szerezzenek a gyermekek tapasztalatokat az újrahasznosításról pl . „újra papír készítés”
- Vegyenek részt a komposztálásban, papírgyűjtésben, szelektív hulladékgyűjtésben
- Tapasztalatszerző séták és kirándulások során tegye lehetővé az alkalmi és folyamatos megfigyelés, gyűjtőmunkát. A séták, a kirándulások, az óvoda udvarán, vagy az élősarokban végzett tevékenységek tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak.
- Biztosítsa a gyönyörködtetés élményét a gyermekek számára, komplex tervező munkával tegye lehetővé egy- egy témakör sokoldalú feldolgozását
- Ébressze fel és elégítse ki a gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, így biztosítva a szükséges ismeret és élményanyagot.
- A kezdeményezett tevékenységek és a szimulációs- játékok segítségével mélyítse, rögzítse a gyermekek tapasztalati és élményanyagát.
- Teremtse olyan helyzeteket melyekben a gyermeknek alkalma nyílik különböző szempontok felfedezésére többféle megoldás közötti választásra (ennek során fejlődik gondolkodási képessége).
- Élősarok legyen a csoportszobákban , gondoskodjanak a gyermekek a növényekről, felelősségtudatuk is fejlődik eközben
- Tegye lehetővé a környező világ megismerése során, hogy a gyerekek matematikai jellegű tapasztalatokhoz jussanak, és azokat tevékenységeikben alkalmazzák .
- A gyermek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozat összefüggések felismerése, megtapasztalása, logikus gondolkodás megalapozása. Probléma helyzetek létrehozása, hogy aktivizálják a gyermekeket a logikus gondolkodásra.
- Segítse elő, hogy a gyermek megértse az azonosságok, különbségek, összefüggések felismerését, állítások, kérdések, utasítások megértését. Rész- egész fogalmának tudatosítása, a koncentráció képességet fejlessze játékokkal.
- Számlálással, halmazok képzésével, mennyiségi, -alaki- térbeli- nagyságbeli felfedezéssel, az irányok helyzetek megnevezésével fejlessze a gyermekek matematikai ismereteit
- Segítse a gyermek verbális kifejezőképességének fejlődését.
- Az óvodapedagógus motiválja a gyermek helyes ítéletképességének kialakulását.

- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Ajánlott tevékenységi formák az egyes korcsoportokban

Az időjárás megfigyeléseket a gyermekek naponta időjárás órán jelzik (az óra számjegyei helyén képek szimbolizálják az időjárás tényezőket).

Szívesen tevékenykednek a gyermekek annak érdekében, hogy az udvar rendezett legyen. Az élet szépségeit, esztétikumát, ritmikusságát, illatait, színeit, formáit közvetlen környezetükben tapasztalják meg a gyermekek.

A tárgyakat megszámlálhatják, össze tudják hasonlítani mennyiség, forma, nagyság, szín szerint, a természetes környezetükben. (székely- és tagóvoda egyaránt)

A 3 - 4. éves gyermekek :

- Az óvoda környezetének, felnőtteinek elfogadása , megszeretése után ismerkedjenek az óvoda közvetlen környezetével, utcájával.
- Figyeljék meg az évszakok szépségeit, színeit, ízeit, jelenségeit, értékeit: virágait, zöldekeit, gyümölcseit.
- Szerezzenek tapasztalatokat az időjárás és az évszakok, az öltözködés összefüggéseiről.
- Télen etessék a madarakat.
- Gyűjtsék a természet kincseit, értékeit, terméseket leveleket kavicsokat tollakat, fedezzék fel ezek tulajdonságait,(szín, forma , számszerűség, alak, nagyság, esetleg sorba rendezhetőség), ismerjék meg az óvónők példájából ezek felhasználhatóságát.
- Beszélgessenek a család tagjairól, érezzék az összetartozás erejét a család védőszerepét, ez a játékban is jelenjen meg .
- Ismerkedjenek önmagukkal, testükkel tükör előtt, fedezzék fel testrészeik funkcióit.
- Ismerjék meg az óvoda közvetlen környezetét, orvosi rendelőt, iskolát, boltokat, római kori romokat (nagyság- és térbeli felfedezéseket is tehetnek).
- Ismerjék meg a ház körül, az óvoda környékén élő állatokat, nézzenek meg egy-két videofilmet az állatokról (max. 5 - 10 perc terjedelemben).
- Tavasszal az állatkertben „a parasztudvar” megtekintésével mélyítsék el a háziállatokról szerzett ismereteket (nagyság, forma, térbeli felfedezéseket tehetnek itt is).
- „Átférek, nem férek” megtapasztalása az Állatkertben lévő játszótéren (vastagságbeli, átmérőbeli érdekességek felfedezése).

4 - 5. éves gyermekek :

- A gyerekek élmény és tapasztalatszerző sétái a távolabbi környezetbe is vezessenek el, pl. Margitsziget – évszak – és időjárás- gyümölcs-öltözködés, természeti jelenségek megfigyelésére nyílik lehetőség.
- Évente két alkalommal ugyanarra a helyre kirándulás, az évszakok jellemző jegyeinek megfigyeltetése, A gyerekek jelezzék az évszakokat bemutató jeltáblákon az évszakok szépségeit, jelenségeit, az időjárás változásait, a csapadék formáit.
- Tudjanak gyönyörködni az évszakok növényeiben.
- Gyűjtsenek terméseket, hasznosítsák ezeket: pl. befőzés, savanyítás, szőlőkötözés télre ...stb. Gyűjtögetés közben tegyenek matematikai összehasonlításokat szabadon választott és meghatározott tulajdonságok alapján Töltsék meg tartalommal a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát közvetlen tapasztalás útján. Hasonlítsanak össze tárgyakat, fedezzenek fel geometriai tulajdonságokat, válogassanak szét tárgyakat választott kritériumok alapján.
- Végezzenek kísérleteket, figyeljék, meg mi történik.
- Rügyeztessenek gallyakat (pl. cseresznyeág Luca napján), csíráztassanak magvakat, végezzenek hajtatast (pl. tulipán hagyma hajtatast februárban).
- Virágok színes levelek préselése, majd később felhasználása virágkompozíció készítésénél.
- Beszélgessenek a családokról, legyenek ismereteik a család összetartozásáról, az egymás örömet kereső tevékenység, az ünnepi együttlétek fontosságáról.

- Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait. Szerezzenek tapasztalatokat a tárgyak, járművek megfigyelése közben térbeli viszonyokról.
- Ismerjék meg a személy és teherszállító járműveket.
- Az óvoda környezetében élő háziállatokat ismerjék meg, figyeljék meg a madarak, bogarak évszakokhoz kapcsolódó viselkedését, gondoskodjanak a téli madáretetésről.
- Az Állatkertben szerezzenek újabb ismereteket a házi és vadon élő állatokról, és vadállatokról.
- Videofilmen – 10-15 perc terjedelemben – ismerkedjenek meg a sarkvidék és a távoli vidékek élővilágával.

Az 5 – 6 – 7 éves gyermekek:

- Ismerjék meg az óvoda tágabb környezetét. Évente két alkalommal ugyanarra a helyre kirándulás, Figyeljék meg az évszakok szépségeit, a színeket, ezek árnyalatait, a környezet szennyeződéseit (víz, föld, levegő) az ember felelősségére is érezzenek rá.
- Szimulációs játékokban játsszák el Hogyan viselkedjünk az erdőben, miért?
- Csíráztassanak, ültessenek növényeket, fedezzék fel a víz, napfény, levegő, föld fontosságát - érezzenek rá, hogy ezek az elemek védelemre szorulnak.
- Kirándulásaik során fedezzenek fel gyógynövényeket (pl. közvetlen környezetükben gyermekláncfű, Tárgyakat, személyeket, növényeket megfigyelve tegyenek matematikai felfedezéseket nagyság – szín- forma- magasság- szélesség,- bőség,- tömeg, - terület szerinti hasonlóságok különbségek, több, kevesebb ugyanannyi, számszerűség témakörében.
- Végezzenek összeméréseket különböző egységekkel, tapasztalataikat verbálisan is fejezzék ki.
- A gyerekek végezzenek egyszerűbb kísérleteket növényekkel, vízzel, levegővel, talajjal
- A gyerekek ismerjék meg a felnőttek munkáját, A természet kincseit őrző sarokban a gyerekek osztályozzák az összegyűjtött anyagokat, ehető, ehetetlen, hasznosítható, felhasználhatatlan, amit lehet, használjanak fel. Hasonlítsák össze ezeket a tárgyakat szabadon és megnevezett tulajdonság alapján. Évszak és napszakmutató tábla legyen a csoportban, ezt önállóan kezeljék a gyerekek.
- Látogassanak el középületekbe, múzeumokba (pl. Vasarely múzeum, Néprajzi Múzeum... Mezőgazdasági Múzeum,
- Utazzanak vonattal, városi közlekedési eszközökkel, esetleg hajóval.
- Figyeljék meg a háziállatokat, látogassanak el többször az Állatkertbe, ahol zoopedagógusok által irányított foglalkozásokon vegyenek részt (pl. az állatok téli előkészületei).

Legyen lehetőségük arra, hogy távoli vidékek állatairól, életmódjukról szóló filmeket tekintsenek meg Zöld- és jeles napok :

A víz napja (március 22.)

A Föld napja (április 22.)

Madarak fák napja (május 10.)

Környezetvédelmi világnap (június 5.)

Az állatok világnapja (október 4.)

7 éves koruk után is óvodába maradt gyermekek

- A részképesség zavarok kezelése
- Percepció fejlesztése : időrendiség (Hová való. Pl. napszakoknál kép, mi volt előtte, utána)
- Vizuális memória fejlesztése. Tevékenységekhez kapcsolódó mozgások napszakokhoz kapcsoltan emlékezetből, bemutatás után emlékezetből lemozogni a látottakat...stb.
- Szem fixációs működésének erősítése: növények, állatok megfigyelése

- Vizuális zártság: Mi hiányzik? játék...stb.
- Tér percepció fejlesztés: a tér bemozgása
- Válogatások néhány jegy alapján felismerni a tárgyat, állatot...stb.
- Távolsági területek megismerése, hosszabb kirándulások szervezése

Módszertani alapelveink

- A megfelelő hangulati alapfeltételek megteremtése a legfontosabb, hogy a gyerekek minél aktívabban vegyenek részt a tevékenységekben
- Biztosítsa az óvodapedagógus a gyermekek motiváltságát, a sikerélményeket azzal, hogy a képességeiknek megfelelő feladatot ad és a rácsodálkozás örömét meghagyja a gyerekeknek, nem magyaráz feleslegesen, nem képekről szerzett ismereteket, hanem amit lehet a közvetlen környezetében figyeltet meg. (Az önállóan szerzett ismeret mindig tartósabb, mint a készen kapott.)

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére :

A gyermek:

- Tudja lakása címét, szülei pontos nevét, foglalkozását, saját születési helyét idejét
- Ismeri a közlekedés alapvető szabályait, ennek megfelelően közlekedik.
- Ismeri és tudja csoportosítani a szárazföldi- légi- vízi közlekedési eszközöket.
- Különbséget tesz az évszakok között, az összefüggést látja az időjárás, öltözködés és az évszakok között, felfedezi és értékeli szépségeit, gyönyörködik a természeti és társadalmi környezet szépségeiben
- Ismerkedik saját testével, ismeri annak felépítését, az alapvető egészség- és balesetvédelmi szabályokat ismeri és alkalmazza.
- Felismeri és csoportosítja a házi- a vadon élő és vadállatokat madarakat, rovarokat, jellemzi hasznosságukat
- Ismeri a fontosabb intézmények rendeltetését, a környezetében található műemlékeket
- Tárgyakat, személyeket számlál legalább 10-ig
- Összehasonlít, szétválogat, sorba rendez, mennyiség, nagyság, forma szerint
- Ismeri a több kevesebb, ugyanannyi fogalmát, párosít, bont, kiegészít, egyesít
- Megtalálja az elemek nevét a sorban, megnevezi a sorszámneveket legalább tízig
- Ismeri a jobbra balra irányokat, érti a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, mellé ...stb.)

Sikerkritériumok:

- A minimálisan meghatározott kirándulásokat minden óvodapedagógus megszervezi csoportja számára
- A környezetvédő magatartás alakítása a rácsodálkozás élményének, a közvetlen tapasztalás biztosítása, után az ismertek rendszerezésével, az érdeklődés ébren tartásával játékos formában komplex módon történik
- Saját játékgyűjtemény az ismeretek rendszerezéséhez, eszköztár bővítése az ismeretek rendszerezéséhez, ellenőrzéséhez
- Az óvodapedagógusok környezet- tudatos szemlélete
- A gyerekek tapasztalati úton megtanulják a mennyiségi térbeli- nagyságbeli anyagi és alakbeli különbségeket

- A környezeti témák,- főleg az évszakok - illetve a hagyományos ünnepek köré csoportosítva dolgozzák fel a témaköröket az óvodapedagógusok
- A gyerekek közvetlen szűkebb környezetükben jól ismerik a növényeket, virágokat, a Duna élővilágát
- A Föld víz, levegő élőlények védelmének természetessé válása , a pazarlás kiküszöbölése
- Kísérleteket végeznek a gyerekek egyes jelenségekkel kapcsolatban, a mélyebb megismerés érdekében pl.: víz, levegő, napfény
- A csoportszobákban élősarokban helyezik el a madarakat , esetleg halakat és a természet kincseit
- A gyerekek emlékeztetésére évszaki albumot készítenek közösen
- Kirándulásainkról filmeket készítenek, a távolabbi világ jelenségeiről is ilyen formában, 5-10 perc időtartamban szerezhettek ismereteket a gyerekek
- A környezetvédelem jeles napjait sétával kirándulással teszik élményszerűvé az óvodapedagógusok

Kapcsolata más nevelési területekkel

Kapcsolata az anyanyelvi neveléssel _____

A tapasztalatszerzés újszerű módjai nyitottabbá, közlékenyebbé teszik a gyerekeket, a gyermekközpontú, szeretetteljes légkör fokozza a beszédkedvet.

A mikro-csoportos, kötetlen tevékenységek sok személyes beszélgetésre adnak lehetőséget, így az óvodapedagógus tud minden kérdésre figyelni, megfelelő válaszokat adhat, jut idő arra, hogy a gyerekek kifejezhessék gondolataikat, beszédkészségük fejlődik, szókincsük gyarapodik.

A valós élethelyzetekben a gyerekek gyakorolhatják a helyes köszönést, az udvariassági formákat, a bemutatkozást, a vélemény nyilvánítást, kérést, tudakozódást.

Kialakul a beszédhelyzetekhez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő , jól érthető beszéd .

Kapcsolata a hagyományápolással _____

A jeles napok köré csoportosítottan az évszaki és egyéb megfigyelések során a gyerekek közvetlen tapasztalás útján jutnak a múlt értékeit feltáró ismeretekhez, amelyet más módszerrel nehezen lehetne megvalósítani.

A gyermek megismeri a szülőföld az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is

2.7.Belső világunk megismerése, védelme (Hétpettyes Óvoda speciális tevékenységformája)

A tevékenység célja :

Célunk, hogy a gyerekek felfedezzék az önmagukba rejlő értékeket, tanuljanak meg - az alternatívákat felismerve – egyszerű döntéseket hozni és stresszhelyzeteiket kezelni.

Az óvodapedagógus feladatai :

- Játékos formában felfedeztető módszerrel az érzékszerveket segítségül hívva – az ízlelést kivéve – ismertesse meg a gyerekeket a háztartásban fellelhető veszélyes anyagokkal, vegyszerekkel, alkohollal.
- Beszéljék meg ezek milyen módon változtatják meg szervezetük működését.

- Fektesse különös hangsúlyt a gyógyszerek káros hatásának megismertetésére és arra, hogy gyógyító hatásukat akkor fejtik ki, ha orvosi utasításra a szülő adja be a gyerekeknek.
- Ismerkedjenek meg a túl sok fogalmával (ami a gyerek számára káros, nem biztos, hogy szülei számára mértékkel fogyasztva is feltétlenül káros).
- Az óvodapedagógus irányításával, tevékeny részvételével, a társak segítségével ismerkedjenek meg a gyerekek saját külső- és belső tulajdonságaikkal, fedezzék fel, hogy mi az amiben esetleg kiemelkedően jók.
- Az óvodapedagógusokkal együtt játsszák el - verbálisan és pusztán mimikával és pantomimikával, - és ismerjék fel, hogy érzéseik, cselekedeteik pozitív, illetve negatív hatással vannak másokra.
- Olyan szimulációs játékot vezessen az óvónő a gyermekek fantáziájának szabadon engedésével, hogy ráérezhessenek arra, hogy érzéseiket ki kell fejezniük társas kapcsolataikban, és ez pozitív irányban rájuk is visszahat.
- Teremtse az óvodapedagógus olyan játékos szituációkat, mely döntésre készíti a gyerekeket, az alternatívákat felismerve és ezek hatásait kielemezve döntsenek..
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- Tegye lehetővé, hogy a gyerekek ismerjenek meg feszültségoldó, stressz kezelő technikákat (zene, relaxálás).
- Irányítsa úgy csoportját, hogy a gyerekek a sírás stressz oldó hatását is el tudják fogadni és segítsék bajban lévő társukat.

Ajánlott tevékenységi formák az egyes korcsoportokban

A 3 – 4 éves gyermekek:

- Játék közben ismerkedjenek egymással pl. báb segítségével (megmondják nevüket, jelüket, beszélhetnek családjukról)
- A tükör előtt az óvodapedagógus segítségével felfedezhetik az egyedi, csak rájuk jellemző sajátosságait (pl. fekete a hajam, szeplő van az arcomon stb.).
- A kötetlen beszélgetés során formálódik énképük, szociális érzékenységük, önbizalmuk.
- Családjátékokkal fejleszhető a gyermekekben az összetartozás, az egymás iránti felelősség érzése, a segítségadás fontosságának felfedezése. (én mire vagyok képes, miben segíthetek otthon, szimulációs játékok során ráérezhetnek erre a gyerekek)
- Testünk témaköréhez kapcsolhatóan a mérgező, veszélyes, bizonytalan fogalmának említése már ebben a korcsoportban is előfordulhat.
- Érzéseikről már kiscsoportban is beszélhetnek, amikor egy-egy szituációban az óvónő megkérdezi, mit érzel most.
- Segíthet az óvodapedagógus dönteni a gyerekeknek pl. játékválasztásnál.

A 4 – 5 éves gyerekek :

- A gyerekek önismereti játékokat játszhatnak : „Milyen vagyok; kihez hasonlítok leginkább (külső és belső tulajdonságok felfedeztetése középső csoportban is előfordulhat) ... stb.
- „Átváltoztatunk szalon” berendezése a csoportszobában (mivel lehetne valakit még szebbé, kedvesebbé varázsolni).
- „Ki mit tud” játékok játsszása, az énkép korrekció a csoportban elfoglalt hely stabilizálása, „ értéknövelés” érdekében.
- „Mi történne, ha ?...” kezdetű játékokkal a döntéshozás mechanizmusának felfedeztetése történhet (pl. mi történne, ha a magot cserépbe, - földbe ültetnénk, vagy itató papírra raknánk, vagy csak úgy elszóránk a földre? – kísérleteket is lehet folytatni, melynek eredménye a döntés helyességét, helytelenségét bizonyítaná).

Az 5 – 6 – 7 éves gyermekek:

- Szimulációs játékokat játszanak veszélyes anyagokkal válogatás formájában, ezeknek szervezetre gyakorolt hatását megbeszélve.
- A hozzáértő felnőttek szerepének felismertetésére is szimulációs játékok eljátszását javasoljuk (ki segíthetne eldönteni, hogy a szétgurult draszték, cukorkák vagy gyógyszerek, mi történne ha mégis bevenne belőle valaki?).
- Ismerkedés játékok során önmagukkal (Milyen vagyok ?; Kihez hasonlítok?)
- Kihez szeretnék hasonlítani?).
- Az érzések kifejezésére sok-sok játék segítségével ad módot az óvodapedagógus ebben a korosztályban Mit éreznél ha, beteg lennél a születésnapodon? Ha a kirakós játékok darabja nem illene a többiekéhez? Mit érzel, ha orvoshoz kell menned? Mit tehetnél, hogy jobban érezd magad? Mit érzel a zene hallgatása közben? (komolyzenei művek meghallgatása után).
- Fejlődik a gyermekek szóbeli kifejezőkészsége azzal, hogy érzéseiket szavakba foglalják, el is játszzák , terápiás szerepe is van ezeknek a játékoknak, mert feszültségeiket kijátszhatják a gyerekek, az óvodapedagógus felfedezheti, hogy a gyermek viselkedésének, esetleges furcsaságai honnan erednek.
- A döntéshozás mechanizmusának elsajátítására sokféle játékot játszanak a gyerekek annak érdekében, hogy felfedezzék többféle alternatíva létezik, melyeknek más-más a hatása, közösen kell megtalálniuk a legjobb megoldást, amely mindenki számára jó.
- A gyerekek felfedezik, hogy döntéseik milyen következményekkel járhatnak.
- Néha vannak olyan problémáik, melyeket képtelenek egyedül megoldani, de meg kell tanulniuk ezeket elviselni (esik az eső, nem mehetek strandra, mit tehetnék helyette ?).
- Felismerik tevékenységeik során a gyermekek, hogy a zene segít ellazulni, pihenhetnek ellazultan óvónői segítséggel is (relaxálás, segítsenek egymás rossz hangulatát oldani).
- Ráébrednek arra a gyerekek, ha segítenek egymásnak, a szívük, szeretetével ajándékozzák meg társukat és ezáltal ők is sokkal jobban érzik magukat.
- A szeretet gyógyító , összetartó erejét ismerhetik meg óvodásaink ezen tevékenységek keretein belül.

7 éves koruk után is óvodában maradó gyermekek

- Az önértékelést segítő játékok számának bővítése (Már én is tudom...stb.)
- Az érzelmek másokra gyakorolt hatásának mélyebb felfedezése , miben segíthetnek egymásnak, mások elfogadása, segítése(Mit éreznél ha a te puzzle elemet nem tudnál elhelyezni a közös képen, mit gondolnál? Hogy lehetne helyet találni a te elemeknek ?
- Probléma megoldó gondolkodás fejlesztése többféle döntéshozó játékkal (Mit tehetnél, ha ismeretlen eredetű cukorkának látszó dolgokat találnál ? Mi lenne, ha egy terembe bedobnánk egy labdát és nem mondanánk meg mit lehet vele tenni ? ...stb.)

Módszertani alapelveink

- Nyugodt barátságos, cselekedtető, előítélet mentes légkör megteremtése a legfontosabb, ahol nem kell tartania gyerekeknek a sikertelenségtől.
- Az óvodapedagógustól nagyfokú empátiás készséget a gyermeki gondolat elé menő magatartást igényel a belső világunk megismerése nevű tevékenységforma.
- A gyereket olyannak kell elfogadni amilyen, erősíteni kell benne fontosságát, sok olyan képességeinek megfelelő feladatot kell kapnia, melyet kis erőfeszítéssel old meg, sikerélményhez jut és ez újabb cselekvésre indukálja, fejleszti képességeit.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

A gyermekek:

- Koruknak megfelelő szinten felfedezik, hogy környezetükben léteznek egészségüket veszélyeztető anyagok, a veszélytelen anyagok (ételek, italok) is lehetnek egészségkárosítók, ha túl sokat fogyasztanak belőlük.
- Énképük – mely a szerető közösségben formálódik – pozitív irányba változik felfedezik jó és rossz tulajdonságaikat, ezek társaikra gyakorolt hatását.
- Ráéreznek arra, hogy joguk van érzéseikhez, ezek kifejezéséhez, érzéseikkel, cselekedeteikkel hatnak társaikra.
- Játékos formában megismerkednek a döntés mechanizmusával az alternatívák következményeivel, úgy döntenek, hogy megmaradjon saját jóérzésük és másokat sem bántsanak meg.
- Észreveszik, hogy rossz napjaik is jóvátehetőek – képesek stresszhelyzeteiket is kezelni - ha megoldást keresnek és nem a pótcselekvést választják helyette.
- A kortársi presszióval szemben védettséget szereznek, amennyiben koruknak megfelelő szinten megtanulnak „nem mondani”.
- Könnyebb lesz számukra az óvodából iskolába való átlépés, mert megtanulnak a változó körülményekhez is alkalmazkodni, néha kellemetlen dolgokat is elviselni.
- A megismerni vágyás öröme viszi őket az iskolába, nyitottabbá, elfogadóbbá válnak.

Sikerkritériumok:

- A csoportok kihasználják a rendelkezésre álló játékok adta lehetőségeket, új játékokkal bővítik a gyűjteményt
- A pedagógusok gondolkodása átformálódik, képesek lesznek a gyerekek gondolatai mögé látva a látszólag helytelen válaszok helyességét is megindokolni a csoport előtt
- A pedagógusok a gyerekek ötleteit is elfogadva képessé válnak új szabályok alkotásárai, együtt tudnak örülni a gyerekek ötleteinek
- A gyermekek nagy %-a fejlett önismerettel rendelkezik új közösségbe kerülve bátran megszólalnak, véleményüket kinyilvánítják.
- Váratlan helyzetben is megoldást keres a gyerekek 85 %-a , amely olyan, hogy saját komfortérzetét biztosítja (a stressz kezelési technikák elsajátításával válik képessé erre.)
- Az óvodapedagógusok mindennapi eszközként használják a zenét, halk nyugodt tevékenységet a stressz kezelésre
- Játék során biztosított az önértékelés fejlesztése megfelelő mikro-csoportos foglalkozással, illetve speciális játékirányítással : pl. : „átváltoztatunk” szalon, tükör önmaguk megismerésére, testséma tudatosítására, azonosságok , különbségek felfedezésére
- Naponta felhelyezik jelüket a gyerekek a hangulattáblára (szomorú vagyok, vidám vagyok megbeszéljük ki miért, hova tette a jelét)

Kapcsolata más nevelési területekkel

Kapcsolata az anyanyelvi neveléssel

Fejlődik a gyerekek árnyalt anyanyelvi kifejezőkészsége, a sok-sok kötetlen beszélgetés, problémamegoldó, döntéshozó, szimulációs játék hatására.

A gyermek önmagát adhatja, fejlődik gondolkodása, szóincse mondatszerkesztése, egyre több hangulatfestő, hangutánzó, rokon értelmű szót használ a szimulációs játékok során.

Az előítélet mentes légkör segíti őt abban, hogy szívesen vesz részt a légző- és kiejtést javító játékokban is, és amikor egy-egy állatot utánozva hangját is megjeleníti, hangzójejtése is javul.

Megkezdett- illetve „hazudós” mesék folytatásával nemcsak képzelete, hanem folyamatos beszéde is fejlődik a gyermeknek.

Kapcsolata a hagyományápolással

A gyermek érzéseit nemcsak szóban fejezi ki, hanem képi, tárgyi formában is megjeleníti, ilyenkor a népi technikákat alkalmazza, természetessé, értékímélővé, a mások által teremtett értékek tisztelőjévé, ápolójává, átadóivá válik.

2.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység

Az óvodások munka jellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Kezdetben az óvodapedagógus segítségével, önállóan, öntevékenyen végeznek munka jellegű feladatokat, tevékenységeket.

A gyermek munkajellegű tevékenysége önként- azaz örömmel és szívesen -végzett aktív tevékenysége

A tevékenység célja:

Hétpettyes Óvoda

A gyermek cselekvő tapasztaláson alapuló munkája olyan szívesen végzett szeretett tevékenység legyen, amellyel képességeket, készségeket tulajdonságokat alakítunk melyek pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését.

Cél továbbá, hogy a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája legyen a gyermek természetes segíteni akarására építő munkajellegű tevékenység

Az óvodapedagógus feladatai

- A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése és azok feltételeinek biztosítása (idő, légkör, munkaeszköz, hely, munkalehetőség).
- Az óvodapedagógus és dajka minden munkafajtánál adjon mintát az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítsen a gyerekeknek, hogy minél többször átélhessék a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségeit. (a nehézségek ellenére is)
- Alakítson ki a munkavégzéshez szociális képességeket. (kitartás, önállóság, felelősség, kötelességérzet stb.) értékelje folyamatosan konkrétan, reálisan , s a gyermek fejlettségének megfelelően az elvégzett munkát, hívja fel a szülők figyelmét a gyermeki munka nevelő hatására, elvárásait egyeztessék.
- Tulajdonítson fontosságának megfelelő jelentőséget – minden korcsoportban – az önkiszolgálásnak, naposágnak, környezetgondozásnak.
- Adjon a gyerekeknek lehetőséget arra, hogy társaik érdekében vállaljanak munka jellegű feladatokat, és hogy végezzenek alkalmi jellegű munkát.
- A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszközeként s a saját és mások elismerésére nevelés formájaként alkalmazza

Ajánlott tevékenységi formák a különböző korcsoportokban

A 3 - 4. éves gyermekek:

- A gyerekek vegyenek részt a növények ápolásában, az állatok gondozásában, etetésében.
- A kerti munkában figyeljék meg a veteményezést, a növények locsolását.
- Segítsenek a termések, falevelek összegyűjtésében, elszállításában.
- Az óvodapedagógus a legkisebb gyerekeket is vonja be az alkalmi munkákba: pl. a játékok elrakása, mosása, tisztítása, a terem díszítésében is segíthetnek.

A 4 – 5 éves gyermekek:

- A gyermekek közösségi kapcsolatait jól fejlesztheti a naposi munka,- önkéntes alapon- amit akkor célszerű bevezetni, amikor a gyerekek készség szinten ismerik a munkafolyamat lépéseit, fogásait.
- Az óvodapedagógusok és a dajka közös megállapodás alapján gondolják végig a naposi munkát és alakítsák ki a gyerekek összehangolt cselekvésláncát.
- Alkalmoszerű ismétlődő munka: a játékok helyrerakása, a csoportszoba átrendezése, a tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése, az öltöző és mosdó rendjének megőrzése. Ezeket a munkákat a felnőttekkel együtt végezzék a gyerekek.
- Az óvodapedagógus tervezze meg az egyéni megbízások lehetőségeit (információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésben, ajándékkészítés a kicsiknek az óvoda dolgozóinak stb.)
- A gyermekek működjenek közre az élősarok gondozásában, a szobanövények átültetésében, a virágoskert megtervezésében és ápolásában, az óvodaudvar tisztántartásában (fű gondozása, avar gyűjtése, öntözés, veteményes kert megtervezése).

Az 5 – 6 – 7 éves gyerekek:

- Önállóan végzik a naposi munkát, közösen eldöntik a munkamegosztást, ízlésesen, esztétikusan terítik meg az asztalt.
- Az alkalmoszerű munkákat, a gyermekek önálló vállalkozás alapján végzik.
- Végezzenek önállóan környezet szépítő munkát, játékok tisztítását, mosását, szárítását, egyszerű javításokat, polcok lemosását, egyszerű sütés nélkül készíthető süteményeket állítsanak össze.
- Rendszeresen segítsenek a kicsik öltöztetésében, készítsenek nekik meglepetéseket.
- Az óvodapedagógus úgy alakítsa ki a növény – és állatgondozást (ahol van), hogy egyre több művellet legyenek képesek elvégezni a gyerekek egyedül is .
- Minden évszakban segítsenek az udvar gondozásában, rendben tartásában.
- A növények gondozását a magvak elvetésétől, a termés összegyűjtéséig közösen tervezzék és végezzék el a gyerekek a felnőttekkel.

7 éves koruk után is óvodában maradó gyermekek

Alkalmi jellegű munkafeladatok adásával a vizuális zártság (egészségesség, mit vigyen el előbb, hogy célszerűen tudjon tenni- venni) vizuális ritmus (játékok sorba rendezése a polcon) vizuális memória (minek hol a helye?), szem fixációs működésének –(több tárgy közül egy kiválasztása) fejlesztése

Alaklítás (különböző alakzatok kialakítása szükség szerint), térpercepció (jobbra, balra, elé, mögé helyezd), térirányok fejlesztése...stb.

Módszertani alapelveink

-

A munka önkéntes legyen, építsen a gyermek természetes segítő készségére

Közvetítse személyes példaadással a munka szeretetét az óvodapedagógus. Az együtt dolgozó felnőttek is segítsék egymás munkáját, köszönjék meg a segítséget, személyes példájuk legyen a minta.

Az óvodapedagógus értékelése legyen mindig konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő hatású, buzdító, megerősítő, hogy a gyerekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéssel kapcsolatosan.

A gyakori dicsérettel, pozitív értékeléssel érhető el, hogy a gyerekek szívesen vállaljanak munkát társaik érdekében.

Minden gyermek testi és egyéb képességeinek munkát kapjon, személyes sikere érdekében.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

A gyermek:

- Elvégzi a saját maga kiszolgálásával kapcsolatos feladatokat.
- Felébred vágyuk az önkéntes feladatvégzésre
- Szeret társaival közösen dolgozni, örül a sikeresen elvégzett munkának.
- Önállóan, szívesen, igényesen végzi a naposi munkát.
- Szívesen vállalkozik egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen és önként részt vesz a növények ápolásában,
- Minden olyan területen segítenek, ahol arra szükség van
- Szeret meglepetést készíteni fiatalabb társainak, szüleinek, az óvoda dolgozóinak.

Kapcsolata más nevelési területekkel

Kapcsolata az értelmi neveléssel

A munkavégzés során „bemozognak” az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetüket, megtanulnak eligazodni környezetük térbeli viszonyaik között.

Mozgásos, tapintásos, vizuális információkat szereznek a világról.

Fejlődik probléma megoldó gondolkodásuk

Kapcsolata az anyanyelvi neveléssel

A tevékenységek végzése közben a tárgyak, a térbeli viszonyok megnevezése történik meg, ennek megfelelően szükségszerűen gyarapodik a gyermek szókincse, fejlődik a - munka közbeni beszélgetés során – szóbeli kifejezőkészsége.

Kapcsolata az érzelmi neveléssel, szocializációval

A gyermeknek az öt körülvevő felnőttekkel és társaival szorosabbá válik a kapcsolata, a munka egyre magasabb szintű együttműködést kíván meg, ezáltal természetes módon alakul a gyermek szociális magatartása.

Kapcsolata a „Belső világunk megismerése” c. programrészsel

„Mi történne ha?”, játékokkal segíthetjük a gyermekeket abban, hogy felismerjék a többiek érdekében végzett munka fontosságát, így szívesebben vállalják a naposi munkát.

Önértékelésül, önbecsülésük is fejlődik azáltal, hogy értékeljük a közösség érdekében végzett munkájukat, és a társak körében is értékesebbeknek számítanak

Sikerkritériumok

- Szükséges eszközök beszerzése, megfelelően értékelt és szervezett, tervezett gyermeki munka az óvodai dokumentumoknak megfelelően, megtaníttuk a gyermekeket az eszközök használatára
- Sikeres a munkánk, ha a gyerekek 80%-a szívesen vállal feladatot a csoport érdekében
- Az óvónők megfelelően értékelik a naposi munkát.
- A gyerekek lehetőséget kapnak arra, hogy szüleikkel közösen egy növényt elültessenek a kertben, figyeljék fejlődését, gondozzák azt
- Az önkiszolgálás fontos szerepet kap intézményünkben

2.9.Tanulás

„Az óvodában a tevékenységekben megvalósuló tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretben valósul meg.” (Az óvodai nevelés alaprogramja)

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.

A tanulás célja : az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése

A játékba integrált cselekvéses tanulás segítségével fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit: érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, képszerű szemléletes gondolkodását, célunk, hogy gyermekeink az érés olyan fokára jussanak el óvodai életük végén, amely alkalmassá teszi őket az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása);
- spontán játékos tapasztalatszerzés;
- A cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő tapasztalatszerzés, felfedezés;

- a gyakorlati problémamegoldás ;

A tanulás az óvodában gazdag élményt nyújtó tevékenységek közötti választási lehetőség a gyermekek számára

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékból indulnak ki, a spontán tapasztalatszerzésből az irányított tapasztalatszerzés felé és a játékba térnek vissza.

Az óvodapedagógus feladatai :

- Teremtsen olyan spontán- és irányított ismeretszerzési lehetőségeket , ahol a gyermek cselekvéses tanulása megvalósulhat., színes gazdag tárgyi környezetben, változatos külső-belső helyszíneken, természetes eredeti és létrehozott szimulált körülmények között
- Támaszkodjon a gyermekek megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére, a minden érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítására.
- Teremtse meg a gyermeki érzékelés, észlelés, megfigyelés pontosságának feltételeit, helyzeteit.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek felfedezzen, kiderítsen, észrevegyen, rátaláljon, ráakadjon, kifürkésszen, kinyomozzon dolgokat, miközben a lehetőségek szerint mindent ki –és letapogasson ,érezkeljen, érezzen.
- Teremtse meg a magtapasztalás, ráeszmélés, rádöbbenés , felkutatás , megvizsgálás lehetőségét
- Segítse a problémák felismerését és megoldását, a lehetséges alternatívák felsorakoztatását, a következmények felmérését (döntést igénylő játékokkal).
- Teremtsen olyan lehetőségeket, amelyekben a gyermek felfedezhet, kreativitása erősödhet,
- Fejlessze a gyerekek beszédét, gondolkodását.
- Teremtsen olyan játékos szituációkat, olyan légkört, amelyben a gyermek önként vállal feladatokat.
- A gyermek egyéni képességeihez igazított módszerekkel , tempóval, megfelelő feladatokkal biztosítsa a sikerélményt minden neveltje számára, ezzel nyitottá téve az újabb feladatok megoldása iránt .
- Pozitív, személyre szabott értékeléssel segítse a gyermekek személyiségének kibontakozását
- *Irányító, tervező, szervező, motiváló szerep erősítése a tartós figyelem fejlesztése érdekében*
- Segítse elő a gyermekek figyelmének tartóssá válását a motiváltság fenntartásával, gazdagítsa a gyerekek fantáziáját problémahelyzetek teremtésével .
- Folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást , az irányíthatóságot
- Célzottan a gondolkodási műveletek, kulcskompetenciák fejlesztése (döntési, együttműködési, életvezetési, információs, kommunikációs, kritikai, lényegkiemelő, narratív, problémamegoldó, szabálykövető) az iskolai életre való alkalmasság fejlesztése érdekében is – a
- A gyermekeket képességeiknek megfelelő teljesítményre készítse .
- Építsen a gyermekek kíváncsiságára, egyéni fejlettségére, az óvodán kívül szerzett tapasztalataikra .

- Segítse elő az öt évesen óvodába kerülő vagy gyengébb képességű gyerekek felzárkóztatását egyéni fejlesztéssel .
- Tegye lehetővé a tanulás változatos formáit (ahogy az előzőekben már jelöltük).
- Az eszközöket úgy válassza meg, hogy azok a gyermeket érdeklődésre, aktivitásra, probléma felismerésre és megoldásra ösztönözzék.
- A 7 éves koruk után óvodában maradó gyermekek számára készítsen speciális fejlesztési tervet a részképesség zavarok kezelésére

Módszertani alapelvek

Az óvodapedagógus neveljen a tanulásban is kompetens gyerekeket, tegye őket képessé az élethosszig való tanulásra eközben :

- Az óvodapedagógus az eljárásait változatosan a mindenkori szituációnak megfelelően kombinálja (az egyéni képességbeli és a fejlődés különböző ütemének megfelelően)
- A tevékenységekben legyen általános a játékoság, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés
- Az óvodapedagógus kérje a gyerekeket élményeik elmondására, készítse önálló feladatmegoldásra, önellenőrzésre, önértékelésre
- Az óvodapedagógus értékelése legyen reális, buzdító, dicsérő, pozitív megerősítő, alkalmazza a differenciált árnyalt értékelést, értékelése legyen előre mutató, objektív
- Jutalmazási módszereiben szerepeljen az elismerő pillantás, gesztus, mimika, simogatás, szóbeli közlés társak, szülők előtt

Az óvodapedagógus ne alkalmazza a tárgyi jutalmazást és a büntetést, a tanulási szokásokat alakítsa úgy, hogy egy gesztus, tekintet, egy kérdés segítsen a nem- kívánatos magatartás megszüntetésében.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

A gyermekek:

- Gondolkodási műveletei fejlődnek, problémamegoldó képességük alkalmassá teszi őket az iskolai életre
- Memóriájuk – hosszú –és rövid távú fejlődik
- Szeretnek „tanulni” érdeklik őket a körülöttük lévő világ változásai
- Analizáló , szintetizáló képességük fejlődik
- A spontán figyelem kitartó figyelemmé válik
- Az önkéntelen emlékezetből kiindulva eljutunk a szándékos bevésés és a szándékos felidézés kialakulásáig

Sikerkritérium:

- A gyermekek kíváncsiságára, kreativitására építő cselekvéses tanulás megvalósulása
- A helyi program keretének, célkitűzéseinek, a minőségirányítási programnak, éves munkatervnek megfelelő csoportra, egyénre szabott nevelési tervek

- A fejlettség mérése - esetleg a pszichológus segítségével- dokumentált, célirányos fejlesztés
- Az ismeretszerzési lehetőséget, célirányos tevékenységek biztosítottak a képességek kibontakoztatásához
- Az eszközök , az idő , az élmények (a valódi tudás megszerzéséhez :a gyermek maga fejt meg a kérdést, és cselekvésen keresztül sajátítja el a tudást) biztosítottak a fejlődéshez